

KASIM 1994, SAYI 43

20.000 TL (KDV dahil)

KERVAN

DÜNDEN GÜNE GÜNDEN YARINA

Disiplin ve demokrasi ile
Türk-İş' te birliği
güçlendirelim

**RIZA YÜRÜKOĞLU: DEVRİMCİ HAREKET VE ŞİDDET
ALEVİLİKLE MARKSİZM TABİİ Kİ MUSAHIPTIR**

CAFER COŞKUN, HAMBURG

MUAVİYE YANLILARI

Sizlere başımdan geçen bir olayı anlatacağım. Ben Koburg Neustat'ta çalıştım. İş arkadaşım bana, "Cafer bugün caminin açılışı var, gelersen" dedi. "Gelirim" dedim, gittik. 300'e yakın insan kalabalığı birikti. Nürnberg'ten, Münih'ten, Bayreuth'tan, Augsburg'tan ve Köln'den din adamları getirtmişler. Köln'den gelen, Almanya'daki hocaların başkanı imiş. İsmi de "Ali"!

Kafalanında altı beyaz, üstü yeşil sarıklarla, uzun cübbelerle ilahilerle geldiler. Sırayla konuşmaya başladılar. Bir tanesi birlik beraberlikten, herkesin Türk olduğundan bahsetti... İkinci, üçüncü, dördüncü din adamı Ömer'i, Osman'ı, Muaviye'yi, Ayşe'yi övdüler. Köln'den gelen din adamı, daha konuşmasının başında "bazıları Muaviye'yi sevmeyenler, halbuki peygamberin sözü Muaviye'nin sözü, Muaviye'nin sözü peygamberin sözüdür" dedi.

Yeni açılan camide gördüğüm bu Muaviye dostluğu benim tüylerimi diken diken etti. Sağa sola baktım, Sünni arkadaşlara benim gibi nezaket gösteren bir de Adanalı Alevi Muharrem oradaymış, göz göze geldik. Oradan öylece çıktık...

Canlar, durumdan duyduğum kızgınlıkla şu şiiri yazdım.

Cami diye demek kurdular
Böyle bir meclise gelmem vallahi
Muaviye'yi Yezid'i orada övdüler
Böyle bir meclise gelmem vallahi

Bile bile Hakk'ı inkar eyleyen
Fatima'yı koyup Ayşe'yi öven
Menfaatçinin dinini dünyaya satan
Böyle bir meclise gelmem vallahi

Biraz okuyunca olursun hoca
Söylersin aleme gidelim hacca
Heç yardım etmezsin yoksula, aca
Böyle bir meclise gelmem vallahi

Ehlibeyte kasteyleyen kimdir
Okumadın mı hoca senin soyundur
Metheylediğin Muaviye Süfyan
oğludur
Böyle bir meclise gelmem vallahi

Mescitlerde Muaviye'yi övenler
Ömer Osman Bekir'i Ehlibeyt'e
sayanlar

Kuran'ları mızraklara takanlar
Böyle bir meclise gelmem vallahi

Peygamberin meclisinden kovulan
Hz.Ali'ye hile düşünen
Hz.Hasan'a zehir verdiren
Böyle bir meclise gelmem vallahi

Duymadın mı Gerbela'nın savaşın
Kimler kesti Şah Hüseyin'in başın
Çok ağladı Zeynep döktü gözyaşın
Böyle bir meclise gelmem vallahi

Elbet bir gün bu hesaplar sorulur
Haksızın hesabı orda görülür
Ömer adaletli(!) sizi kurtarır
Böyle bir meclise gelmem vallahi

Coşkun bu dünyada nic'olur halin
Ehlibeyt'in yoluna sarfeyle malın
Biz olalım mazlum onlar da zalim
Böyle bir meclise gelmem vallahi

AHMET AKAR

SAHTEKARLAR

Refah vaad ettiniz zulüm verdiniz
Zulümün adına Refah dediniz

Gün gelir haklılar hakkını alır
Sınavda kaybeden sınıfta kalır

Gerçek o ki herşey aslına döner
Yalancının mumu yatsıda söner

Çalışan kişinin iştir aynası
Fani dünya yalancılar dünyası

Dostum yalancının sözüne bakma
Akar der vicdanı elden bırakma

AV. HAYRİ BALTA

YARDIM EDİN

Ankara'da yayınlanan *Ulus* gazetesinin "Halktan" köşesindeki "Kendi katilini kendin bul" başlıklı dört yazım nedeniyle, yazıda adı geçen ve aynı zamanda Büyük Birlik Partisi Kahramanmaraş milletvekili ve TBMM İnsan Hakları Komisyonu üyesi olan Ökkeş Şendiller (Kenger) benden 150 milyon manevi tazminat istemektedir.

"Davanın 1 numaralı sanığı" demişim, oysa beraat etmişmiş. Beni kurşunlaması olayı üzerinde durmuyor...

Dava, Ankara 13. Asliye Hukuk Mahkemesinde görülmektedir. Bu dava

dosyasına kanıt olarak sunmak üzere Kahramanmaraş katliamı ve bunun 1 numaralı sanığı olarak yargılanan Ökkeş (Kenger) Şendiller hakkında arşivlerinizi tarayarak ve bu olayları yaşayanlarla görüşerek bana belge ve bilgi aktarmanızı rica ediyorum.

Bu dava kod adı Kontgerilla olan Özel Harp Dairesi'nin yumuşak karnıdır. Şunlara meydanın boş olmadığını gösterelim.

Kendilerini millet iradesinin üstünde gören, yasa ve hukuk kurallarını tanımayarak yargısız infazlarla istediklerini ortadan kaldırarak Türkiye'ye nizam vereceklerini sananları kamuoyu önünde ve hukuk kuralları içinde permeperişan edelim.

İşte hepimize güzel bir fırsat... Özel Harp Dairesi'nin sivil uzantısı olan kişilerin yaptıkları katliamların unutulmadığını göstererek, bunlardan ve bunlara alet olmak zilletini gösterenlerden hesap

Bunu yazmıştık ama...

ÖZLEDİK

Yaşamının 30 yılını işçi sınıfının bilimine, iş ve yaşam koşullarının iyileştirilmesine, sendikalsiyasal sorunlarının çözümüne adanmış yoldaşımız Dr.Nejat Yazıcıoğlu son üç aydır ciddi şekilde rahatsızlanmıştır.

Arka arkaya geçirdiği iç kanamalar sonucu komaya giren, ama müthiş yaşama azmi sayesinde yeniden hayata dönen yoldaşımız, şimdi son çare olarak organ nakli için İngiltere'de bir uzman hastahane de sıra beklemektedir.

İkiyüzlülüğün, dönekliğin siyasal mezihmet sayıldığı bu ortamda sınıfına sırtını dönmemiş, ağır hastalığının arifesinde dahi siyasal-sendikal çalışmalarını tekletmemiş bu değerli, sıcak Anadolu insanının hastalığı hepimizi çok üzmektedir.

Nejat ağabey, sana geçmiş olsun diyoruz. Seni özledik, aramızda eksikliğini çok duyuyoruz.

Kervan Merkez Bürosu

sorahım. TBMM'nin yapmaya cesaret edemediğini bizler yapalım. Hem de elimize hiç silah almadan...

Yurtseverlik sevgisi içinde birleşerek, "Ben Türkiyeli Türküm, ben Türkiyeli Kürdüm, ben Türkiyeli Boşnak, Çerkes, Lazım" diyerek, faşistleri - ırkçıları ve Kuran nizamını hakim kılmak isteyenleri dışlayarak, çağcıl, demokratik ve laik Türkiye için birleşerek mücadele edelim.

Bu dava, yargısız infazlarla ve katliamlarla sindirilmek istenen yurtsever ilericiler için güzel bir fırsattır.

Av. Hayri Balta,
İlkiz Sok. No:22/24,Sıhhiye, Ankara
(Tel: 0312-232 23 94)

AYKUT ÇOBAN, ELAZIĞ

SELAMLAR

Yirmibir yaşında, lise mezunuyum. 12 senelik müzik hayatım var. Daha önce Arif Sağ'ın yanındaydım. İki sene Hacı Bektaş törenlerinde bulundum. Değişlerimi okudum, semahımı öğrendim. Elazığ Hacı Bektaş Derneği'nin üyesiyim. Elazığ'da 20 kişilik semah ekibimiz var. Ben ekibi değiştirimle ve Dedelerimle yürütüyorum. Kendim beste yapar, şiir yazarım. En son Sivas'ta yanan dostlarımız adına yazdığım şiirimi size takdim etmek istiyorum.

ÇARE BULUN

Ne bakarsın bana böyle
Çok mu müşkül durumdayım
Müşkül olup yansam da
Kanayan yüreklerle çare bulun
erenler

Pir Sultan bir çiçekti dalında
O çiçek hepimizin gönlünde
Yaktılar canları henüz baharında
Kanayan yüreklerle çare bulun
erenler

Sivas'ta bir kuş uçtu
Kim bilirdi Nesimi'yle Hasret göçtü
Mevlam aralarından onları seçti
Kanayan yüreklerle çare bulun
erenler

Nesimi sustu sazı Nesimi'yi çalar
Hasret'i de kendi ile deryaya salar

Herkes susmuş sadece dinler
Kanayan yüreklerle çare bulun
erenler

Gün gelir gökte bir kuş görünür
Pir Sultan'ım yeşillere bürünür
Sanmayın Pir Sultan'lar da ölür
Kanayan yüreklerle çare bulun
erenler

Pir Sultan bir ölür bin dirilir
Sanmayın bu dava bir gün silinir
Yananlar semaya süzülür
Kanayan yüreklerle çare bulun
erenler

K.ER, DİVRİĞİ

BİR YUMRUK DAHA

Onyedi yaşındayım, doğum yerim Bingöl'ün Yayladere ilçesidir. Sivas'ın Divriği ilçesinde oturuyorum. Ben de bu mücadelede bir pay sahibi olmak, bu kavgada bir yumruk atmak istiyorum. Çünkü içimde öyle bir duygu var ki. Sizinle devamlı iletişim durumunda olmak istiyorum. Ayrıca kendi tanıdığım çevre ve kendi arkadaş çevreme de abone olmalarını ve katkıda bulunmalarını önereceğim. Çünkü ben emekçi çocuğuyum.

OSMAN DAĞLI M.

NE SEFALET KALKAR

Ne sefalet kalkar ne kavgaya biter
Sosyalist bir düzen kurulmadıkça
Ne işsiz tükenir ne ekmeğe yeter
Bakan köylü gibi yorulmadıkça

İrgat eker biçer kendisi yemez
Aracı tefeci insaf eylemez
Dünyada insanlık huzur göremez
Kurtuluş savaşı verilmedikçe

Adalet martaval ihanet yasal
Yurda itler girdi oldu müesser
Ne kalem kırılır ne şair susar
Hainler yurdundan sürülmedikçe

Pıçak kemiktendir olanlar yeter
Nikson'un borusu başında öier
Ne üsler sökülür ne mektup biter
Amerika yurttan kovulmadıkça

Dağlı'm gün gelir ölürsem şayet
Yurdunu oğluna eyle emanet
Ne saza hükümlü ne de adalet
Haksızın hesabı görülmedikçe

Aşık Davut Sulari'yi Anma Gecesi, 23 Ekim'de İzmir Atatürk Kapalı Spor Salonu'nda, ailesinin, Hacı Bektaş Veli KD İzmir şubelerinin katkısıyla yapıldı.

Sanatçıların hiçbir ücret talep etmeden katıldıkları gecede, Davut Sulari Dede'nin, dillerden düşmeyen deyişleriyle, eserleriyle gönüllerde yaşadığı, bir kez daha kanıtlandı. Gecenin geliri ile Davut Sulari Dede'nin mezarının yapılması amaçlanıyor.

Konserin açılış konuşmasını Davut Sulari Dede'nin büyük oğlu İbrahim Ağbaba Sulari yaptı. Sonra sahneye sırasıyla, Kemalpaşa'dan genç sanatçı Hüseyin Çelikel, Eskişehirli Derneği semah ekibi, Saim Cantürk, Ozan Esrari çıktı. Hacı Bektaş Veli KD'nin bağlama hocası Murat Sincar'ın

Davut Sulari Dede Anıldı

öğrencileriyle beraber okuduğu parçalardan sonra, demeğin İzmir şubesinin semah ekibini, Ali Kızıltuğ canı izledik. Davut Baba'dan anılar aktaran Kızıltuğ'un ardından, Aşık Derili Divani sahneye çıktı. Süleyman Yıldız'ın programını Tunceli operasyonlarını kinayan bir bildirinin okunması izledi.

Sunucu Ozan Turabi can, daha sonra Gülşen Altun'u sahneye çağırırken saat hayli ilerlemişti. Bağlama üstadlarımızdan Yavuz Top çıktığında salon inliyordu. Yavuz Top'un ardından, konserin hazırlanmasında en

büyük emeği geçen. Aşık Davut Sulari'nin torunu Berrin Sulari sahneye çıktı. Berrin Sulari, "bu geceyi, eğer Sivas'ta katledilmeseydi, halam Edibe Sulari'yle beraber yapacaktık. Ama rahat uysun, çünkü onun yarım bıraktığı herşeyi tamamlamaya, halam ve dedem için bir şeyler yapmaya kararlıyım" dedi ve sanatçılara, salona teşekkür etti.

Dedesinden deyişlerle programını bitiren Berrin Sulari'nin ardından Hacı Bektaş Veli KD genel başkanı Selahattin Özel, AABF'den Kazım Kaya gecenin içeriği ve

Aleviliğin bir an önce toparlanması gereği üzerine konuşular. Sonra yaşı 40'ını aşkın güzel insanların oluşturduğu Hubyar Semah ekibini izledik.

Belkıs Akkale sahnedeki "kimsenin halk müziğimizi öldürmesine izin vermeyin" mesajını verirken salon alkıştan inledi. Aşık Davut Sulari'nin kendisi için önem ve değerini anlatan Belkıs Akkale, ozanın o güzel yapıtı "Bugün Bayram Günü Derler"i de okudu.

Son sanatçı, halkın gönlüne taht kuran Arif Sağ'dı. Programına ozanımızın

"Efendiler Bağlı Beşgöl Ağacı" deyişiyle başlayan Arif Sağ şöyle dedi:

"Böyle bir gecede bulunmak beni hem mutlu etti, hem de üzdü. Mutluyum, çünkü Aşık Davut Sulari için düzenlenen geceye katıldım. Üzgünüm, aramızdan çabuk ayrıldı, bu kadar çabuk ayrılmıyaydı daha çok Arif Sağ'lar, Yavuz Top'lar yetiştirirdi." Alevi toplumunun bir çıkmaza doğru sürüklendiğine dikkati çeken Arif Sağ'la konser sona erdi.

Gecede Berrin Sulari tarafından hazırlanan Davut Sulari plaketi katılan konuklara verildi.

Bu güzel gecede Davut Dede'mizi andık. Ama kendisini dilimizden düşmeyen türkülerle hep anıyoruz, anacağız.

Gülhar Ağbaba, İzmir

Bu yangını durdurun!

Tüm canları devletin Tunceli'ye saldırısına karşı çıkmaya çağırıyoruz

Tunceli'ye El Verin

Tunceli yakılıyor!

Türkiye'de çoktandır köyler yakılıyor! Bu topraklarda yaşayan tüm insanlar! Aleviler! Canlar! Köylerimiz, Aleviliğin zengin mirası, yani gözümüzün nuru yerleşim yerlerimiz yakılıyor.

Canlarımız yakılıyor! Öğretmenlerimiz katlediliyor! Ormanlarımız yakılıyor! Her biri birer yerleşim sanatı ürünü olan köylerimiz yakılıyor! Sivas'taki gibi 7 saat değil, 7 haftadır herkesin gözü önünde gerçekleşiyor olaylar.

Bu siyasi soruna önerilen şiddete dayalı çözümlerin aslında bir çözümsüzlük olduğu artık görülmelidir.

Bu kirli oyunlara, bu katliama dir demek istiyoruz.

Bu olaydan olumsuz etkilenen canlarımızla dayanışmayı yükseltmek istiyoruz.

İnsanlarımız temiz, bu savaş kirlidir. Köy boşaltmalara, yakmalara, göç ve asimilasyona bir an önce son verilmelidir.

Bizler, Alevi örgütleri olarak insanlarımızın, topraklarından, tarihlerinden, inançlarından ve kültürlerinden zorla koparılmasını kınıyor ve lanetliyoruz.

İnsanların doğdukları, büyüdüğü yerlerde yaşamaları onların en doğal haklarıdır. Bu hak hiçbir gerekçeyle ve bir güç tarafından sona erdirilemez, ertelenemez.

1) Sorunun çözümünde şiddeti değil, siyasal çözümü,

2) Halklarımız arasında milliyetçiliği değil, halkların kardeşliğini,

3) 1000 yıldır bu topraklar üzerinde yaşayan halkların eşitlik, özgürlük ve gönüllü birlik temelinde sorunun çözümünü istiyoruz.

Bu nedenle bizler bu türden hak ihlallerini nerede olursa olsun şiddet ve nefretle kınıyor, tüm dostları, canları, maddi ve manevi olarak bu zulme uğrayan insanlarımızın yanında saf tutmaya ve bu anlamdaki yardımlarını ye-

rine ulaştırmak üzere görev alan aşağıdaki derneklere ulaştırmaya çağırıyoruz.

AABF, Pir Sultan Abdal KD Gnl.Mrk., Hacı Bektaş KD Gnl.Mrk., Hak-Der (Holl.), Şahkulu Sultan Derneği, Karaca Ahmed Derneği.

Hacı Bektaş belediye başkanı, Semah Kültür ve Araştırma Vakfı, AKKAV.

Pir Sultan Abdal kültür dergisi, Alevilerin Sesi dergisi, Nefes dergisi,

Cem dergisi, Can Yay., Yurtta Birlik gazetesi, Günüllerin Sesi gazetesi,

Kervan dergisi

Devlet Terörü Durdurulsun

Tunceli halkından yükselen feryatları dile getirmek için burada toplanmış bulunuyoruz. Devletin güvenlik güçleri örgüt militanlarını etkisiz duruma getirmek, onları yok etmek gibi bir düşünceyle Tunceli iline bağlı ilçe ve köylerde operasyon adı altında halka terör uygulamaktadır. Devlet kaynaklı bu terörü şiddetle kınamaktayız.

Tunceli'ye bağlı ilçe ve köylerde başlatılan askeri harekattan dolayı olay yerine giden başbakan yardımcısı, bakanlar ve milletvekillerini, can güvenliğinin korunamayacağını gerekçe gösteren asayiş komutanı, yakılan ve boşaltılan köylere bırakmamıştır. Amaç gerçeklerin kamuoyundan saklanmasıdır.

Köylere gidememeleri bölgede tepkiyle karşılandı. ATV'de konuşan İnsan Hakları Bakanı'nın da (belirttiği gibi) 27 köy yakılmış, boşaltılmış, halk panik içinde malını, mülkünü bırakarak, canını kurtarmak için ilçe merkezlerine göç etmek zorunda kalmıştır. Köylüler, yakılan 27 köyün dışında asıl hedef olan 240 köyün boşaltılacağını söylüyorlar.

Bu operasyonlarda yerleşim birimlerinin ormanları ile birlikte yakılması sonucu tabiat yokolmuş, ekolojisi bozulmuş, yüzlerce insan ve aile, çaresiz ve insafsızca ortada bırakılarak, büyük bir dram yaşanmaktadır.

Tunceli halkı, insanlık dışı böyle bir cezaya asla layık

değildir. Devlet Tunceli halkından özür dilemelidir.

Geçmiş ile onurlu, evrensel sol değerlere bağlı, demokrasie inanmış, insan hakları ve temel ilkelerine bağlı Tunceli halkına yapılanlar asla tasvip edilemez.

Devletin "terörle mücadele ediyorum" derken halkın yiyecek ve giyeceğine ambargo koyması, ormanları yakması da bir terör değil midir? Buna hedef olan halkın bir daha devlete, hukuka güvenmesi söz konusu olabilir mi? Hukuku inkar ederseniz, kendi vatandaşlarınızı devlete düşman eder, vatani kendi elinizle bölersiniz.

Tunceli halkının iradesi ve onayı dışında yaratılan şiddetler sonucu mülteci konumuna düşen yüzlerce insan ve ailenin, yaklaşan kış mevsimi gözeticilerle, yeniden köylerinde yaşayabilir bir konuma getirilmelerini, oluşan maddi ve manevi zararların en yüksek oranda karşılanmasını, anayasal mülkiyet hakkına öncelikle devletin saygı duymasını istiyoruz.

Doğu ve Güneydoğu'da çığnayan insan hakları, yargısız infaz, faili meçhul cinayetler, köy yakmalar, ormanları yok etmek gibi olaylar Tunceli'de daha şiddetli yapılmaktadır. Bu, ülkenin bölünmez bütünlüğüne sahip çıkmak için yapılmış "vatansever işler" olarak gösterilmektedir. Toplumun ortak güvencesi olan hukuk böylesine katledilirse bu vatanseverlik sayılabilir mi?

Tunceli'de insanlar kade-rine terk edilmiş, susturulmuş ve herşey karanlık. Neler oluyor bu yörede? Kim açıklayacak?

Türkiye çıkmaz bir sokağa doğru hızla sürükleniyor. İleride öni alınamayacak ruhsal çöküntülere gitmektedir. Bu anlamda sorumluları ve ilgili makamları daha duyarlı olmaya çağırıyoruz.

Tunceli Vakıfları ve derneklere adına Tertip Komitesi: Ali Yaşa, Selman Yeşilgöz, Hasan San

KERVAN

■ Aylık dergi. ■ Sahibi ve sorumlu yazı işleri müdürü: Genel Ajans Ltd. Şti. adına Semih İra ■ İlan sorumlusu: Melek Ergen ■ Merkez yönetim bürosu: Piyerloti caddesi, 17/4, Çemberlitaş, İstanbul. Tel: (1)516 84 64 ■ Temsilcilikler: ■ Bağcılar: Semiha Rappel, Merkez Mah. 1.Sok. No:40/4 ■ Esenyurt: Kazım Açıkgoz, Fatih Mah. Suyolu Üstü Yaprak Sok. No:8 ■ Gazimahalle: Ayhan Yöle Zübeyde Hanım Mah. Dörtöl Sultan İshani Kat 2 No.4 Tel: 0(212) 536 96 01 ■ Gaziosmanpaşa ■ Halkalı: Eyüp Banışık, Kuruçeşme Cad. Çipek Sok. No:19/A Hasanoğlenderesi-Altuşehir ■ Kartal: Niyazi Şahin, Hamam Sok. İdeal İş Merkezi, No:4 Kat:4 Tel:0(216) 3535725 ■ Küçükçekmece: Seyfi Algül, Cumhuriyet Mah. Karabekir Cad. Sardunya Sok. No:21/A-5 ■ Okmeydanı: Ahmet Yılmaz Piyalepaşa Mah. Piyalepaşa Cad. No.148 Kat 2 ■ Unkapanı: Ali Haydar Göğercin, İ.M.Ç. 6. Blok, No: 6610 Sanyer: Meral Özçelik, Tarabya Üstü, Çayırözü Sok. No:4, Kat 3 ■ Tuzla: Ahmet Karataş Yayla Mah. Hatboyu Cad. Yıldız Sk. No.6 Tel:0(216) 395 63 10 ■ Adana: Ali Güneşer PTT Evleri 123/6 No.26 Tel: 0(322) 323 43 51 Yüreğir ■ Adıyaman: Niyazi Arslan, Asfalt Cad. Tam Elektronik, No:84/6, Gülbasi ■ Antakya: Alaeddin Baklaçı Meydan Mah. Anneplik Cad. B. Leyla paj. K.2 No.26 ■ Bolu: Nazım Güvenç Aktaş Mah. Taşhancılar Sok. No.12 ■ Bursa: Ender Can Genç, Çakır Hamam Temiz Cad. Sütmen İshani, Kat:3 No:39 ■ Eskişehir: Nurettin Çalıkıuş, Büyükdere Mah. Kaplan Sok. No:69 ■ Erzurum: Özgür İhtiyar, Cami-i Şerif Mah. Sivas Cad. 24300 Refahiye ■ Gaziantep Hüseyin Keskin Seferpaşa Mah. Çamurcu Sk. No.45 27400 Şahinbey ■ Hacıbektaş: Kemal Seçkin Bala Mah. Değirmen Sk. No.41 ■ İzmir: Adnan Ayan, Esrefpaşa Cad. No:269/1, Esrefpaşa ■ İzmit: Muradiye Yılmaz, ■ Malatya: Şevket Coşkun, Ak-Pa Ticaret, İzzetiye Mah. Nasuhi Cad. Derme Sok. No:10 ■ Mersin: Mehmet Yılmaz, Bahçelievler Mah. 346 Sok. Dincer Apt. No:3/7 P.K.3, Pozcu ■ Söke: Av.Mustafa Apıcı, Yağcılar İshani, Kat:2, Soke ■ Tırhal: Aydın Koca: Yenibelediye Sitesi, Kat:4 No:426 ■ Turgutlu: Nerman Karabulut, Altay Mah. Akgün Sok. Kat 1 No:2, Turgutlu ■ Zile: Sadık Çikrikioğlu: Uzun Çarşı, Galeri Sok. No:6 ■ Zonguldak: Ali Arı, Nizam Cad. Uzunçarşı, No:406 ■ Avrupa Genel Temsilciligi: Murtaza Dersimli, P.O.Box 1822, Londra N1, İngiltere. ■ Diğer yurtdışı temsilcilikleri: ■ Fransa: Şanver Şen, c/o 37 Rue d'Hauteville Paris 75010. ■ Almanya-Frankfurt: Şirin Günel, Neuhoof Str. 13, 6 Frankfurt am Main 1. ■ Almanya-Münih: Hikmet Yalçın, Lessing Str. 41, 85757 Karlsruhe. ■ Avusturya: İlhan Uçar, 1140 Wien, Kentler Str. 20/5 Avusturya ■ İsviçre: Ahmet Kıs, 7 Rue de Lancy, 1227 Carouge, Cenevre. ■ Hollanda-Schiedam: Mehmet Cimtay, Fabristraat 53, 3117 MG ■ Avustralya: Adnan Öz, P.O.Box 647 Auburn 2144 NSW ■ Avustralya-Mildura: P.O. Box 302, Merbin 3505 Mildura ■ Rusya: Yevgeni Paşintsev, 29-2-215 General Belov St. Moscow 115563 ■ Basım öncesi hazırlık: Genel Ajans. ■ Baskı: İlicak Matbaa ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme/kısaltma hakkı dergimize aittir. Hiçbir yazı geri verilmez. ■ Yıllık abone bedelleri: Yurtiçi: 200 000TL, İngiltere: 17 Sterlin, Almanya: 80 DM, Fransa: 200 FF, Hollanda: 60 HFL. İsviçre 65 SFr, Amerika 53 \$ Avustralya: 53 \$ ■ Havale: Fikriye Kaya Posta Çeki Hesap No:650143

KERVAN'IN İÇİNDEN

- 4 **DEVRİMCİ HAREKET VE ŞİDDET**
"Ülkenin bugünkü ortamında 'devrimci şiddet' yalnızca karşı-devrime ebelik eder."
Rıza Yürükoğlu.
- 5 **TÜRK-İŞ**
Kervan'ın işçi hareketine çağrısı
- 9 **10 EYLÜL PANELİ'NDEN**
Av.Rasim Öz ile Belediye-İş'ten K.Yorulmazbaşı'nın konuşması
- 10 **İŞÇİ VE ALEVİ MUSAHIPLIĞI**
Alevilikle Marksizm tabii ki musahiptir
- 12 **KERVAN'IN SÖYLEŞİSİ**
Genel yayın yönetmenimiz İsmail Yıldırım Karacaahmet'te nöbet tutan canlarla idi
- 17 **EL ELE GÖNÜL GÖNÜLE CEMEYNE**
Cemeyleri hepimizindir. Sabri Yücel
- 19 **KOMÜNİST HAREKETTEN**
Roskomsoyuz / KP'ler / "Üç Makale"
- 24 **4 ARALIK SEÇİMLERİ**
Oyumuz şeriate karşı, laik-demokratik cepheye! Cengiz Yılmaz yazdı

DEVİRİMCİ HAREKET VE ŞİDDET

*Ülkenin
bugünkü
ortamında
"devrimci
şiddet"
yalnızca
karşı
devrime
ebelik
eder!*

Toplumsal yaşamda zorun, zor kullanının olağanüstü bir yeri vardır. Tüm sınıflı toplum tarihi buna tanıktır. Savaşlar, iç savaşlar, silahlı mücadeleler... Ama asıl sürekli ve sistematik zor kullanım, devletin ve yasal sistemin işlevidir, türevidir. Bu zor kullanım, devleti elinde tutan sınıfın çıkarlarına göre bir yön tutar.

Örneğin, kapitalist devlette, işçinin hakkını aramasının önüne pek çok engel dikilmiştir: "İzinsiz" gösteri ve yürüyüşler, dayanışma grevi, toplu iş bırakma, işten çıkartmalara karşı fabrika işgali, pek çok ülkede genel grev, yasaktır. Öte yanda, yüzbinlerce işçiyi sokağa atıp açlığa mahkum etme, grev kırıcılığı, sendikasıız işçi çalıştırma yasak değildir. Çünkü evet, devletin, "genel çıkar"ı savunduğu izlenimi uyandıran işlevleri de vardır, ama, kapitalist devlet ve hukuk, asıl olarak "mülkiyet hakları"nı korumak ve işçiyi işçi tutmak için vardır.

Başta dediğimiz gibi, tüm sınıflı toplumlarda şiddetin, zor kullanının büyük bir yeri vardır. İşte bu zemin üzerinde, yüzyıllar boyu, durumu görenler tarafından, "toplumu biçimlendirecek olan şiddettir" diyen teoriler yaratılmıştır, yaratılmaktadır. Oysa, tarihte zorun oynadığı rolü görmek başka, toplumu istediğimiz yönde biçimlendirebilmek için her durumda şiddete başvurmamak başkadır.

MARKSİZMDE "ZOR"

En başta belirtilmesi gereken nokta şudur: Marks ve Engels, tarihte zorun rolünü değerlendirirken, bu zoru, hiçbir zaman, kişilerin ya da küçük gurupların uyguladıkları bir yöntem olarak ele almamışlardır. Kişilerin ya da küçük gurupların uygulamaya çalıştıkları şiddeti, "bireysel terörizm" olarak değerlendirmişler ve sınıf mücadelesini örtmeye, bulandırmaya çıkan bir yöntem olarak kınamışlardır. Tarihte ve toplumda büyük yeri olan zor, "toplumsal zor"dur, sınıf eliyle uygulanan zordur.

İkincisi, toplumsal zorun ekonomik altyapıyla olan ilişkisini anlamak önemlidir. Burada iki yönlü bir ilişki söz konusudur. Toplumsal zoru yaratan, besleyen, onun hangi sınıflarca kullanılabileceğini belirleyen, ekonomik yapıdır. Öte yanda, toplumsal zor da ekonomik yaşamı etkiler.

Toplumsal zor, ekonomik yapıyı etkileme rolünü iki türlü oynayabilir. Ya nesnel olarak işleyen ve gelişen ekonomik ilişkilerle uyumlu bir yönde uygulanır, ya da bu gelişmeye ters bir yönde uygulanır. Birinci durumda, olgunlaşmış toplumsal gereksinimleri doyurur, ekonomik gelişmeyi hızlandırır. İkinci durumda, toplumsal gelişmeyi engeller, onun "zinciri"

olur. (Bkz. Engels, "Anti-Dühring", ayrıca, "Zor ve Ekonomi")

Bakın Marks, feodalizmden kapitalizme geçişte, sermayenin ilkel birikim döneminde uygulanan yöntemlere ilişkin olarak neler diyor:

"Bu yöntemler, bir kesimiyle, kaba güce (örneğin sömürge sistemi) dayanıyordu. Fakat hepsi de, feodal üretim biçiminin kapitalist biçime dönüşümü sürecini olağanüstü hızlandırmak ve kısaltmak için, toplumun organize ve yoğunlaşmış gücü olan devlet gücünü kullandılar. Zor, yeniye hamile olan her eski toplumun ebesidir. O, kendisi, ekonomik bir güçtür. (Marks, *Kapital*, c.1, bölüm 31) (abç.)

Üçüncüsü, devletin ve hukukun süregen ve sistematik zor kullanımı bir yana, zorun toplumda ve tarihte oynadığı büyük rol, asıl olarak "kritik dönemler"de kendini ortaya koyar. İşte bu nedenle Marksizm, "savaşlar ve devrimler tarihin lokomotifleridir" der. Bununla bağlı olarak, toplumsal yapılanmaların ardarda birbirini izlediği "devrimci durum"da ebe, devrimci şiddettir.

ÜLKEMİZDE SINIF MÜCADELESİNİN DÜZEYİ

Marks, yukarıya aldığımız alıntıda, "zor, yeniye hamile olan toplumun ebesidir" diyordu. Türkiye bugün böyle bir

noktada mıdır?

Kesinlikle hayır. Türkiye'de bugün devrimci bir ortam yoktur, sınıf mücadelesinin düzeyi düşüktür. Devrim ve sosyalizm kapıdan bakmıyor. Nedenleri ayrı ve uzun bir yazı konusu olabilir, ama böyledir. Heyecanlarımıza hoş gelmesin de, tutumumuzu somut gerçekliğe dayandırmak zorundayız.

Tüm dünyada devrimci sol kan kaybediyor. Dünya işçi sınıfının mücadelesi büyük ölçüde güçten düştü. Sovyet devlet sosyalizminin yıkılmasıyla dünya ölçeğinde girilen "gericilik dönemi" etkilerini sürdürüyor. Bu çember ülkemizi de içine almıştır.

Ülkemizde devrimci örgütler marjinalleşmiştir. Eskinin büyük örgütleri bugün birer sekt gibidirler. Hiçbir örgüt ciddi yığınsal bir eylem yapmamaktadır.

Bu durum en başta dünya konjonktürünün ürünüdür. Ama, bizim yanlışlarımızın da payı vardır:

* Devrimci hareket, sendikal alanda bir türlü doğru tutum almıyor, sınıfın Türk-İş'te gerçekleşmiş birliğini savunmuyor, bu birliği ilerletmek için çalışmıyor.

* Devrimci hareket kısa bir süre önceye kadar ayrılıkçılığa ödün verdi. Bugün çoğunluğuyla bu tutum düzeltilmiştir ama toplumun bilincinde zarar gördük bir kez.

* Bugünün *baş çelişkisi*, şeriatçı güçlerle laik- demokratik-cumhuriyetçi güçler arasındadır. Bu çelişmede, ilerici blokta olmak isteyenler için "şeriat

karşısı" olmak yeterlidir. (Tabii, bu, ülkeyi, tarihsel gelişimi içinde, ileri aşamalara ulaştırma hedefiyle blokun başını çekmek için yeterli değildir.) Devrimci hareket bu gerçeği küçümsüyor, Atatürkçülerle bir safta durmayı yeterince "devrimci" bulmuyor.

* En önemlisi, devrimci hareket, ülkenin sosyo-siyasal ortamına ve toplum psikolojisine bugün şiddetle ters düşen, "silahlı mücadele" yöntemini bırakmıyor.

KRİZİ ATLATMANIN TEK YOLU: GERÇEKÇİLİK

Bugün devrimci hareketimize en büyük zarar, "silahlı mücadele", "halkın silahlı öncüleri" gibi tutumlardan gelmektedir. Bu tutumlar, sınıf mücadelesini bulandırıyor, burjuvazinin devrimci güçleri soyutlamasını kolaylaştırıyor. Nesnel ortam bu taktiğe uygun duruma gelmedikçe de, bu böyle sürecektir. Bugün bu yolun sonu yoktur.

Hiçbir nehir denize dümdüz akmaz, kıvrıla kıvrıla akar. Ama sonunda denize ulaşır. Siyaset de böyledir. Bugün tarihin böyle bir kıvrımını yaşıyoruz. Bu kıvrımı alamazsak, sularımız yarlar içinde heba olacak. Tüm devrimci hareket bundan zarar görecektir. Ama en büyük zarar, yanlış taktikte ısrar edenlerin hanesine yazılacaktır. ●

KERVAN

Ağustos-Eylül ayları sendikalar açısından hareketli geçti. Hükümet, yaklaşık 700 bin kamu işçisinin ikinci yıl zam farklarını ödeyemeyeceğini(!) açıklayıp, dahası, bu zamların %35 düzeyinde tutulmasını "önerince", Türk-İş yönetimi ile hükümet arasında seri görüşmeler başladı. Sonunda iki tarafın temsilcileri, 23 Ağustos'ta zamları yeni bir takvime bağladılar. Türk-İş Başkanlar Kurulu bu teklifi 25 Ağustos'ta oy çokluğu ile onayladı. Ardından, hükümetle yapılan görüşmelerde teklif son şeklini aldı.

Türk-İş genel başkanı Bayram Meral, "ülkenin sorunlarının aza indirilmesi için özveride bulunmak" olarak nitelediği bu anlaşmanın, daha önce imzalanmış sözleşmenin kazanılmış hukukuna dokunmadığını ifade ediyor. Bunun yanında, yapılması gereken zamlar yapılmıyor, 6'şar aylık dönemlerle topluca ödemeleri kararlaştırılıyor, bir *ödeme takvimi* belirleniyor.

Devletin bir işveren olarak ağırlıklılığı, yalancılığı, sözüne güvenilmezliği, burada bir kez daha ortaya çıkmış ve devlet, işçinin toplu sözleşmeye geçirdiği haklar için utanmadan "ödeyemeyeceğim", hatta "ödersen hem geç öderim, hem de daha az" demiştir.

Dünya çapındaki gericiğin, işsizliğin vb. etkisiyle sınıf hareketi durgunlaşmış. Giderek daha az sayıda işçi yığınsal eyleme çıkartılabiliyor. Öte tarafta devlet kalkmış, ödeyemeyeceğim diyor... Bu noktada ne yapılabilir?

Türk-İş'in düzenleyeceği yığın eylemleriyle hükümet geriletilmeye çalışılırdı, ki bu denendi, İzmir'de işçiler başbakanı, düzenlediği toplantıda sergilediler. Bu olayda 3 sendikacı gözaltına alındı, mahkemeleri sürüyor.

Devleti dava etme yoluna gidilebilirdi. Ama sonuçları belki yıllar sonra gelirdi... Bunun bugüne katkısı tartışılır.

Üçüncü bir yol - pek güvenilir değil ama bugün için somut yarar sağlayacak yol - ödemelerde kesinti yaptırmadan, en azından bir takvime bağlamaktır. Türk-İş bunu yaptı. (Birisinden alacağınız var ve adam veremem diyorsa, sizin de almaktan başka yolunuz yoksa, katil olmadan, "zevahir kurtaran" bir uzlaşma gelipatabiliyor.)

Yine de, anlaşmadan hemen sonra Türk-İş genel başkanı, bir basın toplantısıyla durumu ve sıkıntılı koşulları işçilere açıklarken, "bu anlaşmaya rağmen, bize bağlı sendikaların eylem yapma veya mahkemeye gitme yolu açıktır" dedi. Yani, eylem yolunun açık olduğunu da duyurdu.

Bunları şunun için anlatıyoruz. Türk-İş'le hükümet arasındaki anlaşmadan sonra Türk-İş içinde bir vaveyladır koptu. Protestolar, "satıldık" vb. bağırışmaları, "ben bunu tanımam"lar, genel merkez/şube düzeyinde Türk-İş yönetimini protesto girişimleri, vb. gelişti. Bunu Disiplin Kurulu'na verilmeler, geçici ihraç kararları izledi.

Türk-İş'e ve ona bağlı sendikalara sesleniyoruz. Türkiye işçi sınıfı, öteki ülkelerdeki sınıf kardeşleri gibi, zor bir dönemden geçiyor. *İşçi sınıfımız, ekonomik, siyasal, sosyal, ideolojik, örgütsel ağır saldırı altındadır!* İşsizlik ise cabası... İşçi sınıfı kan kaybediyor. İşçi örgütleri (Türk-İş de, ona bağlı sendi-

TÜRK-İŞ'E VE SENDİKALARINA SESLENİYORUZ

Disiplin ve demokrasi gerek!

kalar da) burjuvaziye ağır ödümler vermek durumunda kalıyorlar.

Bu ortamda bu gidiş yanlıştır. Gelişmeler karşısında sakin kafayla düşünmeliyiz. Duyguyla değil akılla, küçük çıkarları kollayarak değil, tüm örgütün, sınıfın *birliğini* gözeterek, birbirimizin açığını kapatarak yol almalıyız.

Yapılması gereken, sorumluluğu çekinmeden alıp yükü omuzlamak, atılması gereken zor adımı atmak, neden böyle davranılmak zorunda kalındığını da, *gerçeği saklamadan* işçi sınıfına anlatmaktır. Ama örgüt disiplini BOZMADAN, üst yöneticinin otoritesini ve prestijini, örgütün tüzel kişiliğini AYAKLAR ALTINA ALMADAN!

İşçi kamuoyunda sol bilinen, zor koşullarda verdiği mücadeleyle saygınlık kazanmış bazı sendikaların genel merkez/şube yöneticileri, böyle davranmıyorlar. Eleştiriyi gürültülü, hatta yıkıcı yapıyorlar. Üzüm yemek yerine bağcıyı dövmeye kalkanlar çıkıyor. İşçilerin önünde ateşe verilmesi gere-

ken devletin kuklası, devletin itibarı olması gerekirken, onların öfkesini kendi üst örgütünün genel başkanına yöneltip, onun kuklasını yakmak YANLIŞTIR!

Örgüt içine yönelik, keskin sirke gibi tutumlar, "sivri" üsluplar sahibine yarar getirmez. Tam tersine, burjuvaziyi sevindirdiği, onun Hak-İş ve Disk gibi yağdanlıklarının *bölücü amaçlarına* katkıda bulunduğu ortadadır.

Kaldı ki, ayrıntıya boğulmadan, genel hatlarıyla düşünüldüğünde, Türk-İş yönetiminin ortaya koyduğu irade, Başkanlar Kurulu'nun iradesidir. *Çoğunluğun* iradesidir. Ama azınlık çoğunluğa uymayacaksa, orada demokrasi de kalmaz, örgüt de kalmaz. Çünkü bizatihi disiplin ortadan kalkmıştır.

Disiplin ve demokrasi örgütsel birliğin çimentosudur, kumudur. Disiplin her dönemde önemlidir. Sendikal birliğin Hak-İş, Disk, ya da "4. Konfederasyoncu" provokatörlerce dağıtılmaya çalışıldığı bu dönemde *daha da önemlidir*. "Yol-İş'in Ercan Atmaca'ya,

Türk-İş Disiplin Kurulu'nun Harb-İş'e verdiği ceza çok mu, az mı" sorusu, bu önemli noktadan *sonra* ele alınacak, tüzüklere vb. bakmayı gerektiren, "idari" ve ikincil bir sorudur. (Bizce Harb-İş'e verilen ceza, eğitici yanı ağır basan bir ceza değildir.)

Ortada bir örgüt (Türk-İş) ve onun üyeleri (sendikalar) varsa orada *disiplin* de olacaktır, olmalıdır. Her türlü eleştiri bu disiplin çerçevesinde, örgütün tüzel kişiliğini, liderliğini kollayarak yapılmalıdır.

Biz 15 yıldır *Türk-İş'te birliği*, çok zor badireler atlatarak, "sol"cuların hayata ters yorumlarına, vb. karşı savunmuş bir hareketiz. Şu zor koşullar altında da savunacağız. Çünkü sendikalar işçi sınıfının *örgütlü merkezleridir*, onların birliğinin dağılması demek, işçi sınıfının kilit bir çarpışmayı daha kaybetmesi ve geleceğin varoldan daha da kötü şekillenmesi demektir.

Bilinçli işçiler bu gerçeği kavramış, Türk-İş'in direksiyonunu hep ileriye çevirmeye çalışıyorlar. (Elbette bunun zorlukları, güçlükleri var. İnişi çıkışı, yokuşu, virajı, yer yer geri dönüşü var. Ama zaten hiçbir ırmağın dağdan denize düz inmiyor.) "Solak" şube platformları ise, şu güne kadar, varolan sorunları Türk-İş'te birliği güçlendirici ve örgüt moralini yükseltici tarzda ele almadıkları gibi, Türk-İş düşmanlarıncasına bir platform gibi kullandılar. Tutumlarına katılmıyoruz. Biz, Türk-İş'te birliğin "sendika-içi demokrasi" temelinde güçlendirilmesinden yanayız. Sendikal önderlerin hassas, sorumlu, akıllı, "düşünceli" davranmalarında yarar görüyoruz.

Başkanlar Kurulu'nun bile "genel eylem" önerisini reddettiği bir ortamda Türk-İş'in, burjuvazinin saldırısını geçici olarak püskürtmek için izlediği yolu yanlış görmüyoruz. Üstelik isteyen sendikaya "eylem" veya "yargı" yolunu da açık bırakıyor.

Bugün devrimcilik, dünya çapındaki koşulların gereklerini düzgün yerine getirmek, işçi yığınlarla "bir" olmak, güç toplamaktır. Bunu yapamamak, sendikaların (ve liderlerinin) yakın geleceğini tehlikeye atmak demektir.

Türk-İş genel başkanı Bayram Meral'in şu söylediklerine tümüyle katılıyoruz:

"Türk-İş'in bütünlüğünü geliştirmenin diğer bir aracı ise, Türk-İş bölge ve il temsilciliklerinin faaliyetlerinin daha da geliştirilmesidir. Bölge ve il temsilciliklerimizin kendi yetki ve sorumluluk alanı içindeki şubeler ve şubenin bulunduğu yerlerde, işyeri sendika temsilcilikleri ile düzenli olarak yapacakları toplantılar, önemli sorunlarımızın çözümüne katkıda bulunacaktır. Bölge ve il temsilciliklerimizin bu tür bir faaliyet içine girmemesi durumunda ortaya çıkan boşluk, demokratik bir işleyiş ve temsil niteliği olmayan birimlere doldurulmaya çalışılmakta, sendikal disiplin ve işçi sınıfı zarar görmektedir." (Türk-İş Dergisi, Eylül 1994)

Evet, gereksinim Türk-İş'te disiplini ve demokrasiyi daha da ilerletmektir. Bunun için de salim kafayla, sağduyuyla düşünen, kafayı hangi genel kurulda kimin yönetime seçileceğinden çok, *sınıfın* önümüzde yığılı sorunlarının nasıl çözüleceğine yoran, örgüt disiplini en az demokrasi kadar gözetilen sendikacılara gereksinim var. ●

Başkanım kendinizi tanıtır mısınız?

Ben Mustafa Yıldırım, 1961 Şile doğumluyum ve 20 yıldır kunduracıyım.

Kundura İşçileri Derneği'nin (KİD) geçmişle ilgili bilgi verir misiniz?

Derneğimiz 18 Eylül 1989 yılında kuruldu. Beşinci kuruluş yıldönümünü kutluyoruz bu yıl. O günden bu güne kundura işçisinin ekonomik-demokratik sorunlarının çözümü, işçilerin yeterli düzeyde eğitilebilmesi, sağlık koşullarının iyileştirilmesi gibi hedefler doğrultusunda çalışmamız sürüyor.

Türkiye'deki kundura işçilerinin bir panoramasını verebilir misiniz?

Toplam sayı tam belli değil, ama 400 bin civarında bilfiil çalışan kundura işçisi olduğu düşünülüyor. 70 bin kadarı İstanbul'da çalışıyor. Ankara'da var. İzmir'de, Manisa'da, Çanakkale'de var, Hatay'da, Konya'da, Antep'de var. Yani önemli kentlerin merkez ve ilçelerinde kundura işçisi var. Çarşamba'da önemli bir üretim alanı var. İstanbul'da Beyoğlu, Bayrampaşa, Merter, Gedikpaşa, Bomonti yoğun çalışılan bölgeler.

İşkolunuzun sendikalaşma ve sigortalaşma oranları nedir?

İşkolumuzda sigortalılık oranı, bildiğimiz kadarıyla, Türkiye genelinde %10'dur. Ama KİD'in aktif çalıştığı Beyoğlu bölgesinde bu oran %90'dır.

Kundura işçilerinin sorunları neler?

İş, sigorta ve sağlık koşulları başta gelen zorluklarımızdır. Sigorta çok önemlidir. Paprestik anemi, dünyada sadece kunduracılar arasında bulunan önemli bir kan hastalığı olup, sadece Amerika'da ve bugünkü parayla 3-4 milyarla tedavi edilebiliyor.

Tabii sigortalılık sadece bir hastalığa dayalı olarak önem kazanmıyor. Ailelerimizi de ilgilendiriyor. Günümüzde sağlık hizmetleri komada. En basit reçete 200-300 bin liradan başlıyor. Uzun yıllar sonra alma hakkımız olsa da, buna ulaşabilmek için yine sigortalı olmak gerekiyor.

Ayrıca sigortaya kaydolmayan işçi sendikaya üye olamaz. Böyle büyük önem kazanıyor sigortalılık meselesi.

Bugüne kadar, Sağlık Bakanlığı nezdinde sendikayla (Deri-İş) birlikte yaptığımız çalışmalar var. Sonuçta Gedikpaşa'da 400 atölye denetlendi.

Ama artık öyle bir dönem geldi ki, müfettişlerin incelemesi de yeterli olmuyor, sorun çözülüyor. Biz daha önemli ve köklü çözümler öneriyoruz. Daha elle tutulur bir gelişme sağlanmış değil. KİD'in çalışmasıyla sağlık koşullarının çok kötü olduğu bazı yerlerde bazı düzeltmeler oldu. Yeterli değil!

(Bir arkadaş): Adım Adnan Zorbacı. Ben de birşey söylemek istiyorum. İşyerinde 15 yıl çalışıyoruz. Hem boya yapılmıyor, hem tuvaletlerin pisi temizlenmiyor... Havalandırma tesisatı yok. Sağlıkla ilgili hiç iyileşme yok.

İki çocuğum var ve aylık 5 milyon civarında para alıyorum. Ümraniye'de oturuyorum. Ayda 800 bin liraya yakın yol parası veriyorum.

(Mesut Güler): Ben 2 senedir çalışıyorum, daha 1 aylık sigortam var.

Ayakkabının çilesini çekenler

Seyit Rıza Güven
İstanbul'un olağanüstü
ağır çalışma ve yaşam
koşulları altında
yaşayan
kundura işçisi canlarla
konuştu

(Bir başka arkadaş): 45 yıllık işçiyim, sigorta sürem 2,5 seneyi bulmaz, ücretim 6 milyona yaklaşık. Kimse sigortalı, sendikalı işçi çalıştırmak istemiyor, izin parası kabul etmiyorlar.

Günde kaç saat çalışıyorsunuz?

Günde 15-16-17 saat çalışırız. Pazar günleri de dahil. Çalıştığımız kişiler bizi ayda 10 gün çalışıyor gösteriyorlar. Halbuki ayda 30 gün çalışırız, haftada 70 saati çok aşıyor çalışma haftası.

(Hüseyin Atay): 2 çocuğum var. İş koşullarımız sağlığa uygun değil. Yaşam koşullarımız uygun değil. Elime ayakkabı aldığı zaman "bu nereden, nasıl geliyor" diye bir düşünsün halk.

Günde 12 saatten aşağı çalışan kunduracı yoktur. Ücretimiz 5 milyona çıkmıyor. Kendimizi zorlamasak evimize ekmek götürmeyeceğiz.

KİD'den, sendikadan beklentileriniz?

1977'de sendika üyesi oldum. Bugün hâlâ aynı sendikayı savunuyorum. Beklentimiz, bizi aydınlatınsınlar. Derneğimiz bunu başardı, yıllardır mücadelesini veriyor.

(Bir başka arkadaş): 2 çocuğum var, Küçükköy'de oturuyorum. Günde ortalama 11-12 saat çalışıyorum. Sigortalı değilim. Ayda elime net 3,5-4 milyon geçiyor. Soruyorum size, bununla insan gibi yaşamaya imkan var mı?

İş koşulları, sağlık açısından ne söyleyeyim ki. Hepsi eksik zaten! Beklentim, kunduracı arkadaşların, derneğimizin (KİD) sendikamızın elele verip sorunlarımızı çözmesidir.

(Mesut Güler): Değişik işkollarındaki işçilerin sorunları TV'de tartışılıyor. Neden biz hiç gündeme gelmedik? TV'ciler bizi dışlamasınlar.

(Necdet Turgut): Geçen gün TV'de

umumi tuvaletler genel müdürü konuştu. Tuvaletlerin değiştirilmesinden yana bir sürü öneri çıkardı. Kendisini davet ediyoruz, gelsin Beyoğlu'nda kundura atölyelerini bir görsün...

(Hüseyin Akay): Ben de halkın ayağına giydiği ayakkabı ne çilelerle üretiliyor düşünülün istiyorum.

Başkanım, Deri-İş'le ilişkiniz nedir?

Deri-İş'le derneğin kurulduğundan bu yana ilişkilerimiz var. Ortak çalışmalar yaptığımız dönemler oldu. Beyoğlu Deri-İş şubesinde kundura işçilerinin kendi şubelerinde örgütlenmesi yolunda çalışmalar sürüyor. Üye kayıt aşamasındayız.

Geçtiğimiz 12 Eylül'de yaptığınız eylemle ilgili bilgi verir misiniz?

Normalde eylül ayı başında işverenlere zam tekliflerimizi veriyoruz. Piyasada, eylülün ikinci haftası zam verilir diye bir kural oturmuş. Beyoğlu'nun ücret anlamında kaderini belirleyen işletmelerin sahiplerinin 13 Eylül'de Avrupa'ya gitmesi söz konusu olunca, muhatap olacağımız kişilerin bundan önce bu işi çözmelerini istedik.

Zam işkolunuzda nasıl gerçekleşiyor?

KİD kurulduğundan bu güne hem belli yüzde oranlarında, hem de net bir fiyat belirleme çalışmamız var, kısa sürede meyve verdi. Arkadaşlarımız arasında haftalıkçı ya da çiftbaşı çalışanlar var. Kesiciler, temizlemeciler, vb. haftalıkla çalışıyor. Bir bölüm de çiftbaşı çalışıyor. Biz kesin, somut çiftbaşı ücreti belirledik. Beyoğlu ve Gedikpaşa için.

Belirlemeyi neye göre yaptınız?

Bu verileri sunmak için, asgari geçim endeksinin 15 milyon 900 bin lira civarında ortaya çıkmasından hareket

ettik. Yani en az ayda 16 milyon kazanmaları gerekiyor ki arkadaşlarımızın, ölmeden yaşayabilsinler.

Eylemi nasıl örgütlediniz?

Tüm Beyoğlu'ndaki atölyelere guruplar halinde gidildi, bölgeler tespit edildi. Arkadaşlara 10 gün öncesinden çağrı yapılmaya başlandı. Yani "bu fiyat verilmezse işi durduracağız" açıklaması ile başladı çalışmalar. Son gün, programlanan bir şekilde tüm atölyelerdeki arkadaşların eyleme yoğun katılmaları sağlandı.

Eylem günü arkadaşlarımız guruplar halinde işyerlerine gittiler. Oralardaki arkadaşlarımızı ikna edip derneğe çağırdılar. Eylem yürüyüş değildi, işyerlerinden sokaklara inildi. Derneğe sığmayan, 500 civarında belki de daha fazla arkadaş merdivenlerde, derneğin dışında, sokakta, çevre kahve ve lokantalarda oturdular.

İşverenlerin tepkisi ne oldu?

İsteklerimize karşılar tabii. İşçinin birlik olması, birlikte hareket etmesi onları şaşırttı. Bir takım karaçalmalar kulağıımıza geliyor. Onlar, "kunduracı bir gün boykot yapsa da öteki gün işbaşı yapar, çünkü açtır" diye düşünüyorlar.

Eylem amacına ulaştı mı?

Biz ücretlerin daha eşit bir seviyeye getirilmesini hedefledik. Daha önce uçurum vardı. 50 bin liralık çiftbaşı ücretleri 100 bin liraya çıkarılırken, 70 bin lira olanlar 120 bin lira civarında oldu. Yani belli bir düzelme oldu.

Son olarak şunu söyleyebilirim: Kundura işçisi işçi sınıfının bir parçası olarak sendikal örgütlenmede de, sosyal haklarda da, demokratik haklarda da bu kararlılığıyla, bu çalışma biçimiyle, mutlaka hedefine ulaşacaktır. ●

Şeriata karşı Alevi-Sünni elele

İşçi sınıfı hareketinin
kararlı aydınlarından
Av.Rasim Öz'ün 10-11
Eylül'de İstanbul'da
yapılan "Alevilik,
Laiklik, Demokrasi
ve İşçi Hareketi"
panellerinde yaptığı
konuşmanın özetini
sunuyoruz

İnsanların, ulusların yaşamlarında çok anlamlı, değerli, kutsal günler vardır. 10 Eylül de benim için, Türk sosyalistleri, komünistleri ve İşçi Sınıfı için, böyle anlamlı, çok değerli ve unutulmaz bir gün.

Sözlerime 1920'de 10 Eylül'ü bize armağan eden Mustafa Suphi ve diğer yoldaşları alkışlayarak, onların önünde bir kez daha eğilerek başlıyorum.

TKP'yi kuranların, uğruna can verenlerin, acılar çekenlerin, işkenceler

görenlerin yaptıklarının hiçbirini boş gitmedi. Türkiye sosyalist ve komünist hareketinin kaynağı, anası olan TKP, Türkiye burjuvazisinin korkulu rüyası olduğu gibi, Türkiye Cumhuriyeti'nin demokratik ve hatta ekonomik gelişmesinin de ivmesi olmuştur.

Yapı içinde elbette ajanlar, hainler ve dökeler olmuştur. Özellikle Sovyetler Birliği'ndeki sapma ve ihanetlerden sonra "reel sosyalizmin" yenilmiş olmasını, "sosyalizmin ideolojik yenil-

gisi" gibi gösterenlerin vardıkları noktayı acı ile izliyor, onlara acıyoruz.

Sosyalizm öldü diyenlere sorunuz. Sömürü sona erdi mi ki, sosyalizm ölmüş olsun! Emek sermaye çelişkisi ortadan kalktı mı ki, sosyalizm ölmüş olsun! Sosyalizmin hangi ahlaki ve sosyal değeri yanlış? Türkiye'de sosyalizmi "kاپıya şapka asıp içeri girmek" olarak tanıtanların maskeleri düşmedi mi? Kapitalizme geçişle, Lenin'in ülkesi, Yeltsin'in eliyle mafyanın cenneti ve dünyanın açık genelevi haline getirilmedi mi?

Dünya varolalı, bir anlatıma göre, 7 milyar yıl olmuştur. O günden bugüne geçen zaman içinde sosyalizm yalnızca 70 yıllık bir deney süreci yaşamıştır. Genel süreç içinde bu bir salise değildir. Bu deneyi ölçü alarak sosyalizm hakkında hüküm verenler, yanıldıklarını belki göremeyecekler, ama biliyorlar.

İlk deney 1848'de Paris'de 2 ay 17 gün yaşandı ve yenildi. Sosyalizm bitmiş mi oldu? Hayır, 1917'de yeniden daha güçlü doğdu ve daha uzun yaşadı. Dünyanın geleceği ve kurtuluşu yine sosyalizmle olacaktır. Elbette ki bu kez orakla ve çekiçle değil, teknoloji ve bilimin verdiği aşamadaki yol, yöntem, demokratik değer ve olanakları kullanarak ve kalıcı olarak gelecektir.

Türkiye'nin bugünkü yapısı içinde, sosyalizmin kurulma olanakları artmıştır. Çünkü baskı, zulüm ve sömürü, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de artmaktadır. Ancak yaratılmak istenen ideolojik boşluk atmosferinde bu gelişme ve örgütlenme olanağı, bir süre daha geciktirilmektedir. Bunun böyle olması sonucu değiştirmeye yetmeyecektir.

Demokratikleşme geliştikçe, insanlara bilinç aktarımı yolları açıldıkça, sosyalizme giden yol da açılacaktır. Bunun içindir ki ülkede hala 12 Eylül

faşizminin Anayasa'sı ve zulüm yasaları yürürlükte tutulmakta, buna Terörle Mücadele Yasası adı altında yenileri eklenmektedir.

Böyle bir ülkede demokrasiden söz edilebilir mi? "Konuşan Türkiye" isteyenler, kendileri gibi konuşmayanları "terörist" ilan edip, zindanlara tıkmaya devam etmektedirler. Arkasından çıkıp "demokrasi" nutukları atabilmeleri, ancak Türkiye gibi bir ülkede görülebilirdi.

Gerçekte Türkiye'de demokrasi hiçbir zaman gerçekleşmemiştir. Bu gidiş ve bu anlayışla değil, demokrasinin yalnızca çığırkanlığını yapanlarca değil, gerçekten demokrasiye en çok ihtiyacı olanlarca gerçekleştirilecektir.

Kendi Kürt yurttaşlarını, onların haklarını tanımadan, salt silah gücü ile demokrasiyi kuracaklarını sananlar, içinde yaşadıkları çağı tanımıyorlar demektir. Türkiye demokrasisinin candamarı Kürt sorunu. İspanya'da, İngiltere'de olduğu gibi barışçı yollardan çözülmedikçe, Türkiye'de demokrasiye geçilmesi de olanaksız bulunmaktadır.

Öte yandan, aynı derecede önemli olan Alevi-Sünni kardeşliğinin bozulmak istenmesi de, Türkiye'nin demokratik geleceğinin önünde yeni bir tehliktir.

Anadolu Aleviliği diğer İslami inanışlardan çok farklı olarak dünyaya ve insana bakan, laikliğin güvencesi bir inanç kesimidir.

Laikliğin korunması, "sizin caminizi devlet yapıyor, bize de cemevi yapsın, sizin hocalarınıza maaş ödüyor, bizim de Dedelerimize maaş ödesin, sizin imam-hatip okullarınızı, ilahiyat fakültelerinizi devlet finanse ediyor, bizim için de yapsın, sizin için Diyanet var, bize de yer verilsin" demekle olmaz.

Laik devlette, devlet yurttaşlarının inançlarını ne finanse eder ne de yasaklar. Laik devlet tüm yurttaşlarının dini inançlarına aynı mesafededir. Hiçbir inanç ve ibadet türüne karışmaz. Ne yasak koyar, ne de destek olur.

Sünni Müslümanlık Kuran'daki tüm ayetlere sıkı sıkıya bağlıdır. Onun bir tekinin bile değiştirilmesini istemek, Teslime Nesrin, Aziz Nesin gibilerinin "katlini vacip kılar".

Öyleyse, insanların birbirine saygılı olmasının ve herkesin bir başka dünya anlayışına ya da inanmazlığına devletin de saygılı olmasının güvencesi olmalı, laikliğin gereğine uyulması talep edilmelidir.

En önemlisi, insanları dini inanışlarına göre değil, mensup oldukları sınıflara göre değerlendirmeliyiz.

Günümüz dünyasında sermayenin dini "para"dır. Sermaye için Hristiyanla Sünni, Alevi ya da Budist arasında, ortak hedefleri yolunda hiçbir fark olmadığı gibi, ayrı inanç mensubu sömürülen işçiler yönünden de herhangi bir farkı yoktur. Öyleyse, asıl ve tek ortak nokta, insanların hangi inançtan oldukları değil, hangi sınıftan, ya da hangi sınıftan yana olduklarıdır.

Dünyayı değiştirecek olan, tümü allah adına tarih boyunca birbirlerini öldüren dinlerin mücadelesi değildir. Dünyayı değiştirecek ve güzelleştirecek, insanlığı barıştıracak ve sömürüyü ortadan kaldıracak olan sınıf mücadelesi ve işçi sınıfının kurtuluşudur. ●

Sendikalar laik kuruluşlardır

Belediye-İş genel sekreteri Kasım Yorulmazbaş'ın konuşmasını kısaltarak veriyoruz

Laiklik ancak demokrasi içerisinde gerçekleştirilebilir.

Ülkemize baktığımızda bilhassa 12 Eylül 1980'den sonra, bırakın devletin laik olması yönündeki çabaları, tam tersine onları köstekleme, laiklikten kaçış söz konusudur...

Sendikalarla, işçilerle laikliğin ilişkisi nedir? Demokrasi ve laiklik konusunda en sağlam, en güvenilir temel örgütler sendikalardır. Sendikaların hiçbirinin tüzüğünde "ben Müslüman olursa, ya da Hristiyan, vb. olursa üye kaydedirim" diye bir madde yok. Yöneticileri köktendincilerle sıkı irtibatla olan bazı sendikalar var, ama onlar dahi bu tavrı koyamıyorlar. Çünkü sendikaların özüne aykırı. Sendikalar, laiklik ve demokrasi mücadelesi açısından en az yıpranmış

kuruluşlardır.

Demokrasi geliştikçe ve bilimin ışığı insanlığa yayıldıkça, teokratik yönetimlerin ne kadar vahşi olduğu ortaya çıkıyor. Toplum, demokrasi geliştikçe bu yöntemleri terk ediyor. Yani demokrasi ile laiklik o kadar içiçe. Demokratlaşmayan bir insanın laikliğinden söz edemezsiniz.

Bizlere düşen görev, önce birey olarak demokrat olmak, sonra sendikalarda laik tavırlı olmaktır. Laik tavrı hem sendika yönetimlerinde, hem de örgütlü bulundukları diğer yerlerde, partilerde netlikle ve kararlılıkla mutlaka göstermektir.

Laikliği dinsizlikle eşleştirmeye, Alevi toplumunu inançlı Müslüman topluluğa düşman gibi göstermeye yönelik oyunlara gelmemeliyiz.

Farklı inançtaki insanlara hoşgörü ile bakan, demokrat, laik insanlar yaratma mücadelemizde hepimize başarı diliyorum. ●

İŞÇİ VE ALEVİ MUSAHİPLİĞİ ÜZERİNE

ÜMİT GAZİOĞLU

Cem dergisi, Eylül 1994 sayısında Ali Rıza Özdemir ve Ahmet Bozkurt imzalı bir mektubu, "Marxizm ve Alevilik" başlığı altında ve bizim "İşçi-Alevi Musahipliği" belgimizi çarpıtarak vermiştir. Mektupta "Alevi-Komünizm musahip olamaz" denilmektedir. Cem dergisi, iki okuyucunun yazdığı bu mektubun arkasına gizlenerek, İşçi-Alevi Musahipliği düşüncesine karşı çıkmaya çalışmaktadır.

Biz Kervan dergisi olarak, Alevi ile işçinin musahip olması gerektiğini ötedenberi savunmaktayız ve bunun için bilimsel, objektif verileri temel almaktayız. Elbette "işçi-Alevi musahipliği" mecazi bir anlam taşımaktadır. Bu belgi ile, Alevilik düşüncesi ile işçi düşüncesinin (Marxizm) bir çok ortak yanı bulunduğu anlatılmaya çalışılmaktadır.

Önce söylenecek şudur: Biz hiçbir zaman Aleviliği "bir ideolojinin kuyruğuna" takmıyor, onu "bir ideolojiye yamamaya" çalışmıyoruz. Aleviliğin kendisi bir siyaset biçimidir ve komünistik motifleri, sınıf olgusunu zaten ötedenberi içinde taşımaktadır. Alevilik, tarih boyunca ezilen, egemen sınıflara başkaldıran emekçi Anadolu halkının inanç, felsefe ve ideolojisi olmuştur. Alevilik, ülkemizde sosyalizmin dünüdür. Alevilerin tarihte gerçekleştirdikleri halk isyanlarına baktığımız zaman, bu başkaldırıların hiçbir zaman sadece mezhep çatışması olmadığını, her zaman sınıf kavgası niteliğinde olduğunu görmekteyiz.

Alevi ile işçinin musahipliğini savunmak (ya da savunmamak) için, şu üç temel soruya yanıt bulunmalıdır:

1. Aleviliğin amaçları, ilkeleri nelerdir?
 2. Alevilik düşüncesi ile Marksist düşüncenin ortak yanları nelerdir (var mıdır)?
 3. Günümüz koşullarında Alevilik amaçlarına nasıl ulaşacaktır?
1. Aleviliğin amaçları, ilkeleri nelerdir? 1000 yıl öncesinde Alevilik, elbetteki din örtüsü altında ortaya çıkacaktı. Çünkü, o çağın karanlığında yeterli sosyolojik, ekonomik bilimsel veriler yoktu ve günümüzde anladığımız şekliyle bilimsel bir ideoloji beliremezdi. Düşünün, insanlık bir karanlıkta yaşıyor, din tüm toplumsal yaşamı düzenliyor, henüz dünyanın öküzü boynuzları üstünde durduğuna inanılıyor, fakat sınıf ayrımını insanlar iliklerine kadar hissediyorlar ve çektikleri acının, sömürünün nedenini kendi günahlarında arıyorlar. Böyle bir ortamda Alevilik düşüncesi, çağını aşan pırıl pırıl bir inanç ve düşünce sistemi olarak, ezilen halkın uğradığı baskıya, sömürüye karşı kullandığı silah oluyor.

Alevilik;

- en yüce değer emek olduğunu,
- insana saygıyı,

- eşitlikçiliği, paylaşımı,
- sevgi, hoşgörü ve dayanışmayı o ortamda görkemli bir şekilde savunuyor. Tanrının insanın kendisinde olduğunu söyleyerek, tanrıyı gökten yere indirip, somutlaştırıyor. Korkuyu değil, sevgiyi, dürüstlüğü, haklının, mazlumun yanında yer alarak, haksıza karşı mücadeleyi savunuyor. Gerçek Alevinin yeri, haklının, mazlumun yanı değil mi?

Aleviliğe, sadece bir mezhep, ya da tasavvuf olarak bakmadık, bakmıyoruz. Eğer, İslam dini içinde sadece ibadet biçimi farklılığından dolayı Aleviler kırılmakta idiyse, onlar da camiye gider, namaz kılar, egemen dinin istediği biçimselliği yerine getirirlerdi ve böylece sorun çözüldü. Çözülmemiştir ve Sivas katliamı da tanık ki, çözülüyor.

Sorun, bir biçimsel inanç farklılığı değildir. Sömürücü egemen sınıflara karşı, ezilen, mazlum, emekçi halkın o günün koşullarında ideolojisi olmuştur Alevilik. Elbetteki, o günkü koşullar içinde "inanç" olarak ortaya çıkacaktı. Fakat, getirdiği düşünceler hiçbir devirde eskimeyecek, evrensel değerlerdir.

2. Alevilik düşüncesi ile Marksist düşüncenin ortak yanları nelerdir (var mıdır)? Alevilik, ezilen halkın inancıdır. Bu inanç, aynı zamanda dünyasal bir inançtır, sınıf kavgasının ideolojisidir. Bu açıdan, Marksizm'in ülkemizde atasıdır. Alevilik aynı ortak değerleri inanç düzeyinde savunurken, Marksizm bilimsel verilerden yola çıkarak (bugün buna imkan var), daha ileri kavramlara, analizlere ve yasallıklara ulaşmış, bunları sağlam bir bilimsel temele oturtmuştur.

Alevilikle Marksizmi musahip eden, savundukları ortak evrensel değerlerdir:

- Eşitlik, sosyal adalet, ortakçılık, paylaşımcılık,
- İnsan sevgisi ve insana saygı, hoşgörü,

- Kadın-erkek eşitliği,
- Başkaldırı geleneği,
- Ezilenin yanında yer almak...

Bugün Hacı Bektaş-ı Veli yaşıyadı, Marksizmin hangi ilkesini yadsıyacaktı? Ezilen sınıfların savunulması ilkesini mi? Emegün en yüce değer olduğu ilkesini mi? Bütün insanların eşit olması gerektiği ilkesini mi? Herkesin yeteneği kadar çalışıp, ihtiyacı kadar almasını mı? Paylaşımcılığı mı?

Sizce hangi ilkeyi yadsırdı? "Ama..." diyeceksiniz, "Hacı Bektaş Veli'de 'tanrı' kavramı var". Evet, var. Çünkü, o, yüzyıllar önce yaşadı ve onun çağında dinden başka bir düşünce biçimi yoktu. O, tanrı kavramından yola çıkmaya mecburdu. Bugün ise sömürüye karşı çıkmak, ezilen sınıfları savunmak için, tanrı kavramından hareket etmek zorunda değiliz. İsteyen oradan, isteyen buradan gider, önemli olan varılmak istenen yerdur.

"Olguları dış görünüşleriyle değerlendirenler, iktidarlarını korumaya çalışanlar ya da çıkar peşinde koşanlar, Alevi-Bektaş düşüncesi ile sosyalist düşünce arasında bir bağ yoktur derler. Alevi düşüncesi sosyalist düşünceden yüzyıllar önce ortaya çıkmıştır. Sosyalist düşünce ise modern makinalı üretim ile ortaya çıkan günümüz koşullarını yansıtmaktadır. Oysa yine işin özüne bakarsak, yine zahiri değil, batını noktalarına inerek, temel amaçlar açısından aralarında çok az fark vardır. Aleviliğin yüzyıllar boyu büyüttüğü düşlemler modern işçi hareketinin bugünkü amaçları özünde aynıdır. Fark dönem farkıdır. Alevi-Bektaş düşüncesi ülkemizde sosyalist düşüncenin atasıdır." (R.Yürükoğlu, Okunacak En Büyük Kitap İnsandır, İst., Alev Yay., 4.Basım, 1994, s.382-383).

"Alevi-Bektaş düşüncesi feodal çağda biçimlenmiş, anti-feodal, özgürlükçü, devrimci düşüncedir. Bir çeşit köylü sosyalizmidir. Büyük çoğunluğu emekçi olan Alevi toplumunun yüzyıllar boyu büyüttüğü düşlemlerle, modern işçi hareketinin amaçları arasında büyük benzerlikler vardır." (R.Yürükoğlu, agy, s.464)

Alevilik sosyal adaletçidir, sömürüye karşıdır, özgürlükçüdür, gerçek adaletten yanadır diyoruz. Marksist düşüncenin amaçları da bu değil mi?

"Aleviliğin panteist, materyalist yapısını vurgulamak işçi ve emekten yana bir görüştür.

"Aleviliğin allahı yere indirmişliğini vurgulamak işçi ve emekten yana bir görüştür.

"Aleviliğin tarihsel olarak egemen sınıfların devletiyle bütünleşmediğini vurgulamak işçi ve emekten yana bir görüştür.

"Alevileri işçi sınıfına kardeş bir konuda örgütlemeye, bu iki gücü musahip etmeye çalışmak işçi ve emekten yana bir görüştür." (R.Yürükoğlu, agy, s.410)

3. Günümüz koşullarında Alevilik amaçlarına nasıl ulaşacaktır?

"Sınıflı toplumların temel gerçeği, sınıf gerçeğidir. Kapitalist Türkiye'de de geçmişten devralınan ya da günümüzde yaratılan her çeşit ekonomik, toplumsal ve ideolojik yapı, sınıf gerçeğinin damgasını yer. Bu, Alevilik öğretisi için de böyledir." (R.Yürükoğlu, agy, s.411)

Alevilik inanç ve düşünce sistemi, yüzyıllar önce biçimlendiği için, günümüz koşullarını kapsayabilmede belli sıkıntıları vardır. Alevi-Bektaş düşüncesini günümüz koşullarına uyarlamak en büyük sorundur.

Bugünün üretim biçimi içinde eşitlikçiliği, ortakçılığı, paylaşımcılığı Alevilik nasıl gerçekleştirecektir? İşte bunun yollarını işçi sınıfı göstermektedir.

Özde Alevilik ile Marksizmin hedefi birdir: Daha güzel, yaşanır bir dünya yaratmak.

"Bugünün dünyasında sosyal-adaletçi, eşitlikçi olmak istiyorsak, ortakçı bir yaşam biçimi istiyorsak mutlaka izm'e başvurmak zorundayız. Bugünün dünyasında izm'e (dolayısıyla bilime) düşmanlık yaparak, Aleviliğin tarihsel hedeflerine ulaşmanın olanağı yoktur." (R.Yürükoğlu, agy, s.407)

Sonuç

Alevi toplumu içinde canlılık arttıkça sınıfların kendi çıkarlarına uygun konumları da belirginleşmektedir. Türkiye burjuvazisi ve Alevi toplumunun burjuva kesimleri, Alevi hareketini Sünni İslamla ve düzene bütünleştirmeye çalışmaktadırlar.

Cem'deki yazıda, Alevinin Aleviden başka kimseyle musahip olamayacağı ileri sürülmektedir. Biz, kendimizin Alevi olduğunu söylüyor; düşünce ve değerler olarak Alevilik ile Marksizmin birbirini tamamladığını, Türkiye'nin bu acımasız ve vahşi kapitalist koşullarında Alevilik ile işçi sınıfının, Marksizmin birbirine gereksinimi olduğunu savunuyoruz. Çünkü, "Alevilik özünde, sosyalist düşüncenin evrelerinden birinin, bizim bölgemizdeki bir örneğidir." (R.Yürükoğlu, agy, s.385)

Aleviliği bugünkü bozuk düzene çark yapma, düzene uydurma çabasındaki burjuva düşünceleri iyi tanımalıyız. Aynen Cem dergisi, vb. örneklerde gördüğümüz gibi...

Kim ne derse desin, biz Aleviliğin değerlerine, hümanizmine sahip çıkıyor ve sonuna kadar savunuyoruz. İşçi-Alevi Elele, Özgür Günlere! ●

Bilim istiyoruz... Okul istiyoruz...

*Cami derdine düşene
kadar, kafa kafaya
versek, elele versek,
okul yapmanın,
yaptırabilmenin
durdurduğumuz
daha iyi olmaz mı?*

AHMET TURAN

Ve okullar açıldı... Bu vesile ile tüm öğretmen ve öğrencilere, dersleri boş geçmeyen öğrenciler diliyorum.

Her sene okulların açılmasıyla birlikte milyonlarca ailenin kullandıkları artar. Bu yıl yeni bir uygulamayla, okulların yönetimleri tarafından her öğrenciden aylık aidat alınacağı duyuruldu. İlk ayın aidatları da çoğu okulda geciktirilmeden toplandı bile. Amaç, kısaca okulun bazı eksikliklerini giderebilmek, temizlik ve hademe eksiklerine eleman alıp karşılamak. Toplanan aidatlar fazla yüksek değil. Bence güzel bir uygulama. Yanlız bunları yazarken, biraz iki boyutlu düşünüyorum. Bir "okullar"

var, bir de "okul olmayan okullar" var.

1970 yılında bitirdiğim Gaziosmanpaşa Küçükköy'deki Dumlupınar İlkokulu'nun önünden geçtim. Üç katlı, taş çatlasın 1500 öğrenci kapasiteli, orta halli bir okul. 24 yıldır aynı. Okul binasına ne eklemeye, ne yükseltmeye, ne de bir genişletme yok. Oysa okul Küçükköy merkezinde, 24 yıl önceki nüfusun ihtiyacına göre yapılmış.

Küçükköy Dumlupınar İlkokulu'nun 100 metre karşısında iki bina daha var. Biri, o ilkokulu en az 20 kere satın alabilecek şekilde yapılan, 10 yıllık Küçükköy Merkez Camisi. Biri de ilkokulun - m2'sine göre - üç misli büyüklükte, 7-8 katlı Küçükköy Kuran Kursu.

Birinden ilköğretim mezunu oluyor-

sun, yani okuyabilmenin temelini atıyor, yarınlar hazırlık yapıyorsun. Birinde de Kuran kursu diploması alıyorsun. Takdiri tüm "ben okuyup adam olacağım, okutturup adam edeceğim" diyen Müslümanlara bırakıyorum.

Ben, bu düşüncelerle, okuduğum ilkokulun önünden yürürken bir tanısla karşılaşıyorum caminin önünde...

- Selamünaleyküm, diyor.

- "Alüykümselam, nereye böyle" diyecek oluyorum. Elindeki makbuzlara işliyor gözüm.

Benim sormama fırsat kalmadan, "camiye yardım" diyor, makbuzları bana uzatarak.

Tepem atık zaten... "Ne camisi" diyorum. Küçükköy Merkez Camisi'nin

önündeyiz.

- Samsun'da yapılmakta olan bir cami için yardım topluyorum, diyor arkadaş.

Tepemin telleri kopuyor artık. "Ben" diyorum, "bir çocuğumu ortaokula yazdırmaya götürüyorum, en yakın okulda 'kontenjan dolu' diyorlar, arka mahalle almıyor, ön mahallede ortaokul yok, gidiyorum, minibüsle en az 20 dakikalık yolda başka bir ortaokula yazdırmak zorunda kalıyorum, o da binbir minnet, binbir zahmet, muhtar aza, yeni ikamet dertleriyle... Sen de gelmiş benden, Samsun'daki cami için yardım istiyorsun..."

- Ama Ahmet, makbuz karşılığı. Neden kızyorsun ki? Hem de hakaret etmene gerek yok.

Haydaaa... Artık tepemden kıvılcımlar çıkmaya başlıyor.

- Be Selahattin'ciğim, Samsun'da cami isteyen cemaat, kendi camisini yaptıramıyorsa, bunun ceremesi bize mi düşmüş? Oraların cami derdine düşene kadar, kafa kafaya versek, elele versek, buraya okul yaptırabilmenin derdine düşsek daha iyi olmaz mı? Bak ben ayda okulun uzaklığı yüzünden servise 500 bin lira veriyorum. Benim gibi binlerce aile böyle. Yarın sen de vereceksin. Gün gelecek, servisle gidilecek okul da kalmayacak. Çocuklarımızı okutabilmek için şehirler arası mı koşturacağız? En küçük okulda sabah 8.00 akşam 17.30 arası en az 1000 kişi okuyor. Ya bu camiler, her biri birkaç okul parasına dikilmiş, her biri birkaç okul parasını yutmuş... Cami olmasın demiyorum, ama okulları ikiye katlayacak şekilde çoğaltması, inan ki fazla. İnancınıza saygım var, ama okullarla rekabet edercesine cami yapılmasına, kusura bakma, bana "gavur" da desen karşıyım.

- Peki peki, diyor Selahattin. Anladık. Senden de nerden yardım istedim, Kızılbaş seni...

Camilerin ve Kuran kurslarının böyle mantar gibi çoğaltılmasına karşın resmen uyuyan Milli Eğitim Bakanlığı ilk ve orta dereceli okullarımızı da unutup tarihe karıştırırsa şaşmamak gerekir. ●

AZİZ TRİKO

**Aziz Aydınolu
Koton Fason - Dokuma**

Ibrahimağa Cd. Hacıömer Hulusi Bağcı İşhanı
No.6/28 Topkapı-Maltepe/İSTANBUL
Tel:0(212)565 44 96

SARIKAYA EMLAK

Nihat SARIKAYA

**EMLAK ALIM SATIM VE BEYANNAME
DİLEKÇE - TAPU MUAMELESİ
VERASET VE İNTİKAL İŞLERİ YAPILIR.**

Bahçelievler Belediyesi Karşısı Erenler İşhanı No:15 Bakırköy - İST.
Tel: (0212) 575 98 84 - 506 52 37

BU CEHALET

Yirmi asır geçti, uyanın artık,
Neden mezhep, neden ümmet peşinde,
Emek denen değer dört yandan yırtık,
Bu cehalet, neden "ahret" peşinde.

İnsan yakan devlet, millet namerttir,
Komşusuna kıyan iffet namerttir,
İlkelliğe dönük hasret namerttir,
Hala cahil fikir, gaflet peşinde.

Uydurma kitabı, tekrar yeniden,
Dışladığın kültür, ölmez geriden,
Kızılbaşın kanı, Aslan Ali'den
İster mahvet, ister küfret, peşinde.

Cahil donu bizim nemize layık,
Hakkın yolu gerçek temize layık,
Cana kıyan yobaz, domuza layık,
Sözüm ona, bir de cennet peşinde.

Dost Turani fazla uzatma lafı,
Biz sustukça onlar, yaparlar gafi,
Allah diyen yobaz, bilmez allahı,
Kimi para, kimi senet peşinde.

Ahmet Turan

FIRTINA MÜZİKEVİ

Müzik Evimizde Sipariş Üzerine
her çeşit Enstrüman İmal edilir
ve Müzik Eğitimi verilir.

-Bağlama
-Gitar
-Ud

Solfej ve Şan dersleri verilir.

Moreşal Çakmak Cad. 4.Sk. No.9 Şirinevler - İSTANBUL
Tel:(0212) 551 50 41 - 551 49 46

Yeliz Çiçek Evi

Kemal Aydın

Çağlayan Vatan Cad. No:108/25 (Efes Çarşısı Orta Kat)
Şişli - İSTANBUL Tel: (0212) 230 56 21 Fax: 224 23 02

Bırakmayın şeriatı fitne yapsın!

Karacaahmet Derneği

YK üyeleri ve

Dergah'a destek ziyaretinde bulunan canlarla genel yayın yönetmenimiz *İsmail Yıldırım*'ın yaptığı güzel söyleşiyi yayınlarken "şeriata karşı laik-demokrat toplumun en geniş birliğinden başka yol yok" diyoruz

Kendinizi tanıtip gelişmeleri değerlendirebilir misiniz?

Ben İhsan Koçkaya. Karacaahmet derneği yönetim kurulu üyesiyim. Karacaahmet Sultan Dergahı'nın Cemevi için yapılan bölümünün 7 Eylül sabahı şeriatçı RP'li belediye başkanı tarafından yıktırılmasını politik bir girişim olarak görüyorum. Bunu, Alevi düşüncesinin Türkiye'de yaşamasını istemeyen belli güçler tezgahlamıştır. Bunlar, laikliği yıkmak isteyen güçlerdir. Laikliğin ve cumhuriyetin en büyük destekçisi Alevi halk olduğu için, önce Alevilere saldırıya başladılar.

Kabe ne kadar kutsalsa İslam toplumu için, Karacaahmet Sultan Dergahı/Türbesi de Alevi toplumu için o kadar kutsaldır. 22 milyon Alevinin sokağa dökülmesine neredeyse sebep olacaktı. Böyle bir kutsal yere, gece 3.30'da, bir hırsız gibi saldırmak çok ayıp üstelik.

RP'nin bu yaptığı, aynen İsrail'in Kabe'ye saldırması gibi birşey. Bence, T.Erdoğan'ın çıkıp Alevi halktan, demokratik kitle örgütlerinden, herkesten özür dilemesi lazım.

Böyle bir olay RP'li Tayyip Erdoğan'ın kişiliğiyle sınırlanabilir mi? Sizce nasıl bir süreçtir bu?

Tabii ki Erdoğan'ın kişisel fikri değil bu. O yolu güden kesimin ortak görüşüdür.

Hangi görüş?

Şeriatçı görüşü tabii. RP'den kaynaklanıyor. İstanbul Büyükşehir Belediyesi İl Genel Meclisi toplantısında İstiklal Marşı'nın okunmasına karşı çıktılar. Atatürk posterlerini indirmeye kalktılar. Ancak büyük tepki çekince, bu sefer laikliğin en büyük savunucusu olan biz Alevilere saldırıya başladılar.

Bu olayla bizim nabzımızı ölçtüler. Ben öyle değerlendiriyorum. Kitle eğer

Karacaahmet Dergahı'na gece yarısı 3.00'de yapılan saldırıdan sonra bir çok Alevi can İstanbul'un herbir köşesinden kalkıp gelerek yeniden inşaata başladı ve yeniden yıkılmaya karşı tedbir olmak üzere gece nöbetlerine başladı.

buraya sahip çıkmasaydı, belki de yarın gidip Hacı Bektaş Veli, ya da Antalya'daki Abdal Musa türbelerini de yıka-caklardı.

Bu olayda Aleviler davalarına sahip çıkmışlardır. Her gece 300-400 kişi 12-13 saat nöbet tutuyor.

Geçen sene siz de izlediniz, Taksim Açık hava'da 5000 kişilik bir cem yapıldı. Aleviler artık korkuyu üstlerinden attılar. 22 milyon insanız, davamıza sahip çıkma zorunluluğumuz var. Yoksa yarın tarih önünde suçlu duruma düşeriz.

Bu tehlikeye, kara günleri getirmek isteyen şeriatçı güçlere, RP'ye karşı ne yapmak, nasıl örgütlenmelere gitmek gerekir?

Demokratik haklarımızı kullanarak mücadele vermeliyiz. Alevi ve demokratik kitle örgütleri *birlikte* mücadele vermelidir. Bir federasyon çatısı altında birleştiğimizde daha büyük güç olacağımızdan, sesimizi daha gür duyuracağımızdan zannediyorum.

Demokraside şeriatçı partilerin, yani "ben insan yakacağım, insan öldürecekim" diyenlerin yeri var mıdır?

Hayır kesinlikle *yoktur*. Değil demokrasi, hiçbir mantık kabul etmez bunları. Ama şunu söylüyorum, demokrasi içinde her düşüncüyü taşıyan parti olmalıdır. Fakat fanatikleşmeden, gece yarısı gidip cemevlerini ya da demokratik dernekleri basmadan, ya da Ankara'da yaptıkları gibi işçileri dövmeden...

Herşeyiyle nasıl bir düzen istediğini belli eden böyle bir partiye özgürlük verilmesi demokraside olabilir mi?

"Şeriat getirecekim, Atatürk ilke ve inkılaplarını yok edecekim, Cumhuriyeti yok edecekim, İstiklal Marşı'nı

mecliste okutmayacağım" diyen bir partinin açık kalmasına ben de, kesinlikle karşıyım. Hayır, demokraside "Ben Türkiye'ye şeriat getirecekim" diyen bir partinin yeri olmaması lazım.

Biz demokrasiden bahsediyoruz. *Bu güne kadar hiçbir Alevinin bir camiye saldırdığı duyulmuş mudur?* Onlar bize, biz onlara saygı göstermeliyiz...

Tabii, burada bir ayrımı koymak zorundayız. Şeriatçılar, normal Müslüman vatandaşlar değil.

Ben şeriatçıları kendime muhatap bile almak istemiyorum. Çok kesin söylüyorum. Ama mesela, şeriat düzenini düşünmeyen bir parti olsaydı, Alevilere, Ermeniyeye, Hristiyanlara, Ateistlere saygı duyan bir parti olsaydı, böyle bir partinin varlığında mahzur olmazdı.

Ben, Hüseyin Mercan, Karacaahmet derneği yönetim kurulundanım. Karacaahmet'e yapılan saldırı sadece türbeye değildir. Alevilere bir saldırı yapılmıştır. Her köşe başında camisi olan, ama yaklaşık 3-4 milyon da Alevinin yaşadığı bir kentte, Alevi toplumunun toplu ibadethane olarak kullandığı türbenin yıkılmasını kınıyorum.

Sizce bu saldırıyı yapan anlayış nedir? Olay bir "kişi"yle sınırlı mıdır?

Tabii ki kişiyle sınırlı değildir, onun ardındaki partinin düşüncesidir. T.Erdoğan, ait olduğu Refah Partisi'nin doğrultusunda, *elindeki resmi yetkileri de kötüye kullanarak* haksız bir saldırı yapmıştır.

RP şeriatçı partidir. Aslında şeriatçı hareketin Türkiye'de Cezayir'deki gibi

kısa zamanda, yurt içinde/yurt dışında örgütlenmesi toplum açısından korkulacak bir düzeye gelmiştir.

Şeriatçı partinin, Refah Partisi'nin Türkiye'deki bu karanlık gidişine karşı, laik-demokrat kesim ve Aleviler ne yapmalıdır?

Örgütlenmek gerekir. Bizler, "Türkiye'de demokrasi olduğu sürece böyle bir korkuya hiçbir zaman yer yoktur" diyor ve gelişmeleri basite alıyoruz. Bir de bakıyoruz, adamlar gece gündüz çalışıyorlar, yurtdışından destekliler, basın-radyo-TV kurarak, yani tabandan örgütlenerek geliyorlar.

Bizim (Alevi) aydınlarımızın bile bir kısmı şeriatçı tehlikenin kapıda olduğuna inanmıyor. Ben, bunların yapmış olduğu örgütlenmeyi gözönünde bulundurarak, Türkiye'de yakın bir zamanda çok büyük tehlikeler doğacağını hissediyorum. Eğer örgütlenmezsek, yapılan haksızlıkların, birçok saldırının önüne geçip "dur" demezsek, Türkiye'yi karanlıklar bekliyor demektir.

O zaman tüm laik-demokratik kesimlerin, laik Sünnilerin ve Alevilerin birliği gerekiyor.

Evet, mutlaka gerekiyor. Bunlar Türkiye'de birçok kez Alevilere saldırı düzenlemişlerdir. Aleviler her zaman demokrat düşünce doğrultusunda hareket etmişler, hiçbir zaman bunların üzerine kaba kuvvetle gitmemişlerdir. Fakat iş öyle bir noktaya gelmiştir ki, Alevilerin de bir tahammül sınırı vardır.

Alevi toplumunda toparlanma, örgütlenme kıvılcımları vardır. Yakın bir gelecekte üstün bir örgütlenme olacaktır inancındayım. O özlem, o duygu yıllardır saklanmış. Şimdi öfkeyle, azimle dışarı vurdu.

Tabii şeriatçılar sadece Alevilere

karşı değiller. Onlar Türkiye Cumhuriyeti'ne, laikliğe karşılar.

Gerçek demokratik bir ortamda, şeriat düzeni isteyen bir partinin varlığı hoşgörüyü karşılanabilir mi?

Hayır, şeriat düzeni isteyen bir partinin varlığı hoşgörüyü karşılanamaz. Okuma yazma seviyesi ne kadar fazla olursa, ülkede demokrasi o kadar oturur. Fakat Türkiye'de, birçok okul araç-gereç bulamazken, imam-hatipler kısa zamanda kat üzerine kat çıkıyor. Neden? "Yönetilmeye hazır, cahil insanlar çıksın" istiyorlar. Bence RP hemen kapatılmalıdır. Şeriatçı partinin kurulmasına izin verilmemelidir.

Adım Hüseyin Çalışkan, Malatya'lıyım. Yapılan saldırıya karşı çıkıyorum, sade vatandaş olarak. Hangi ibadet yeri olursa olsun, yapılan yıkımı eşkiyalık, düzenbazlık olarak görüyorum.

Türkiye'de o kadar çok ruhsatsız cami var ki! Ama bunlar insanın inanç yeri falan diye düşünmüyorlar. Üstelik Karacaahmet'in ruhsatı var olduğu halde, yok diye yıktılar. Yaptıkları diktatörlüktür. Yarın yapacakları da diktatörlük olacak.

Yani nasıl bir anlayış?

Şeriat yanlısı anlayış! Bugün RP bunlara kucak açıyor. RP şeriatçı partidir. (Bir can): Bu saldırı yalnız Karacaahmet'e değil, tüm insanlığa saldırdır. İbadete saldırdır. Müslümanlığa saldırdır.

Sizce bu şeriat partisi hâlâ Türkiye'de varlığını sürdürmeli mi?

Hayır, sürdürmemelidir. Şeriatçı parti kesinlikle kapatılmalıdır.

Ben Hüsnü Altın, Sivas'lıyım. Buranın yıkımına karşı olduğumuzdan buraya geldik. Bütün canlara söylüyorum: Bu olaylar senelerden beri geliyor. Artık bizim insanlarımızın uyanmaları, kendilerini belli bir bilinç düzeyine getirmeleri gerektiği düşüncesindeyim. Alevi toplumu kenetlenmeli, dergahlar etrafında toplanmalıdır. Dergahsız bir Alevi toplumu zaten düşünülemez. Bir cemevi, bir semah, bir ibadet şeklimiz bizim her zaman başımızın tacıdır. Hacıbektaş Veli'siz, Pir Sultan'sız Alevi toplumu düşünemiyorum.

Şeriatçı parti hakkında ne düşünüyorsunuz?

Ben şeriatçılara karşıyım. Onlar yoğun örgütsel çalışmaya girmişler, yalnız Alevilere değil, devrimci ve demokrat tüm insanlara karşıdır.

Peki bu parti Türkiye'de hâlâ varlığını sürdürmeli midir?

Sürdürmemeli! Olamaz! Mutlaka bir gün şeriatçılara "dur" denilecek. Erbakan'ın "kanlı ya da kansız iktidara geleceğiz" sözünü aynı şekilde onlara söylüyorum "kanlı ya da kansız, mutlaka bir gün şeriat durdurulacak". Böyle, şeriatçı bir partinin varlığıyla demokrasi

bağdaşmaz.

Adım Hatice Saldıran, ben de Sivas'lıyım. Buraya Esenler'den Kervan'ın organize ettiği otobüsle geldim. Aynen arkadaşların düşüncelerine katılıyorum. Bu olayı nefretle kınıyorum.

Hanım Yelken. Kervan dergisiyle beraber Esenler bölgesinden, burasını yıkıyorlar diye canlara destek vermeye geldik. Her zaman da vereceğiz. RP'li belediyeyi burayı yıktığı için kınıyorum. Bu partiye karşı örgütlenmemiz lazım, örgütlenip mücadele etmemiz lazım.

İsmim Hüsnü Akkaya. Sivas'lıyım. Esenler'den geldim. Buraya yapılan saldırıyı nefretle kınıyorum. Sonuna kadar direneceğiz, hep beraber mücadelemizi vereceğiz.

Saldırıyı kimler yaptı?

Saldırı Büyükşehir belediye başkanı R.Tayyip Erdoğan tarafından yaptırıldı. Yani şeriatçı parti tarafından yaptırıldı.

Şeriatçılara karşı neler yapmalıyız?

Herkes kenetlenmeli, elbirliğiyle tedbirler almalıyız. Asıl olarak da laik güçler, gelişen şeriata karşı gereken önlemleri alıp gereken cevabı vermelidir.

Laik-Demokratik Cephe kurulması önerisine ne diyorsun?

Muhhakak kurulması gerekir. Ve tüm demokrat kesimleri kapsamalıdır.

RP şeriat devleti kurmak isteyen bir parti, yani şeriatçı. Şeriatçı bir partiye demokraside yer var mıdır?

Kesinlikle olamaz. Şeriatla demokrasi arasında çok büyük fark var. Demokraside şeriatçı parti düşünülemez bile.

"Şeriatçı parti kapatılmalıdır" belgisini nasıl karşılıyorsunuz?

Çok doğru bir belgidir. Bir an önce kapatılmasını istiyoruz. Adam öldürecek diyen bir anlayışın partisini demokratik olarak görmemiz mümkün değildir.

Ben Müslüm Tuncer. Esenler'den buraya bir yanlış uygulamayı protesto etmek ve Karacaahmet'e sahip çıkmak amacıyla geldik. Saldırıyı yapan kesim, şeriatçıların ta kendisidir.

Bence şeriat insanlığın yapısıyla bağdaşmaz. Şeriatçı kesimin sözcülüğünü Türkiye'de RP yapıyor. Böyle bir partinin varlığı da demokrasiyle, insanlıkla hiç bir suretle bağdaşmaz. Yapılması gereken, ki en önemli konu budur: Türkiye'de laik demokrat, aydın insanlar birbiriyle kaynaşıp, bir çatı altında şeriatçı kesime karşı bir CEPHE oluşturmalıdır.

Sizce RP kapatılmalı mıdır?

Evet, RP kapatılmalıdır.

Burada müsaade ederseniz bir konuya değinmek istiyorum. T. Erdoğan Karacaahmet'le ilgili TV'de "Esenler'de de bir camiye yıktıklarını" açıkladı. Orayı bir vatandaş mahkemeye vermiş. Orası kendisinin değil mahkemenin kararıyla yıktırıldı.

Ablacığım, kendinizi tanıtır mısınız?

Ben Zübeyde Kayhan, Ümraniye'den buraya, dergahıma sahip çıkmak için geldim. Dayanışmaya, destek olmaya geldim. Dergahımıza saldırı oldu. RP'li Büyükşehir belediye başkanı Tayyip Erdoğan tarafından. Hem de gece saat 3'de. Şeriatçı kesim Türkiye'de cumhuriyeti, laik demokrasiyi istemiyor.

Şeriatçı partiyi, şeriat devleti düşüncesini bir kadın olarak nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ben diyanetin kaldırılmasını isteyen bir insanım. Zorunlu din dersleri kaldırılсын, diyorum. Şeriat devletinde kadının yeri köleliktir, kapanmaktır. Şeriat kadının haklarını elinden almaktadır. Kadın şeriat düzeninde ikinci sınıf da değil, beşinci, altıncı sınıf vatandaş olmaktadır.

Bu parti öyle bir devlet kurma niyetini hiç saklamıyor. O zaman toplumun yarısını oluşturan kadın nüfustan biri olarak..

Kapatılсын isterim. Çünkü demokrasiyle bağdaşmıyor. Şeriatı Türkiye'ye sokmak istiyorlar. Onun için kesinkes kapatılmasını istiyoruz.

Bir de şunu vurgulamak istiyorum. Büyükşehir belediye başkanı Tayyip Erdoğan her demecinde "Türkiye'nin %98'i müslümandır" diyor. Bunu derken Alevi toplumunu nereye sığdırıyor, ne olarak görüyor?

Sizce, Alevi toplumu hem kendi inanç birliğini kurması ve yolunu sürdürebilmesi için, hem de bu tehlikelere karşı koyması için ne yapmalıdır?

Tabandan birleşmesi, dayanışma içine girmesi gerekir. Bir vakıf kurulduğu zaman kitle orada toplanacaktır. Şimdi Dergah'ın tüzüğü ayırdır, demeklerin tüzükleri ayırdır. Fakat bir vakıf kurulduğu zaman inanıyorum ki halk burada toplanacaktır.

Biz felsefemizde "evvela insan" diyoruz. Çağdaş bir yaşam diyoruz. Zaten yaşamın gereği de budur, insanca yaşamaktır. Biz onlara "kardeşçe yaşayalım" diyoruz. Fakat onlar bu dilden hiç anlamıyorlar. Onun için biz de onların karşısındayız, karşılarında olma ya da devam edeceğiz.

Adım Cemal, Esenler-Turgutreis'den geldim. Karacaahmet'te olanlar 1400 senedir oluyor. Bu adamlar varlığımızı kabul etmiyorlar. Demokrat-laik olduğumuz için, Atatürk'ün laik cumhuriyetini savunduğumuz için bizi engel görüyorlar. Binlerce ruhsatsız cami dururken bir cemevine saldırı düzenliyorlar. Bunu yapanlar insan değildir.

Dahası, çeşitli yayın organlarında "böyle saldırılarımızı sürdüreceğiz" diyorlar.

Yayın organları da, Diyanet de tek taraflı propaganda yapıyor. En azından Aleviler neyin nesi, kimdir, nedir, öğretseler ya... Bunlar Muhammed'i seviyor, ama Muhammed'in soyundaki insanları sevmiyorlar. Bizi çekemiyorlar. Bu çerçevede "laikliğin önünde büyük bir engel olan Diyanet İşleri de kaldırılmalıdır" diyorum.

Tabii burada benim kastettiğim, şeriatçı kesimdir. Normal dininde olan vatandaşla hiçbir alıp veremediğimiz yoktur. Şeriatçı tehlikeye karşı laikliği onlarla birlikte savunacağız.

Ben, Halil Şimşek. Kendi geleneklerimizi uygulamamız, toplu halde ileriye doğru gitmek lazım. Bence tehlike yalnızca İstanbul'da değil. Türkiye çapında, her tarafta aynı tehlike var. Şeriat düzeni kurmak istiyorlar, biz ise kendi Alevi geleneklerimizi sürdürmek istiyoruz.

Bir Alevi olarak sade dininde olan Müslümanlara nasıl bakıyorsunuz?

Onlara karşı saygılıyız. Onlar bizim kardeşimiz. Bizim onlarla doğuşumuz yok.

Adım Güzide Yetiş ve Üsküdar'dan destek olabilmek için geldim. Burası bizim cemevimiz. Yıkılmasını istemiyoruz. O kadar!

Buraya gerici parti RP saldırmıştır. Bana "hayatta en çok neye üzülsünüz" diye sorulsa, tek cevabım "RP'nin iktidar olmasıdır" olur.

Şeriatçılar bir sürü şeyler yapmak istiyorlar. İmam-hatip lisesi sayısını artıracaklar, kadınlara ayrı otobüsler yapıp, kapalı giyinmelerini vb. isteyecekler.

Şeriatçı RP'nin demokraside yeri var mıdır?

Yoktur. Bu parti kapatılmalıdır. Diyanet İşleri Başkanlığı da laiklikle bağdaşmıyor, o da kapatılmalıdır. Bir kadın olarak "şeriat" sözü bile korkunç geliyor bana.

Ayhan Kaya. Serbest çalışıyorum. Buraya şeriatçı kesimin saldırısına karşı durmak için geldik. Burayı yaşatacağız. Şeriatçı parti varlığını sürdürmemeli. Laik-demokratik güçlerin birliği cephesi mutlaka oluşmalıdır.

Birsen Özer, buraya Acıbadem'den birliğimiz, beraberliğimiz için, kendi yerimize sahip çıkmak için geldik.

Şeriat düzeni kuracağım diyen partiye karşı ne yapılmalı?

Bu partiye karşı halk birleşmeli. Yapılması gereken en önemli şey bu şeriatçı partinin kapatılmasıdır. ●

Binlerce can nöbetteydi

*Yeni Karacaahmet'ler yaratmamak için
Aleviler, laisizmde, demokrasiden yana olan herkesin birliği
biran önce kurulmalıdır.*

Karacaahmet Sultan Dergah'ının Aşevinin genişletilmesi için yapılmaya başlanan inşaatın R.P'li İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından 6 Eylül'ü 7 Eylül'e bağlayan gece saat 03'te dozerle yıkılması sonucu, yıkılan yerin yeniden yapılması çalışmalarına başlandı. Aşevinin genişletilecek olan bölümünün tavan betonunu atma töreni için 10 Eylül Cumartesi günü Kervan Dergisi Kartal Temsilciliği olarak 4 otobüs kaldırarak Karacaahmet Dergahı'na gittik. Dergaha vardığımızda orada bulunan bazı canlar bizi "Kervan Dergisi hoş geldiniz, Kervan Dergisi bir tane" diyerek karşıladılar.

Dergaha girişte demek yönetiminin belirlediği görevliler tarafından güvenlik nedeniyle herkesin üzeri aranıyordu. Arama işi beton atma töreni sırasında ve onu takip eden günlerde de sıkı bir şekilde devam etti. Beton atılacağından haberli olanlar o gün dergaha gelmişti. Bu arada valiliğin görevlendirdiği polisler, çevrede güvenlik önlemi almışlardı.

Dergah oldukça kalabalıktı. Dergahın içinde yürümek bile çok zordu. Bu yüzden kalabalığın büyük bir kısmı dergahın çevresindeki mezarlıkların içine dalmak zorunda kaldı. Dergaha gelen insanların bir kısmı getirmiş

oldukları adakları kesiyorlar, dergah tarafından dağıtılan yemeği dergahın yemekhanesinde yiyorlardı. Dergaha ziyarete ve desteğe gelen canlar, yıkım olayından çok etkilenmişler. Ellerinden gelen yardımı yapmak istiyorlardı. Belediye tarafından yıkılan yerin taşı, toprağını temizlenmesi sırasında canlardan biri küreği bırakıyor diğeri alıyordu. Bu dayanışma sonunda 1 saatte bitecek olan iş 10 dakikada bitiverdi. Daha sonraki günlerde aşevinin kolon direği çukurunun işini tüm

canlarla birlikte yaptık.

Dergah çok kalabalık olduğu için geri dönen insanları da katarsak 10 binin üzerinde can bu işlere katıldı.

Dergaha gelen tüm canlar tören sırasında çok heyecanlıydılar. Beton atma töreni öncesi yapılan konuşmaları yürekten alkışladılar. İst. Büy. Bel. Bşk. nı R.T. Erdoğan'a öfkeliydiler. Beton atımını şeriatın kafasına inen bir darbe olarak değerlendiriyorlardı. Bazı canların gözlerinden yaşlar akıyordu.

Aşevi betonu, konuşmalar ve arka-

sından alkışlarla atıldı. Orada bulunan tüm canlar 1-1,5 saat süren beton atımı sırasında sürekli alkış tuttular. Kervan Kartal Temsilciliği olarak bir hafta boyunca belirlemiş olduğumuz semtlerden otobüs kaldırarak Karacaahmet Dergahına ziyarette bulunmak isteyen canları dergaha desteğe götürdük. Bu süre içinde Dergah'ta nöbete kalmak isteyenlerle birlikte nöbete kaldık.

Dergaha gece nöbetine kaldığımız süre içinde kimi zaman canlarla birlikte gerek toplu olarak gerekse gurup gurup sohbetlerde bulunduk, kimi zamanda cemevinde semahlar döndük, deyişler söyledik.

Nöbete kaldığımız on gece içerisinde katıldığımız sohbetler sırasında öne çıkan en önemli konu Aleviliğin örgütsüzlüğü idi. Hemen her can örgütsüzlüğün en büyük sorun olduğunu, bir an önce örgütlenmek gerektiğini, aksi halde bu tür yıkımların devam edeceğini, şeriatçı kesimin Alevilere sürekli saldırılarda bulunmayı sürdüreceğini belirttiler. Ve bu yıkım olayının Alevilerin örgütlenmesinin aciliyetini bir daha ortaya koyduğunu, bu fırsatın kaçırılmaması gerektiğini anlattılar.

Yine bu gecede nöbetleri sırasında ön plana çıkan bir diğer konu da, dergaha gelip toplumun dışında hareketlerde bulunan gurupların, toplum tarafından dışlanmasıydı. Dergaha gelen canlar bu tür davranışlardan hoşnut olmadıklarını her durumda ortaya koydular. İlk günlerde sivri, bu tür davranışlar canların bu tavri sonucu sonraki günlerde kesildi. Demek yönetiminin kararı ve görevli arkadaşların dikkatli çalışmaları sonucu mezarlık içinde ve dergahın değişik yerlerinde saz çalılıp, türkü söylemesi önlenildi. Saz çalınıp, deyiş söylenmesi ve semah dönülmesi genellikle cemevi içerisinde toplu olarak yapıldı.

Aşevinin beton atımının sonrası günlerde değişik siyasi partilerin il ve ilçe yönetimleri milletvekilleri bunların içinde RP'de var, bakanlar dergaha geldiler. Dergaha gelen Alevilerin de inançlarını ve kültürlerini yaşamaları gerektiğini söylediler.

Karacaahmet Dergahının yıkılmasının, Şeriatçı gericiğin Alevi kültürü ve inancına ne kadar düşman olduğunu iyice ortaya çıkarması bakımından öğretici olmasını ve bu olayın örgütlenmeye ne kadar ihtiyacımız olduğunu anlamamız bakımından da bizi harekete geçirmesini diliyoruz.

Murat Yılmaz, Kervan-Kartal

Birkaç söz de bizden

Kemal Oran (gönüllü görevli):

Yemek dağıtımından temizlik işine kadar her işi yapıyorum ve diyorum ki, Karacaahmet efendimiz, Hünkar Hacı Bektaş-ı Veli hazretlerinin Gözcü Baba'sıydı. Hünkar, elini Karaca Ahmet Sultan'ın başının üstüne koyarak, "Karaca'm ulusun veli, akıllanır gelen deli, otur köklen budaklan Karaca'm, bir yerde mekanın olsun, kırk yerde çiran yansın" demiştir.

Zeyno Sönmez (1986'dan beri Karacaahmet'te aççı):

Ben burada diğer canlarla birlikte gönüllü çalışıyorum. Karacaahmet Aşevi'nde 72 milleti ayırd etmeden günde üç-dört bin insana yemek hazırlıyorum. Yaptığım işten onur duyuyorum. Kim olursa olsun, ne olursa olsun gelsin buraya, yeter ki özü temiz olsun. Karacaahmet hazretlerinin kapısı herkese açık. Kervan dergisi aracılığı ile bütün insanlığı selamlıyorum.

Kemal Metin (aşçı yardımcısı):

Benim söyleyeceğimi arkadaşlar söyledi, bana daha ne düşer. Hepimiz insanız, insanca yaşayalım. Kavganın sonu zulumdur, gözyaşıdır. Muhtacı giydirelim, yedirelim. Sevelim sayalım, nereye kadar yaşayacağımızı bilelim. Bin canda bir can olalım. Bir kötülük mü var söylediklerimde ki bize bu kadar haksızlık yapıyor?

Söyleşileri hazırlayan
Hüseyin Kırca

SİVAS KATLIAMLARI VE ALEVİLER

Sivas Hafik Beykonağı köyünden Tahir Aslandaş Dede yazdı

Sayın Kervan dergisi yöneticileri, yayınlamış olduğunuz dergide işçi sınıfının sorunlarını ve ezilen sömürülen Alevi-Bektaşilerin dertlerini gündeme getirdiğiniz için, teşekkür ederim. Kervan'ı tanıştıktan bu yana ilgiyle okumaktayım. Özellikle, 1991 Aralık sayınızda yayınlanan "Şeyh Hüseyin Tekkeşinoğlu ve Ali Tekkeşinoğlu Dedelerle Söyleşi" beni çok ilgilendirdi. Başarılarınızın devamını dilerim.

Tahir Aslandaş, Beykonağı köyü Hafik, Sivas.

Sivas Katliamları ve Aleviler

Sivas, bugün olduğu gibi geçmişinde de aynı olayları yaşamış ve geçirmiştir. Bunlardan biri Pir Sultan Abdal'ın taşlanması ve asılmasıdır. Ama taşlamakla ve asmakla öldüremedikleri Alevileri seneler sonra tekrar yoketmeye çalışmışlar ve katliamlar düzenlemişlerdir.

Sivas vilayeti, 1873 tarihinde bir saldırıyı ve katliamı daha yaşamış: Alevilerin yoğun olduğu Ali Baba mahallesinde, Ali Baba Tekkesi'ne saldırı ve Alevilerin Şeyhi olan Ali Baba neslinden Mehmet Tahir'in öldürülmesi (1873), Ali Baba soyundan gelenlerin mallarının, mülklerinin zorla ellerinde alınarak gasp edilmesi. Bunun sonucunda, malları mülkleri elinden alınan Feyzullah Efendi'nin Koçhisar'ın Heze köyüne, diğer kardeşi Mehmet Tahir'in Samsun'un Ladik Budakdere köyüne iltica etmeleri.

Sonuçta Ali Baba Tekkesi'ni Sünni kesimden zorbalar gasp ediyor. Baba yurtları, evleri, malları mülkleri ellerinden alınan, başka yerlere iltica eden Alevi-Bektaşî Dedeleri, Alevi-Bektaşîlere istenildiği gibi önderlik yapamıyorlar. Dağ başlarındaki köylerde geçim sıkıntısının ızdırabıyla uğraşıyorlar. Diğer tarafta; Alevilerin ve Ali Baba neslinden gelenlerin mallarını mülklerini ellerinden alanlar, istedikleri şekilde örgütleniyor ve güçleniyorlar.

Bu olay, aynı Fatıma anamızın hürmâlığının zorla gasp edilmesine, Yavuz Selim'in zulmünden dağlara, mağaralara, insanların zor ulaşabilecekleri yerlere yerleşen Alevi-Bektaşîlerin iltica etmelerine benziyor.

Sivas vilayeti, gene 3-4 Eylül 1978'de bir katliamla daha tanışmış, yaşamıştır. Ne yazık ki bu katliamlar seneler boyu tekrarlanıp duruyor. Katledilen kitle, hep Alevi-Bektaşî-Kızılbaş inançlı insanlardır.

"Niye hep Aleviler katlediliyor" diye kendimize sorduğumuzda, aklımı-

za hemen, İmam Hüseyin Efendi'mizin Kerbela çölünde neden şehit edildiği geliyor. Oniki İmam'ların neden işkence ve baskı altında yaşadıkları, neden öldürüldükleri geliyor.

Aleviler, zalime boyun eğmedikleri, mazlumu ezmedikleri, haksızlığı sevmeyip hep haklının yanında yer aldıkları ve Ehli Beyt'i sevdikleri için katlediliyorlar.

Sivas vilayeti, gene 2 Temmuz 1993'da bir katliamı daha yaşıyor. İnsanların diri diri yakılması. Ne korkunç, ne acımasız, ne inançsız bir olay! Gerisini siz düşünün artık. Otuz yedi tane insanımızı Alevi, Bektaşî, Kızılbaş, aydın düşünceli olduğu için yaktılar. Gayeleri güya "allahın kitabını, dinini korumak"mış. Gerçekten dini bütün insan olsalar idi allahın yaratmış olduğu canları yakarlar mıydı?

Kur'an da var mıdır insanı yakmak
İnsan yanarken seyredip bakmak
Sen bu dini kimden öğrendin ahmak
Senin müslümanlık nerende senin

Bir cuma günü camiden çıktılar
Bağıra bağıra "allahüekber" çektiler
İnsanları diri diri yaktilar
Senin müslümanlık nerende senin

Alevi Sünni'si Türk, soydaş değil mi
Bütün insanlar gardaş değil mi
Kul Tahir de dine yoldaş değil mi
Senin müslümanlık nerende senin

Sivas olayları bir daha olmasın, insanlarımız yakılmasın, katledilmesin, yurtlarından malları mülkleri alınarak sürgün edilmesin. Bu vatan hepimizin. Düşmana karşı cephede beraber savaştık. Bizlerinde çok büyük katkıları oldu bu vatanın kurulmasında. Suçsuz oldu-

ğumuz halde niye hep bizler katlediliyoruz, bir türlü anlayamıyorum. Yoksa sizin anladığınız dilden mi konuşalım? Bizler de mi öz vatanımızda kendi insanımıza karşı örgütlenelim?

Olacak şey değil! Buna Alevi canların vicdanları izin vermez. Bizim felsefemizde, düşüncemizde, Hristiyanıyla, Kürdüyle Çerkezleyle, Lazıyla Gürcüsüyle, Çinlisiyle Çingenesiyle, Pakistanlıyla, Doğulusuyla Batısıyla herkes insandır. Kim hangi dinde ve düşüncede olursa olsun, allahü teala yaratmıştır. Allahın yarattığı da kutsaldır.

Peki ama, ne zaman adaletli bir düzen hüküm sürecek? Bizler ne zaman gasp edilen mallarımızı geri alacağız? Ne zaman, kendi benliğimizi inancımızı açıkça, öldürülme, saldırılma korkusu olmadan söyleyeceğiz?

Bir gurup Alevi Demirel'i ziyarete gittiğinde, Demirel onlara "göğsünüzü gere gere Alevi olduğunuzu söyleyin" demiş. Demeye demiş ama, dedirtmeye engel olucasına Alevileri ikinci plana bırakmıştır. Memleketimiz demokrasi ve "laiklikle" yönetilirken, Türkiye'de yaşayan 20 küsur milyon Alevi, hiç yokmuş gibi kulakardı edilmiştir. Tekkeler, türbeleri kapatıldığı gibi, ibadetlerini de hâlâ evlerinde gizli gizli etmektedirler. 21.yüzyıla girerken bu böyle devam mı edecek?

Şu bir gerçektir ki, Aleviliğin sömürülmesi ve Sünnileştirilmesi çabası, Osmanlı ile başlayarak Cumhuriyet'te de devam etmektedir. Bir araştırmaya göre 1951 yılında Türkiye'de 7 imam hatip lisesi var iken, bugün Türkiye'de 512 imam hatip lisesi vardır. Ayrıca caminin yaptırılmasını ve hocasının aylığını devlet ödüyor.

Bunların gayeleri Aleviliği ve Alevileri yeryüzünden kaldırmak. Ama bunu yapamayacaklardır.

Madem ki demokraside yaşıyoruz, laiklik uygulansın, Alevilere eşit haklar tanınsın.

Madem ki demokraside yaşıyoruz, biz de Alevi-Bektaşî-Kızılbaş inancımızın Cemevlerini açalım.

Bak ne hale geldi bu güzel vatan
Gel kardeşim vurman birbirinize
İnsan mı birliğe ikilik katan
Gel kardeşim vurman birbirinize

Ayrımın kardeşim Türk ile Kürt'ü
İkisi bir oldu bir devlet kurdu
Aranıza ikiliği kim sürdü
Gel kardeşim vurman birbirinize

Devlet ikinizi sizden ayırır
Birini bırakır birin kayırır
Kul Tahir sizi birliğe çağırır
Gel kardeşim vurman birbirinize

MERZİFON'DA CEMEVI

Belediye başkanı Hüseyin Ünsal'ın öncülüğünde 23 Eylül'de Merzifon'da düzenlenen kültür etkinlikleri, Piri Baba Türbesi'nin yanına yapılan Kültürevi'nin (Cemevi) açılış töreniyle başladı. Açılışta belediye başkanı Ünsal, yazar Lütfi Kaleli, CHP genel başkanı Deniz Baykal kısa birer konuşma yaptı. Ardından Çetmi Köyü Semah Ekibi semah gösterilerinde bulundu.

Açılıştan sonra yoğun bir ziyaretçi akınına uğrayan Cemevi'nin içinde de Damlıdere Semah Ekibi kısa bir semah gösterisi sundu. Kültür Park'ta sanatçımız Canan Başkaya bir konser verdi. Konuşmaların ardından sahneye Aşık Dertli Divani Baba geldi. Etkinlik programı akşam saatlerine değin artan bir ilgi ve heyecanla sürdü.

Bu arada ben, cemevinin açılışı ile ilgili röportajlar yaptım. İşte aldığım yanıtlardan küçük bir demet:

Lütfi Kaleli (yazar): "İnsanları böyle biraraya getiren etkinlikler, örgütlü toplum olabilmeyi güzel örneklerdir. Duyarlılık gösterip bu etkinliğe katılan insanları bir örgüt çatısı altında toplamak, Türkiye'nin geleceği açısından çok önemli olacaktır. Laikliğin ve demokrasinin tehlikeye düştüğü şu günlerde bu tür kalabalıkların örgütlü topluma dönüşmesi en büyük dileğimdir."

İbrahim Civan (Eslemek Köyü): "Cemevlerinin açılması çok güzel bir olay. Cemevleri köyde, kente her yerde açılmalı. Olayı Sünniler yadırgamıyor kanaatindeyim, hatta destekleyenler bile var."

Mustafa Yüksel (Gümüşhacıköy belediye başkanı): "Yakında Gümüşhacıköy'de de bir cemevi açacağız. Belediye olarak üzerimize düşen görevi memnuniyetle yapacağız. Belediye meclis üyesi Sadık Bayrak konuyla bizzat ilgileniyor. İnançlara saygı demokrasi-lerin temel prensiplerindendir, bu nedenle böylesi hizmetleri destekliyorum."

Mustafa Akkaya: "Bu tür faaliyetleri destekliyorum, Türkiye'nin her yerine bu gibi kurumların açılmasını istiyorum. Burası yalnız bir cemevi değil, aynı zamanda birlik, dayanışma, dostluk ocağıdır. Cemevimiz bütün insanlığa açıktır. Kimseden gizlimiz saklımız yok, herkes gelsin bizi görsün, tanınsın."

Şerif Taşel: "Cemevinin açılmasını sevinçle karşılıyorum. Bizler ibadetlerimizi yapmak için buraya geleceğiz. Biz camiye karşı değiliz, Sünni kardeşlerimiz de cemevlerine karşı olmamalılar. Birbirimize saygı göstermeliyiz."

Kayadüzü'nden bir ana: "Cemevlerinin açılmasını candan, yürekten istiyoruz, çok sevinçliyim."

Hüseyin Çakmak (10 yaşında): "Cemevlerinin açılmasını çok istiyorum. Büyüklerimle buraya gideceğim. Semah yürüyeceğim, aşıklarını dinleyeceğim."

Güzel Yavuz (Tekke köyü): "Cemevlerinin açılmasını çok gerekli görüyorum. Açılış için kurban getirdik, Ehl-i Beyt dergahı için keseceğiz. Cemevlerinin yalnız Türkiye'de değil tüm dünyada açılmasını istiyoruz. Biz bütün Alevi-Bektaş kuruluşlarının Pir Evi'ne bağlanmasından yanayız. Ayrıca Tay-

Merzifon'da Cemevi açıldı

Nerede Alevi varsa oraya cemevi açalım

yip Beyin yaptığı yıkıma şiddetle karşıyız. İbadetevleri yıkılarak bir yere varılmaz."

Şerif Tac (Sünni bir yurttaş): "Cemevlerinin açılmasına taraftarım. Ben Sünniyim, herkes inançları doğrultusunda ibadetini yapabilmeli diyorum. Alevi-Sünni hep kardeşiz. İnançlarımızın farklı olması birlik olmamıza engel değil. Aramızı açmak isteyenlere karşıyım."

Hüseyin Aslan (Eymir köyü, Havza): "Cemevleri açmak toplumumuzun yıllardır içinde taşıdığı bir özlemdi. Bunu görmeyen mutluluğuna doya doya yaşıyorum. Herkes ibadetlerini özgürce yapabilmelidir. Piri Baba Kültür ve Cemevi bende bu umudu uyandırdı."

A.İhsan Aktaş (foto-ressam, Gümüşhacıköy): "Sevincimi dile getirmede zorlanıyorum. Yakında biz de ilçemizde cemevimizi açacağız. Arsamızı aldık. Projemiz çizim aşamasında. Cemevleri sadece bir tapın yeri değil, aynı zamanda bir eğitim kurumu, bir bilim ve kültür ocağıdır."

Aşık Ali Divani (Amasya): "Bugün en mutlu günümü yaşıyorum."

Evet canlar, ben de Merzifon'da gerçekleştirilen bu kültürel hizmet ve etkinlikleri canı gönülden kutluyor, belediye başkan Hüseyin Ünsal'ın bu davranışının, Alevi olsun, Sünni olsun tüm belediye başkanlarına örnek olmasını diliyorum.

Sabri Yücel, Erbaa-Tokat

ÖNEMLİ DUYURU

Türkiye ve Avrupa'dan gelen Alevi örgütlerinin temsilcileri, 15-16 Ekim 1994 günü İstanbul Şahkulu Dergahı'nda geniş katılımlı bir toplantı yaptı. Bu toplantıya dernek temsilcileri dışında, kamuoyuna bilinen Alevi yazar, ozan, Dede ve yayın organlarının temsilcileri de katıldı.

Toplantıda Türkiye'deki sosyal ve siyasal durum ile Alevilerin konumu değerlendirildi. Son günlerde Tunceli'de ormanların ve Alevi köylerinin yakılması ile ilgili düşünceler belirtildi.

Ülkemizdeki gelişmeler karşısında demokrasi ve laikliği savunma konusunda demokratik güçlerle etkin dayanışma içinde olunması kararlaştırıldı.

Toplantıda ayrıca, Türkiye'de yapılan Hacı Bektaş Veli Anma Törenleri, Abdal Musa Törenleri, Pir Sultan Abdal Törenleri gibi geleneksel törenlerin daha etkin organizasyonlarla, birlik ve bütünlük içinde tüm Alevi kuruluşları tarafından yapılmasına karar verildi.

İki gün süren toplantıdaki en önemli

gelişme ise, bir üst örgüt konumundaki *Temsilciler Meclisi*'nin kurulması oldu.

Temsilciler Meclisi, dünya genelinde ve Türkiye özelinde verilen insan hak ve özgürlükleri mücadelesinin ayrılmaz parçası olduğunu bilerek çalışacaktır.

Alevi toplumu, ülkenin iç barışını ve ekonomik dar boğazdan çıkmasını sağlamak için tüm demokratik kitle örgütleriyle dayanışma içerisinde olacaktır.

Alevi toplumu, ülkede kavg ve kan dökülmesini istemiyor.

Alevi toplumu, dil, din, ırk, mezhep ve cinsiyet farkı gözetmeksizin bu ülkede yaşayan herkesi kardeş saymakta ve yöneticileri bu konuda duyarlı olmaya çağırılmaktadır.

ABF, Hak-Der, Pir Sultan Abdal KD gnl.mrk., Hacı Bektaş Veli KD gnl.mrk., Şahkulu Sultan Derneği, Karaca Ahmet Sultan Derneği, Hacıbektaş ilçesi belediye başkanı,

Semah Kültür ve Araştırma Vakfı, AKKAV, Nefes, Cem, Can Yay., Yurtta Birlik, Gönüllerin Sesi, Kervan
17 Ekim 1994

KAMUOYUNA

Pir Sultan Abdal KD genel merkez YK üyeleri ve İstanbul şubelerinin YK üyeleri ile ortaklaşa Alibeyköy Cemevi'nde düzenlediğimiz Genişletilmiş İstanbul Bölge Yönetim Kurulu Toplantısı'nda ülkemizin içinde bulunduğu sorunları tartışarak, toplantı sonucunda ortaya çıkan görüşlerimizi basın ve TV kanallarıyla halkımıza duyurmayı bir görev kabul ediyoruz.

1- Ülkemizin öz evlatları olan Aleviler Osmanlı İmparatorluğu döneminde sürekli baskı altında tutularak dağlara sürülmüşlerdir. 12 Eylül Rejimi bu geleneksel Osmanlı politikasını günümüzün şartlarına uygulamış ve en ücra Alevi köylerine zorla cami yaptırarak, Alevileri Sünnileştirme politikalarını devam ettirmiştir. Bugün de ABD emperyalizminin "ılımlı İslam" projesi, dinci siyasal örgütler tarafından, devlet desteğiyle iktidara taşınmaktadır. Bu projeye karşı tutum alabilecek Alevi kitleleri bugünden çeşitli iletişim araçları aracılığı ile bu projeye dahil edilmek istenmektedir. Maalesef bir kısım Alevi aydını, daha bugünden bu projelere alet olma eğilimine girmişlerdir. Bu durum ülkemizin ve halkımızın geleceği için endişe vericidir.

2- Tüm dünyada gelişen milliyetçi ve dinci dalga ülkemizi de sarmış bulunmakta, dinci ve faşist örgütlenmeler medya ve siyasal iktidarlar tarafından adım adım geliştirilmekte ve halkımıza

dayatılmaktadır. Bu dinci ve faşist örgütlenmenin ne olduğunu Alevi kitleleri bizzat Maraş, Çorum ve Sivas gibi illerde yaşadıkları toplu katliamlarla çok iyi bilmektedirler. Önümüzdeki dönemde de geliştirilecek olan bu dinci ve faşist örgütlenmeye karşı halkımızı, ilerici güçleri, demokratları mücadeleye ve dayanışmaya çağırıyoruz.

3- Son dönemde TV kanallarında Alevilerle ilgili tartışmaları ilgiyle izlemekteyiz. Bu programlarda Alevilerin geçmişte uğradıkları haksızlıklar dile getirilmekle birlikte, esasta Aleviler ılımlı İslamın içine çekilerek dinci ve faşist örgütlenmeye kanalize edilmeye çalışılmaktadır. Bu programlarda Alevilerin gerçek görüşlerini anlatacak, Alevi örgütlülüğün içinde tüm çevreler tarafından etkinliği ve ağırlığı kabul edilen Pir Sultan örgütlülüğüne yer verilmemesi, örgütümüzde ve geniş Alevi kesimleri içerisinde, programın gerçeği objektif olarak yansıtmamanın ötesinde, taraflı davrandığı izlenimini yaratmıştır.

4- Siyasal iktidar Doğu ve Güneydoğu'da uygulanan şiddet politikasını, dozajını artırarak devam ettirmektedir. Bu politikalar, sonuçta halkımız için daha fazla kan ve gözyaşından başka bir anlam taşımamakta, halklarımız arasında kardeşliği zayıflatmaktadır. Tunceli'de ormanların ve köylerin yakılması, insanların yerlerinden yurtlarından zorla göçe zorlanması, siyasi iktidarın "ez ve çöz" politikalarından vazgeçmediğini, şiddet politikasında ısrar ettiğini göstermektedir.

Yaşadığımız bu sorunun şiddetle çözülemeyeceği anlaşılmıştır. Binlerce yıl bu topraklar üzerinde yaşayan halkların eşitlik, özgürlük ve gönüllü birliği temelinde, demokratik yollardan sorunun çözümünü istiyoruz. Ayrıca düşünce ve örgütlenmeye yönelik baskıcı ve yasaklayıcı Terör Yasası'nın kaldırılmasını istiyoruz.

5- Ülkemizde laiklik uygulaması şekilsel olup, özünde bir mezhebin koruyuculuğunu yapmaktadır. Örneğin devlet hazinesinden her yıl trilyonlarca lira Diyanet İşleri Başkanlığı'na, Sünni mezhebin öğretisi doğrultusunda harcanmakta, zorunlu din dersleri yolu ile diğer inançlar asimile edilmeye çalışılmaktadır. Bu tür uygulamaları demokrasiyi, laikliği ve insan haklarını yokedici, ayrışımı körükleyici olarak görüyoruz.

Bu nedenle Diyanet İşleri Başkanlığı'nın kaldırılmasını, zorunlu din derslerinin kaldırılmasını, devletin inançlar karşısında yan tutmamasını istiyoruz.

Yukarıda belirttiğimiz görüşlerimiz doğrultusunda önümüzdeki günlerde Pir Sultan örgütlülüğü olarak elimizde bulunan 100 bin civarındaki imzayı devletin yetkili kurumlarına iletacağız.

Son günlerde basının bir bölümünde Pir Sultan örgütlülüğüne yönelik saldırı niteliğindeki yayınlardan ve tavırlardan rahatsız olduğumuzu, Pir Sultan örgütlülüğünün hak etmediği eleştirileri yapan yayın organlarının, örgütümüze karşı yönettikleri haksız ve yersiz ithamları kınıyoruz.

Pir Sultan Abdal KD genel merkezi, İstanbul, Eyüp, Kartal, Kadıköy, Sarıyer, Maltepe, Ümraniye, Pendik, Bağcılar, Gaziosmanpaşa şubeleri.

23 Ekim 1994

SABRİ YÜCEL

Merzifon Belediyesi'nin kültür etkinlikleri kapsamında, bu ilçede yatmakta olan ünlü ermişlerimizden Piri Baba adına yapılan Kültürevi'nin (Cemevi'nin) açılış törenlerine katıldım.

Bu cemevinin açılışı, bana, 1982'li yıllarda, değerli sanatçı Gümüşhacı-köy'lü İhsan Aktaş canla yaptığımız bir söyleşimizi anımsattı. İhsan Baba ile Merzifonlu ocakzade Aşık Kul Fakir Dede (Ali Oymak) üzerine araştırmaderleme çalışmaları yaptığımız sıralarda şöyle demiştim:

"İhsan Baba, gördüğüm kadarıyla Anadolu'da çok zengin bir Alevi-Bektaşî kültürü var. Ancak ne yazık ki, bu kültür pek bilinmiyor, tanınmıyor. Alevi-Bektaşî canlar yüzlerce yıldır oluşturdukları kültür ve inanç birikimlerini neden hâlâ gizleme gereği duyuyorlar?"

"Alevi-Bektaşîler, Osmanlı devrinde haklı nedenlerle kültür ve inanç değerlerini gizlemişler, yani takiiye yapmak zorunda kalmışlar. O zamanlar takiiye, varolabilmenin, yaşayabilmenin zorunlu silahlarından biri olmuş. Çünkü Osmanlıların şeriatı dayalı teokratik yönetimleri, Alevi-Bektaşî kitlesine hiçbir zaman hoşgörü göstermemiş. Hoşgörü şöyle dursun, tam aksine bu inancı benimseyen insanlara Rafizi, Kızılbaş, mülhit, kafir vb. suçlamalarında bulunarak daima zalimce davranmış... Onların hakkında zaman zaman "katli vaciptir" fetvaları yayınlarak, ölüm fermanları çıkararak onbinlerce insanı kılıçtan geçirmiş. İdamlar, hapisler, kıyımlar, sürgünler aralıksız sürüp gitmiş. Özellikle Yavuz Sultan Selim'in Çaldıran Savaşı öncesinde başlattığı sistematik Alevi kırımı, Osmanlı'da bir gelenek haline almış ve bu insanlık dışı soykırımı yüzyıllarca devam etmiş. Bu koşullar altında takiiye yönetimine başvurmak yaşamsal bir zorunluluktur.

"Ama günümüzde istenilen düzeyde olmasa da koşullar değişmiştir. Türk kültür ve inanç sistemi içinde özgün bir yeri olan Alevi-Bektaşî kültür ve inanç sistemi içerisinde özgün bir yeri olan Alevi-Bektaşî kültür ve inancı meşru kimliğine kavuşturulmalıdır. Bu konuda kitaplar yazılmalı, dergiler, gazeteler çıkarılmalı, radyo ve TV'ler açılmalı, dergahlar, vakıflar, dernekler, birlikler, cemevleri kurulmalıdır. Anadolu'nun bu bin yıllık gizli kültür hazinesi kamuoyuna mal edilmelidir..."

"Baba, ben bir Türkçe-Edebiyat öğretmeni olarak, Alevi-Bektaşî kültürünün edebiyat, sanat, bilim, folklor, müzik olarak sis içinde kalmasından büyük üzüntü duyuyorum. Bu toplumun yarattığı maddi-manevi değerlerin yadsınması, görmezlikten gelinmesi, hatta yok sayılması çağımızın en büyük ayıbıdır. Utanç verici bir olaydır. Bu utanç, bu ayıbı alnımızdan silmenin zamanı geldi, geçiyor. Alevi-Bektaşî kültürünün yadsınması demek, Türk kültürünün çok önemli bir parçasının yadsınması demektir ve bu konuda herkese, özellikle Alevi-Bektaşî aydınlarına büyük görevler düşüyor." (Aşık Kul Fakir-Sabri Yücel-A.İhsan Aktaş, *Anadolu'da Bir Duru Kaynak*, İstanbul 1991)

Bu sözlerimin üzerinden onyıllar aşkın zaman geçti. O günden bugüne Alevi-Bektaşî dünyasında çok önemli gelişmeler oldu. Orada dile getirdiğim sorunların çözümü için birçok adımlar atıldı. Yurt içinde ve dışında hızlı gelişmeler oldu. Konu üzerinde yüzlerce kitap-kitapçık yazıldı, bunların tirajları onbinleri, yüzbinleri buluyor. Halen yayınına devam eden birçok dergi (*Cem*, *Nefes*, *Kervan*, *Pir Sultan Abdal*, *Yurtta Birlik*, *Ehli Beyt*, *Gönüllerin Sesi* vb.) var. Bu dergiler Anadolu'nun en ucra köşelerine dek ulaşıyor. *Mozaik Radyosu* kuruldu, yayın yapıyor, diğer yandan TV yayıncılığı için çalışmalar sürdürülüyor. Alevi ve Bektaşî canlar

Cemevleri hepimizindir

*Cemevlerinin açılışı
tüm Türkiye halkı açısından sevindiricidir.
Tarihi boyunca gericiliğe, çağdışı düşüncelere,
zulme ve baskıya karşı
daima haktan, adaletten, aydınlıktan ve çağdaş
gelişmelerden yana tavır koymuş olan
bu ata yadigarı kurumumuzu yeniden canlandırmak
- hangi inançtan olursa olsun -
tüm aydınlarımızın güncel görevlerinden biridir.*

dergahlar, demekler, vakıflar, federasyonlar, cemevleri vb. kurum ve kuruluşlar etrafında hızla örgütleniyorlar. Hacı Bektaş Veli, Abdal Musa, Karacaahmet, Keçeci Baba gibi ulular yığmsal biçimde anılıyor, adlarına kültür etkinlikleri, şenlikler düzenleniyor.

Ancak bu, toplumsal karşı-gelişmelere de neden oluyor. Yüzyıllardır kültürel, siyasal, toplumsal belli bir

egemenlik kurmuş olan malum Sünni kesimler, özellikle radikal, *şeriatçı odaklar* bu gelişmelerden huzursuz olmaya başlamışlardır. Laik cumhuriyeti, demokrasiyi, Atatürk düşüncesini ve her türlü çağdaş, özgürlükçü gelişmeyi hedef alan şeriatçı-faşist gerici çevreler Alevi-Bektaşî toplumuna saldırıya geçmişlerdir... 2 Temmuz 1993 Sivas toplukıyımı açıkça meydan okumaydı.

Bir çeşit şeriatçı ihtilal provası, laik-demokrat, ilerici kitlelere gözdağı verme çabasıydı. Bunların TBMM'deki temsilcileri de, 60 milyon insanın gözlerinin içine baka baka "ama kanlı, ama kansız iktidara mutlaka geleceğiz!" diyerek şeriatçıların niyetlerini alenen sergiledi. (...)

Oyunları bozalım

Siyasal İslamcılar, şeriatçı-faşist sürüleri istedikleri kadar tehdit etsinler, bağırıp çağırsınlar, hatta Sivas'ta olduğu gibi toplu halde ateşe versinler, bizler doğru bildiğimiz yolda yürümeye devam edelim. Tıpkı Pir Sultan gibi inançla sürdürelim yolumuzu.

Yalnız burada bir noktaya dikkat çekmek istiyorum: Sünni kardeşlerimizin çoğunluğu siyasal anlamda şeriatçı değildir. Binyıllık tarihimize Selçuklu ve Osmanlı yönetimleriyle çatışanlar çoğunlukla Aleviler olmuştur, ama Sünni emekçi halk da onlara katılmıştır. 17.yüzyıldan sonraki isyanların hemen hepsi Sünni kaynaklıdır.

Demek ki sorun dönüp dolaşıp ezen-ezilen gelişmesine dayanmaktadır. Ve bu noktada bizler, Alevisi Sünnisi, Türkü ve Kürdüyle, ülkemizde etnik, milli, dinsel, mezhepsel farklılıkları körüklemeye yönelik iğrenç oyunları bozmalıyız.

1000 yıllık gelenekten öğreniyoruz ki, *cemevleri* Alevi-Bektaşî toplumunda salt tapınmak maksadıyla kullanılmamış, toplumsal-bireysel sorunların çözüme kavuşturulduğu bir *halk meclisi* işlevini de görmüştür. Cemevleri ve ayinleri yeri gelmiş mahkeme olmuş, yeri gelmiş sohbet-muhabbet ocağı, eğitim-öğretim yuvası olmuş, yeri gelmiş dostluk-kardeşlik, birlik-dirlik evi olmuş. Kültür mirasımız, dilimiz, gelenek ve göreneklerimiz, cem ayinleriyle bugüne ulaştırılmıştır.

Savım odur ki, eğer cemevlerinde, cem ayinlerinde pişen Alevi-Bektaşîler olmasaydı, onların yetiştirdiği ulular, alp erenler yani Hacı Bektaş'lar, Yunus'lar, Abdal Musa'lar, Teslim Abdal'lar, Kaygusuz'lar, Kazak Abdal'lar, Saru Saltuk'lar, Yemini'ler, Virani'ler, Sıtkı Baba'lar, Veysel'ler, Ali İzzet'ler, Mahzuni'ler ve daha nice nice aydınlık savaşçıları olmasaydı, Anadolu'da Türk kültüründen, Türk dilinden iz kalmayacaktı.

Cemevlerinin açılışı salt Alevi-Bektaşî inançlı yurttaşlarımız açısından değil tüm Türkiye halkı açısından sevindirici bir olaydır. Tarihi boyunca gericiliğe, çağdışı düşüncelere, zulme ve baskıya karşı daima haktan, adaletten, aydınlıktan ve çağdaş gelişmelerden yana tavır koymuş olan bu ata yadigarı kurumumuzu yeniden canlandırmak - hangi inançtan olursa olsun - tüm aydınlarımızın güncel görevlerinden biridir. Cemevleri *İslamcı Siyasal Harekete* (şeriat) ve faşizme karşı duracak laik-demokratik kurumlar arasında yerini almalıdır.

Günümüzde demokrat olmanın bir koşulu da Alevi-Bektaşîlerin kimlik savaşımına omuz vermektir. Bu aynı zamanda Anadolu kültürünün yüzyıllardır yadsınan en önemli bir parçasının kimlik savaşımıdır.

Cemevleri hepimizindir! Haydi el ele, gönül gönüle, cemevlerine! ●

HAYDAR KANDİLCİ

Öğrenci gençlik, her zaman devrimci mücadelede önemli rol oynamıştır.

Gençliği ülkenin içinde bulunduğu duruma bağlı olarak işkencelerle, sokak infazlarıyla, kayıplarla daha nice çeşitli yöntemlerle susturmaya denemişler, ama hiçbirisi doğru dürüst tutmamıştır. Günümüzde bu biraz daha modernleştirilmiş, yozlaştırma çalışmaları daha ön plana çıkmıştır. Bu yozlaşma çalışmaları, evimizden, sokaktan, okula kadar her yerde mevcuttur.

Bu konudaki en büyük silahı medya olan burjuvazi, eğitim ve öğretim kurumlarını yozlaştırarak öğrenci gençliği duyarsız hale getirmeye çalışmakta ve bunu bir ölçüde de başarmaktadır.

En basitinden, gençliğin boş zamanını değerlendirme yöntemine bakalım. Kimileri birahane, kimileri ise kahvelerde boş zamanı değerlendirmeye çalışmaktadır. Bunu hafta sonu dolup taşan kahvelerden net olarak görebiliriz. Az bir kısım boş zamanlarını da bir "sosyal" faaliyete katılarak, kitap okuyarak ya da araştırma konusu belirleyerek, bu konu üzerinde çalışarak geçiriyor.

Eğitim ve öğretimimiz, çağın oldukça gerisinde ve bilimsellikten uzaktır. Eğitimin geriliğinin yanında, bir de öğrenciler iyice bireyciliğe itilmeye çalışılıyor. Böylece öğrencinin birliğini de dağıtmayı, onları burjuva özentileriyle doldurmaya çalışıyorlar. Bunu da diskoteklerin ve çetelerin çoğalmasından tutun da, arabeks yaşayan gençlere kadar her yerde görebiliriz.

Hayaller ve gerçekler

Sermayenin genelde eğitim sistemi-ne yönelik saldırılarının özünde eğitimin metalaşması sonucu, "okumuş olmak" önemli bir olgu haline geli-

Okumanın anlamı

yor. Sonu gelmez sınıf atlama hayallerinin öğrenci gençliğe empoze edilmesinde gayet başarılı bir süreç ilerliyor. "Sınıf atlama", gerçekten hayaldir. Ezici çoğunluk için gerçek, ya mesleği ile alakası olmayan bir iş, ya da işsizliktir.

Satılık bir mal: Eğitim!

Türkiye'de eğitimin metalaşma sürecinin tamamlanması sonucu, insanlar toplum yararına birşeyler yapabilmek için değil, tamamiyle kendilerini "kurtarmak" için okumak gerektiğine inanır hale gelmişlerdir. Bir yerlere gelebilmek için eğitimi satın aldıktan

sonra da, bu sefer kendilerini bu mal sayesinde "satmaya" çalışmaktadırlar. İş ararken diploması sayesinde kendisini pazarlamaya çalışan insanları görmek güç değildir.

"Kurtuluşunu" kendini satmakta bulan insanlar topluluğu, kapitalizmin istediği bir insan topluluğudur. Sermayedarlar ancak böyle bir topluluğun sırtından kârlarını arttırabilirler. Bu kapitalizmin yasadır.

Herşeyden önce kapitalist bir ülkede bilim üzerine birşeyler söylenecekse şunu en baştan kabul etmek gerektiğine inanıyorum: Kapitalizmde bilim,

özel mülkiyetin her düzeyde savunusunu yeniden kurmak ve üretmekle yükümlüdür. Bundan dolayı bu düzen sürdükçe Türkiye'de bilimin tam anlamıyla toplumcu bir içeriğe sahip olacağını ve bu içerik sayesinde toplum için üretimde bulunacağını iddia etmek saflık olur. O, sermaye sınıfının kendi düzeninde, onun iktidarının sürmesi için bir araç, bir silahtır.

Çernobil faciasından sonra insanlara yıllar boyu radyasyonlu çaylar içirilirken, bu duruma "bilim adamları" nasıl göz yumabildiler? Ne karşılığında gerçekleri dünya kamuoyuna haykırdılar?

Yeni Çeltik'te içeride grizu olduğunu ve tehlikeli boyutlara vardığını bile bile "içeri girilmez" raporunu vermeyen bilim adamları, acaba neyin karşılığında bu gaddarlığı yapabildiler?

Sorun kapitalizmin kanunu olan maddi bireysel çıkar sorunudur. Böylece sözde bilim adamları, efendilerinin kârlarını korumak için bilim adına her türlü yalanı söylemeye yetenekli, aşağılık yaratıklardır. Ancak unutmayalım ki, böyle düşünmeyen ve böyle davranmayan bilim adamlarının sayısı hiç de az değildir.

Bu sorunun ortadan kalkması için tek yol, burjuvazinin ortadan kalkmasıdır, sosyalizmdir! Ancak o zaman bilim gerçekten kendisine yakışır bir çizgiye oturabilecek, önü açılacaktır.

Toplumsal çıkarları her türlü bireysel çıkarın önüne koyan bizler için okumanın ve okumuş olmanın piyasada geçerli olandan farklı anlamı vardır.

Bizler için "okumak", işçi sınıfımızın adil, özgür ve demokratik düzeninin, insanca bir geleceğin kurulmasına dönük, bu yolda sermayenin sömürücü düzenini değiştirmenin olanaklarını yaratıcı, emekçi sınıfların sorunlarına çözüm bulucu oldukça anlamlıdır. Yoksa okumak neye yarar?

Haydar Kandilci

Kredili sistem dediler nevrimizi döndürdüler

Bizlere en başından bu sistemi tam anlamıyla anlatsalardı bugün öğrenciler en azından aptalcasına ceza çekmezlerdi. Suç sadece öğrencinin mi, yoksa sistemin mi? Bence suçun büyük bir bölümü bu sistemin Türkiye'ye gelmesine gerek duyanlardadır.

Kredili sistemi gören ilk öğrencilerden birisiyim. Bu sistemin çıktığı ilk günü hatırlıyorum, ne kadar sevinmiştik. Gazetede çıkan "kredili sistem öğrenciden yana" manşeti tüm vasat öğrencilerin mutluluktan uçmasına sebep olmuştu. Bizlerin kredili sistem hakkında bildiğimiz ise, sadece "bütün derslerden kalsan bile geçiyorsun" idi.

Aslında öyle miymiş? Bizlere taa en başından bu sistemi tam anlamıyla anlatsalardı, ben bugün 7.dönemi okumazdım. Kaldığın dersi bir daha görmek zorunda olduğunu, şu kadar krediyi bulunca üniversite sınavına girebileceğimizi... yani öğrenciyi ilgilendiren her türlü bilgiyi bizlere anlatmaları gerekirdi. Şu anda bunun cezasını bizler çekiyoruz. Suç sadece öğrencinin mi, yoksa sistemin mi?

Suçun büyük bir bölümü bu sistemin Türkiye'ye gelmesinin gerek duyanlardadır.

Bu sistem aslında çok güzel bir şekilde uygulanır. Fakat bunun için Türkiye'nin daha çok gelişmesi gerekir. Bu okullarla bu iş yürümez. Kredili sistemin okutan bir okulda sınıfların en fazla 30 kişi olması gerekirken, şu anda birçok okulda bir sınıfta 60 kişi okuyor. Tabii bu sistem yürümez.

Sistemi bize öyle bir anlattılar ki, ne anlattıklarını kendileri bile anlayamadılar. Bir öğretmene gidip kredili sistem hakkında birşey sorduğumuzda "bilmiyoruz" yanıtını alıyorduk. Öğretmenlerin bile bilmediği bir sistemi öğrencilerin bilmesini nasıl beklersiniz? Gene bunun cezasını çekenler bizler olduk. Ondan sonra gel suçu öğrencinin çalışmasına bağla, olacak iş mi?

Bugüne kadar bu neden hep böyle oldu? Bir öğrenci çalıştığında başarılı, çalışmadığında başarısız oluyorsa, bunu ona iten faktörlere bakmak lazım. Örneğin, disiplinsiz bir okulda, öğretmenlerin işe yaramadığı, her yazılıdan tam not aldığı halde "sana gıcık gittiği için" seni o dersten bıraktığı, okula girip çıkanın belli olmadığı bir okulda gel oku da, göreyim seni okuyabiliyor musun? Öyle bir okulda okuyan öğrenci bildiklerini de unuttur. Anlatmak istediğim, bu sistemin bu ülkede yürümesinin mümkün olmadığı. Acaba böyle bir sistemi Türkiye'ye getirirken doğuracağı sonuçları düşünmediler mi? Belki de düşünmedikleri için cezasını çekiyoruz.

Şu anda Milli Eğitim'in çıkardığı kitapların üstünde "ders geçme ve kredili sisteme göre" diye yazıyor... Bizlere verdikleri kredi, haftalık ders

saatine göre. Mesela, bir edebiyat dersi haftada altı saat ise o dersten geçersen altı krediyi alıyorsun. Geçemezsen gitti altı kredi. Kaldığın dersler hariç, her dönem 26 kredi alman gerekiyor ki 3 sene içinde liseden mezun olasın.

1. ve 2.dönemlerde bize verdikleri kredilere bakın. 1.dönem 20 kredilik ders vermişler. Dört kredilik İngilizce dersi boş geçmiş, aldım 16 kredi. 2.dönem 21 kredilik ders vermişler, 4'er kredilik iki dersten kalmışım, aldığım kredi 13. Ve her dönem gittikçe kredi sayısını yükselttiler. 3.dönemde 22 kredi, 4.dönemde 27 kredi, 5.dönemde 30 kredi, 6.dönemde 40 kredi verdiler.

İşte kredili sistem dedikleri şey böyle. Anlamak güç değil mi? Ama anlamaya mecburuz, çünkü öğrenciyiz.

Ümit Kuru

Roskomsoyuz kuruldu

Konferans Kararı

Ülkede gelişen durumdan ötürü ortaya çıkan Rusya Komünistlerinin Partiler Arası Konferansı, Roskomsoyuz'daki komünistlerin tek bir parti içinde birleşmesini olanaklı ve gerekli görmektedir. Konferansa katılanlar, Roskomsoyuz'un oluşturulmasını ve onun faaliyetlerini böyle bir partinin kurulmasına yönelik bir adım olarak görmektedirler.

Konferans, Roskomsoyuz'daki bütün partilerin bu sorunu gözönünde bulundurarak kendi konumlarını değerlendirmelerini ve belirlemelerini tavsiye eder.

Moskova, 17 Temmuz 1994
(Golos Kommunist, (Komünistlerin Sesi), no.8, 1994)

Basın Açıklaması

16-17 Temmuz 1994'te Roskomsoyvet (Rusya Komünistleri Sovyeti) tarafından örgütlenen Tüm Rusya Komünistleri Partiler Arası Konferansı Moskova'da toplandı.

Konferans'a Tüm Birlik Bolşevik Komünist Partisi (VKPB), Rusya Federasyonu Komünist Partisi (KPRF) Leninist Kanat, Sovyetler Birliği Komünist Partisi (KPSS) Moskova Kent Örgütü, Komünistler Birliği (SK), Rusya Komünist İşçi Partisi (RKRP), ve Rusya Komünistlerinin Partisi'ne (RPK) mensup delegeler

katıldılar. Konferansta dost parti ve hareketlerden temsilciler de vardı.

Konferansa katılanlar esas olarak iki konuda tartışma yürüttüler: Rusya'daki siyasal durum ve komünistleri bekleyen görevler. Ve, ikinci olarak da, Roskomsoyuz'un (Rusya Komünistleri Birliği) birliğinin ve eylemlerinin örgütlenmesinin güçlendirilmesi. Ana konuşmalar A. Belitsky (VKPB), R. Kosolapov (KPRF LK) A. Prigarin (SK), V. Tyulkin (RKRP), A. Kryuchkov (RPK) tarafından yapıldı.

Konferans, asıl görevini yaparak, Rusya Komünistleri Birliği'nin tüzüğünü kabul etti. Delegeler, RPK tarafından hazırlanan Roskomsoyuz Tüzük Taslağı'nı ve KPRF Leninist Kanat tarafından hazırlanan İdeolojik ve Politik Konum taslak belgesini esas almayı kabul ettiler. Delegeler, konferansa katılanların yaptığı gözlemler ve öneriler doğrultusunda bu belgeler üzerinde çalışmak ve onlara son şeklini vermek üzere Roskomsoyuz'a tam yetki verdiler.

Konferans, "Komünist Saflarda Birlik" başlıklı bir karar aldı. Bu kararda, Roskomsoyuz'daki komünistlerin tek partide birleşmesinin gerekliliğine yer verildi. Konferans, Roskomsoyuz'daki tüm partilere bu konuda değerlendirme yapmalarını ve konumlarını belirlemelerini tavsiye etti.

Moskova, 17 Temmuz 1994.

“ÜÇ MAKALE” RUSÇAYA ÇEVİRİLDİ

Rusya Komünistlerinin Partisi'nin (RPK)

merkez yayın organı *Mysil*, başyazarımız

Rıza Yürükoğlu'nun “Üç Makale” kitabından
bir bölüm yayınladı

Rusya Komünistlerinin Partisi'nin (RPK) merkez yayın organı *Mysil*, başyazarımız Rıza Yürükoğlu'nun “Üç Makale” kitabından bir bölüm yayınladı. Derginin yazıyı tanıtan giriş introsunda şöyle yazıyor:

“Sovyet Deneyiminin Dersleri

“Türkiye'de işçi ve komünist hareketin tanınmış liderlerinden Rıza Yürükoğlu tarafından yazılan *Sosyalizmin Çözülüşü Üzerine 3 Makale* kitabı Rusça dilinde yayına hazırlanmaktadır.

“Editörlüğümüz, ele alınan sorun üzerinde yazarın bakış açısının okuyucularımızı ilgilendireceğini umarak, yayıncının izniyle, kitaptan aşağıdaki bölümü yayınlıyor.”

KISA HABERLER

Batı ve Doğu Avrupa'da komünist partiler toparlanıyor, üye kazanıyorlar

Hollanda

Birinci kongresini Ocak 1994'de yapan Hollanda Komünist Partisi, seçimlerden başarıyla çıktı. Yeni Komünist Parti (NCPN) adını taşıyan parti, Almanya sınırına yakın Reiderland bölge belediyesinde çoğunluğu kazandı. Lemsterland, Scheemda, Brunssum ve Amsterdam'da koltuk sayısını yükselten parti, Rotterdam'ın da içinde olduğu bazı işçi sınıfı bölgelerinde yerel seçimi az bir oy farkıyla kaybetti.

Komünistler militan seçim kampanyaları ve kazandıkları başarılar ile burjuvaziyi şaşırttılar. NCPN'nin seçim kampanyası, işsizlere yapılan devlet yardımındaki kesintilere ve işsizliğe karşı mücadele, ırkçılığa karşı savaş gibi konularda yoğunlaşmıştı. Partinin haftalık merkez organı *Manifest* bu konularda aktif kampanya yürüttü. Seçim sürecinde partiye yeni üyeler kazanıldı.

Slovakya

Slovakya Komünist Partisi (KSS) ilk kongresini 14-15 Mayıs 1994'de Levice'de topladı. Parti başkanı Vladimir Dado, Demokratik Sol Parti'nin iktidar partileriyle birleşmesinden sonra KP'ye yeni üye akını olduğunu söyledi. Yeni katılan üyelerin büyük çoğunluğu 30 yaşının altında. Son katılımlarla birlikte 36 yeni yerel örgüt oluşturan KSS'nin toplam yerel örgüt sayısı 228'e çıktı.

Kongre öncesinde yayınlanan Merkez Komite bildirisi, kongrede, örgütsel sorunlara, demokratik merkezîyetçiliği yeniden canlandırmaya ve emekçiler için çekiciliği olan gerçek bir komünist politikanın oluşturulmasına yoğunlaşılacağını açıkladı. Bildiri, artan sosyal hoşnutsuzluğun, anti-komünizme kayışı azalttığı görüşüne de yer verdi.

Kongre öncesinde KSS ile Çek Komünist Partisi'nin (KSCM) Slovakya'nın başkenti Bratislava'da düzenledikleri ortak basın toplantısında, Çek komünist lider Zdenek Klanica, KSCM'nin Sosyal Demokrat Parti'ye (SDL) ve Sol Blok'a karşı yığın tabanını koruduğunu belirtti. Slovak komünist lider Vladimir Dado ise,

Slovakya'da özelleştirmelerin hızla yaşlandığını belirtti. Dado, devlet sektöründe verimliliğin özel sektöre göre yüzde 3 daha yüksek olduğunu söyledi.

Her iki parti lideri, halklar arasında yakınlığı artırmaya yönelik ortak bir komisyon oluşturmaya karar verdiler.

Çek Cumhuriyeti

Çek Komünist Partisi (KSCM) hızla yeni üye kazanıyor. 26 Mayıs 1994'de Prag'da yayınlanan bir rapora göre, son 4 yılda, "çoğunlukla çalışma yaşımda" olan 7560 yeni üye partiye kazanıldı. KSCM geçen yılki kongrede yapılan arıncıdan sonra şu anda 220 bin üyeye sahip. KSCM başkan yardımcısı Vaclav Exner, bu rakamın tüm diğer Çek partilerin toplamından daha yüksek olduğunu söyledi. Sosyal Demokratların 12 bin üyesi, ortanın solu SDL'nin 10 bin üyesi var.

Bu arada, karşı devrim öncesinde Çekoslovak Komünist Partisi (KSCM) Prag Örgütü sekreteri olan Miroslav Stepan, Havel yönetimince 2 yıl hapse atıldıktan sonra serbest bırakıldı. Stepan, eski Ulusal ve Sosyal Kurtuluş İçin Halkların Birliği örgütünü (LUNSZ) yeniden oluşturdu. Lunsz'un 5 Şubat'taki kuruluş konferansına 9000 üyeyi temsilen 150 delege katıldı.

KSCM yönetiminden beş üye LUNSZ'un kuruluş toplantısına katıldılar. Miroslav Stepan, KSCM'yi eleştirmesine karşın hâlâ Parti'nin Prag 2. No'lu bölge örgütünün üyesi.

Almanya

Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin emperyalist Almanya tarafından yutulmasının ardından Doğu Almanya'da kurulan Demokratik Sosyalizm Partisi (PDS), Ekim ayı içinde yapılan son genel seçimlerde büyük başarı kazandı.

DDR'nin eski yönetici partisi olan SED'nin devamı olan PDS, seçimlerde ulusal düzeyde %4,4 oy alırken, asıl olarak eski DDR tarafında yer alan 4 eyalette kazandığı büyük başarı sayesinde, Alman Parlamentosu'nda 30 milletvekili ile temsil edilmeye hak kazandı. ●

Abdal Musa'nın Aydınolu Umur İle İlişkisi

Vilayetname'de geniş bir yer tutan, Abdal Musa'nın Gazi Umur ve askerlerini deniz kıyısında karşılayıp ağırlamasına geçmeden önce, başka bir önemli olaya, Mevlana ailesinin girişimlerine değinmek istiyoruz. Bu konuda, onları haklı konumda görerek bazı yorumlar geçmesine rağmen, Hacı Bektaş ve halifelerinin mücadeleleri arasındaki farklılığı ortaya çıkarması bakımından Paul Wittek'in açıklamaları oldukça önemlidir.

Eflaki'nin *Ariflerin Menkıbeleri* adlı yapıtında Germiyanogulları, Menteşe beyleri ve Aydınogullarıyla Mevlana ailesinin ilişkileri geniş olarak verilmektedir.

"Arif Çelebi'nin 1304-1308 arasındaki Birgi (Aydınogulları Beyliği'nin başkenti-İ.K.) ziyareti, babası Sultan Veled'in henüz hayatta bulunduğu zamanlarda, yani Arif'in Mevlevi tarikatının, o zamanlar denildiği gibi Celaliye'nin idaresini henüz eline almamış bulunduğu sırada vuku buldu... Onun Birgi'ye ikinci kez gelmiş olduğu anlaşıyor. Nitekim Ladik'e de (İnançogulları Beyliği-İ.K.), Uc'a yapılacak seyahatların başlangıç noktalarına da mükerreren (tekrar tekrar) gelmiştir.

"Yine Menteşe Beylerini de bir defadan fazla ziyaret etmiş ve *Celaleddin Rumi* ailesi çoktan dostane münasebet kurmuş olduğu görünüyor. Uc'a yapılan bu seyahatların sebebinin kavramak kolaydır: Bunun manası, büyük mikyasta (ölçüde) fütuhatları ile o kadar ehemmiyet kazanmış olan hükümdar ailelerini menfur (nefret ettikleri) Türkmen Babalarının tesirinden uzaklaştırmak ve bunları Mevlana sülalesi için kazanmak. Bir tarafta meczuplar, garip kıyafetli, Orta Asya şamanlığına hâlâ yakın bulunan hudut muharipleri ve Türkmen kabilelerinin kendi içlerinden çıkmış şeyhlerle, şehirlerde ve saraylarda itibar gören, islam yüksek kültürünün sanatı ve ilmiyle yüklü muhasımlarının teşkil ettikleri iki tip arasındaki daha dışlarından belli olan beşeri, ruhi ve içtimai tezdadı kafi derecede keskin olarak düşünmelidir.

"Uc beylerini kazanmak için sarfedilen bu gayretlerin pek hakiki bir saiki vardı. Anadolu'daki iktidar sahiplerinin manevi idaresini münferiden (yalnız) kendi ellerinde bulundurmaya arzu eden Mevlana ailesinin sülale politikası büyük vasıtalarla muhtaçtı. Bunlar Uc'lardan başka hiç bir yerden daha zengin ve daha kolay umulamazdı. Arif Çelebi'ye Menteşe beyleri tarafından hediye edilen köleler, cariyeler, kıymetli kumaşlar, gümüşler ganimetten başka birşey olamazdı. Halefi Emir Abid'in 1320 yılından sonra İlhanlı valisi Timurtaş'ın emriyle yaptığı seyahat da böyle bir şey olmasına mukabil, Emir Arif Çelebi'nin seyahatları hususunda siyasi sebep hiç akla gelmez. Timurtaş Mevlevi ileri gelenlerini, sırf onları kendilerine kazanmak için Uc Beyler'e gönderiyordu." (Paul Wittek, *Menteşe Beyliği*, s.60-61) (abç)

Gerek Gazi Umur'un babası Aydınolu Mehmet'e "Sultan ül mücahidin" ünvanını veren Sultan Veled ve gerekse Menteşe Mesud'un oğluna "Şücaeddin Orhan" diyen Arif Çelebi, onları sürekli "Cihad"a teşvik ediyordu. Böyle bir davranış tamamıyla Mevlevilerin çıkarımaydı. Bu nedenle Türkmen Babalarını onlardan uzaklaştırmak için ellerinden geleni yapıyorlardı.

Menteşe Mesud'un keramet sahibi ve çok saygı duyduğu, her dediği çıkan bir Türkmen şeyhi vardı. Eflaki'ye göre, Arif Çelebi bu Menteşe beyini ziyarete geldiğinde, kendisine fazla itibar etmediği için Baba'yı Sema ayininde nazar edip düşürür, Baba iki gün sonra ölür. Bunun üzerine Mesud bey ve oğlu Orhan dahil herkes korkup, bölük bölük gelerek Çelebi'nin müridi olur. (A.Eflaki, *Ariflerin Menkıbeleri II*,

Ankara-1985, s.258) Aslında, Arif Çelebi, Mesud Bey'in ona duyduğu büyük saygıyı, verdiği değeri kıskanıp bu Türkmen Babasını öldürmüştür. Mesud'un bu sırada kendisine verdiği "beş köle ve cariyeye, on baş iyi at, on parça ince skurlat çuhası... pek çok flori ve gümüş para" gözönüne alınırsa, Baba'nın yaşamasıyla Çelebi'nin neleri yitiyeceği ortadadır. Büyük olasılıkla bu Türkmen şeyhi Abdal Musa'nın yoldaşı ve Hacı Bektaş Dergahı'na bağlı biriydi.

Bütün bu bilgilerden şunu çıkarabiliyoruz: Hacı Bektaş Veli ve Mevlana Celaleddin ile farklı toplumsal katmanlarda yükselen bu birbirine zıt düşünce ve inanç akımları, halifeler ve oğulların aracılığıyla 14.yüzyılın ilk yarısından itibaren Anadolu'daki beyliklere yayılmaya başlamıştır. Geleneksel bilgiye göre Anadolu ve Rumeli'nde Hacı Bektaş Veli'nin 360 ardası bu mücadeleyi yürütüyordu. Uclardaki *derviş gaziler*, Mevlevilerin korktuğu ve düşman gördüğü Türkmen Babalarıydı. Bunların kendilerine bağlı müridleri de aynı zamanda askeri güçtü. Çok kere kurulmuş ya da kurulmalarına yardım ettikleri beyliklerde, emek ve üretim tabanı oluşturdıklarından dolayı, iktidardan pay istemek durumundaydılar. Abdal Musa Sultan'ın Osmanlı Beyliği topraklarından çıkartılmasında, Orhan Bey ile arasının açılmasında bu istemi aramak gerekir.

Mevlana ailesi bireyleri ise, doğrudan yöneticiler ve elit tabakanın manevi iktidarına tek başlarına sahip olmak amacındaydılar. Yönetici iktidar için bunların oluşturduğu bir tehlike yoktu. Bol bağışlar, paralar ve vakıflarla gözleri doyurulabilirdi. Böylece, yeryüzünde herşeyi elde ettikleri gibi, Mevlana ve evlatlarının "manevi gücüyle" öbür dünyayı da güvenceye almış oluyorlardı.

Öylesine bir abartılı nüfuz etme yöntemi kullanmışlardır ki, Mevlevi çevresinde Aydınolu Gazi Umur için anlatılan şu öyküye bakınız:

"... Zamanın ikinci Hamzası, ilahi Gazi Umur Paşa bir kaç kez denizde sıkışmış, huzursuz ve sıkışık bir vaziyette iken Mevlana hazretlerinin şeklinin denizin üzerinden geldiğini ve geminin burnunu mübarek eliyle tutup, onu batmaktan kurtardığını görmüştü. Umur Bey kafirlerle savaşırken bir kaç defa da Çelebi hazretlerinin savaştığını ve onları yendiğini gördü.

"Umur Paşa bir gece Çelebi hazretlerini rüyada gördü; kendisine şu beyti okuyup, manalar saçıyordu: 'Kim cübbesinin kenarında bizim koruma beratımızı taşırsa, denizde ve karada nereye gitse saygı görür kahraman olur'. İşte bu rüyadan sonra Umur Bey karar verip, Sakız adasını fethetti. Sakız adasını haraç kesip, kendi hassesi haline getirdi." (A.Eflaki, *Ariflerin Menkıbeleri II*, s.345)

İki buçuk yıllık bir kuşatmadan sonra 1328 yılında İzmir'i Frenklerden alan Umur Bey, ertesi yıl Sakız Adasına sefer düzenlemiş ve pek çok esir ve bol ganimetle döndü. 1333 yılında 250 gemilik bir donanmayla Ege adalarını haraca bağladı, Yunanistan kıyılarını ve Mora'yı vurdu. Mevlevi abartmasına göre Gazi Umur Paşa, bu seferlerinde Mevlana'nın ruhu ve torunu Arif Çelebi'nin mucizevi yardımlarıyla başarılı olmuştur. Umur Bey, 1334'de Aydınogulları Beyliği'nin başına geçtikten sonra, Saruhanlılar ve Bizans İmparatoru ile Osmanolu Orhan'a karşı yapılan andlaşmayı bir süre daha sürdürdü. (Himmet Akın, *Aydınogulları Tarihi Hakkında Bir Araştırma*, İstanbul-1946, s.34-35)

Hacı Bektaş-ı Veli Dergahı'nın İkinci Piri

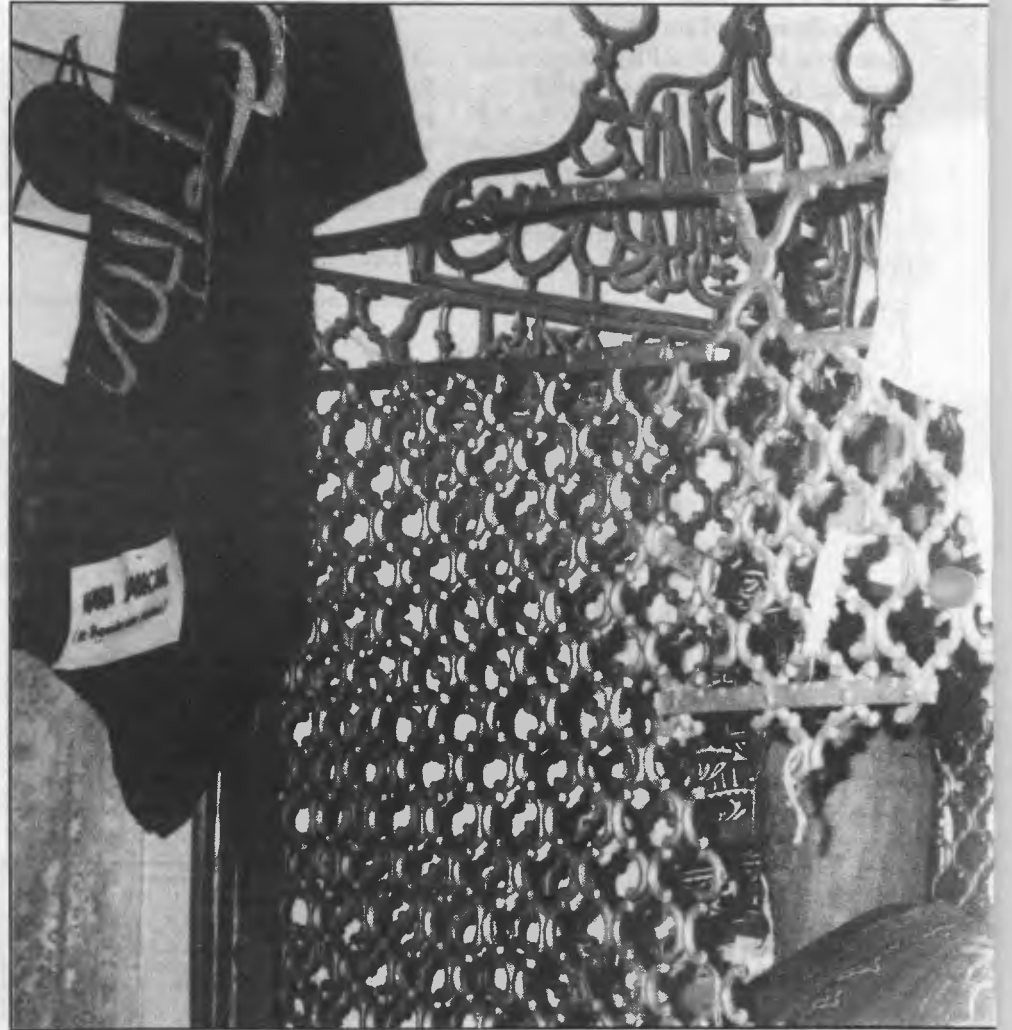
ABDAL MUSA SULTAN -IV-

İsmail Kaygusuz'un incelemesi,

Hacı Bektaş-ı Veli Dergahı'nın İkinci

Piri Abdal Musa Sultan'ın

Aydınolu Umur Bey ve Kızıl Deli'yle olan ilişkisini, Rumeli'nin fethindeki rolünü ele alan bu bölümle sona eriyor.

Abdal Musa'nın Aydınolu Umur'a Gazi Ünvanını Verişi ve Kızıl Deli'yi Yanına Katışı

Vilayetname'de anlatılanlara bakılırsa, Abdal Musa Sultan, Aydınolu Gazi Umur Bey'i bir süredir bekliyordu. Belki de Aydınolu Umur'a müridlerinden bir Türkmen Babasını peyik salmıştı. Abdal Musa Sultan'ın yoldaşı, Hacı Bektaş Veli halifelerinden Gözcü

Karaca Ahmet ve Pir Hamza Baba'nın Saruhan Beyliği topraklarında yaşadıkları bilinmektedir. Hamza Baba, Saruhan Beyi ile kurduğu ilişki sonucu onu etkileyip, 9 kişilik mürid ekibiyle etkinliklerini sürdürmüştür. Mevlevi eğilimli olan Saruhan Beyi, kendisine bir vakıf arazisi bağışlayarak, tekke kurmasına izin vermiştir. Müridlerinden *Koca Bektaş Baba* Akhisar Beyova'ya, *Yatağan Baba* ise Soma Yatağan köyüne yerleşip tekkesini kurmuştu.

Türbesi bugün İzmir- Kemalpaşa'ya bağlı Hamza Baba köyünde bulunan Hacı Bektaş halifesi *Pir Hamza Baba*'nın halifeleri ve ona bağlı Aleviler, yarım yüzyıl sonra Şeyh Bedreddin'i takibedip, onun eylemine katılacaklardır. (Cemal Şener, *Alevi Törenleri*, İstanbul-1991, s.127-129)

Şimdi Abdal Musa Sultan'ın Aydınoğlu Gazi Umur ve askerlerini nasıl karşılayıp, ağırladığını *Vilayetname*'den okuyarak yorumlamaya ve tarih saptamaya çalışalım:

"Andan sonra Abdal Musa Sultan kalkdı, deniz kenarına indi. Ve dedi ki: 'Buraya leşker geliyor. Karıncıkları açdur, bir şikarcık sunmadılar, karıncıklarını doyuralım' dedi. Bir saattan sonra denizden bir gemi zuhur etdi. Geldiler, yalıya çıktılar. Gemiden çıkanlar Abdalların yanına gelüb: 'Ey Abdallar, ne ararsınız?' dediler. Abdallar eyitdiler: 'Bunda gerçek er vardır, size muntazırdur (sizi beklemektedir-İ.K.). Sizin için yemek hazırladı' dediler. Bunlar dahi sürüb Er'in nazarına geldiler. Ocakta Er'in haranısın (küçük kazan) gördiler. Bunlara az göründü, dediler ki: 'Hay Sultanım, bu yemek sizin leşkere mi yoksa yoksa bizim leşkere mi yeter?' "

Anadolu'nun pek çok yöresinde, Veliler için anlatılan söylencelerde "bir küçük kazandan binlerce askere yemek verme" motifi yer almaktadır. Hemen hepsinde de Veli, yoksul mu yoksul bir dervıştır, kerameti ağır basmaktadır. Bazan, doymayacaklarından kuşkulanan veya fazladan haram lokma alanlar cezalandırılır. Burada ise gerçek durum ağırlık kazanmakta ve yansımaktadır. Son soru çok önemlidir. Demek ki Abdal Musa Sultan'ın da çok sayıda askerleri vardır. *Vilayetname*'de her ne kadar, sahile çıkan askerlerin sayısının kırk bin olduğu vurgulanıyor gibi görünüyorsa da, buna Abdal Musa Sultan'ınkiler dahil olsa gerektir.

"...Bunlar tamam kırkbin er idi. Abdallar yemeği üleştirdiler. Yemek cümlesine yetişdi. Karınları doyduktan sonra önlerinde döküli kaldı... Abdal Musa Sultan kepçeyi haranın üzerine koydı, geri çekildi. Abdallar gördüler ki haranı yine evvelki gibi dolup durur... Geldiler gaziler temaşa eylediler. Bildüler ki bu gerçek velidir. Gazi Umur Bey geldi, eyitdi: 'Şimdengeru biz sana çağırırız, efendi himmet eyle!' dedi. Abdal Musa Sultan eyitdi: 'Bir börk getirün Umur Beğe geydirelüm' dedi. Bir kızıl börk getürdiler. Umur Beğin başına geydirdiler. 'Gaziler şimdengeru buna Gazi Umur Beğ deyin, varsın bu Beğ de gazi olsun. Geru size şimden sonra gazilik verir dururuz' dedi. Gazi Umur Beğ eyitdi: 'Bize bir yadigar verin sultanım.' Sultan eyitdi: 'Şol Kızıl Deli'yi size verdük, alın gidin' dedi. Bu gaziler kalktılar, 'Gider misin Baba?' dediler. Kızıl Deli Sultan, işaretle: 'Giderin' dedi. Abdal Musa Sultan çağırub bir ağaç kılıç sunudu. Kızıl Deli Sultan aldı, öpdü, başına kodı. Andan sonra yürüdüler. Abdal Musa Sultan eyitdi: 'Deyin imdi, hiçbir yere gitmen, Boğaz Hisarı'na varın. Üzerine düşün, ikdam idün (ilerleyin) alursunuz. Boğaz Hisarı'n (Çanakale Boğazı ve çevresi, İlion- İ.K.) aldıktan sonra Rum İlin size virdüm, önünüze kimse durmasun' dedi."

Gerek çağdaşı ve dostu Bizans devlet adamı Kantakuzenos'un tarihinde ve gerekse Osmanlı tarih yazarı Enveri'nin *Düsturname*'sinde hakkında geniş bilgi verilen ve tanıtılan Aydınoğlu Gazi Umur Paşa, 1334 yılında babası Aydınoğlu Mehmed'in ölümüyle başkent Birgi'de yerine oturmuştur. Enveri'nin anlattığına göre ilk gazasına onsekiz yaşında başlamış ve yirmibir yıl boyunca 26 savaş yapmış olan Gazi Umur'un, bu karşılaşma ve onca askerini kondurup göçürmesinden sonra "Şimdengeru biz sana çağırırız, efendi himmet eyle!" dediğini ve Abdal Musa Sultan'a intisap

ettiğini görüyoruz.

Umur Paşa görmüştür ki, Hacı Bektaş Veli ardası ve Dergah'ın yaşlı Piri Abdal Musa, Mevlana ailesi uluları gibi sadece sema ayini yaptırıp, arkasından hediyelerini alarak Konya'ya çekilmiyor, elindeki avucundakini konuğunun önüne döküyor. Ayrıca bir bahadır gazi olarak kendilerine savaş taktikleri de veriyor. Bununla da kalmıyor, *Vilayetname*'de Gazi Umur'un 'yadigar' isteği üzerine, kendisinin yerine yetiştirdiği Hacı Bektaş emaneti *Seyyid Ali Sultan Kızıl Deli*'yi - ve elbette onun buyruğu altındaki bir Türkmen gücünü - de kendisine sunuyordu.

Abdal Musa Sultan, bu genç liderde büyük devlet adamı yeteneği görmüştü. O güne kadar kulağına gelen başarıları ve fetihçi-gaspçı Osmanoğlu Orhan'a karşı oluşu, Abdal Musa'yı Aydınoğlu Umur'a yaklaştırmıştı. 70 yıl önce Saru Saltuk Dede'nin mekan tuttuğu (1262-1263'lerde Dobruca'da) Balkanlar'da, Rum İli'nde yeni yurt aramanın tam sırasıydı. Aydınoğlu Gazi Umur'la Saruhanoğlu Süleyman Paşa, Bizans İmparatorluğu tahtını ele geçirmeye çalışan Kantakuzenos'la dostluk ve yardım ittifakı kumuşlar, sürekli Avrupa yakasına çağrılmaktaydılar.

Abdal Musa Sultan, Kızıl Deli ve Türkmen askerlerini Gazi Umur Paşa'ya katarken, Alevi inancı, Pir Hacı Bektaş ilkeleri gereği Kızıl Deli'ye, herhalde "kılıcın körelsin, mazlumları kesmesin" demek olan simgesel tahta kılıcı kuşandırıyor.

Aydınoğlu Gazi Umur Paşa ile Abdal Musa Sultan'ın bu karşılaşması, Gazi Umur'un Adalar Denizi egemenliğini tamamlıya ele geçirdiği 1341 yılında olmalıdır. Bu yıl içinde Girit'e ve arkasından Kıbrıs'a bir sefer yapmıştı. Büyük olasılıkla bu sefer dönüşünde Gazi Umur ve askerleri, Abdal Musa Sultan'ın egemenlik alanındaki kıyıları, su ve yiyecek gereksinimi için çıkmışlardı. Ancak Abdal Musa geleceklerini bildiğine göre bir haberleşme içinde de olabirlerdi.

Abdal Musa Sultan genç bahadır Kızıl Deli ve yiğitlerini onun yanına katarken, önce Çanakale Boğazı'na iyice hakim olup sonra Rum İlinde ilerlemelerini salık veriyor. Bu tavsiyenin altında, Osmanoğulları'ndan önce başarıya ulaşması gerektiği arzusu yatmaktadır. Gerçekten ertesi yılın sonlarına doğru, Kantakuzenos'un yardım çağrısıyla 380 gemilik koca bir donanmayla Boğaz Hisarı'na ve oradan Meriç ağzına, yani Enez'e kadar çıkıyorlarsa da kış engeline çarpıp geri İzmir'e dönüyorlar. 1343 yılı başında dostu Kantakuzenos'tan aldığı yeni bir haber üzerine yeniden Rumeli'ye geçen Gazi Umur Bey Selanik ve Trakya çevresinde geniş bir yağma hareketine girişmiş, bu kesimleri ve savunmasını kırarak girdiği Didymoteikhos'u (Dimetoka) Kantakuzenos'a kazandırmıştır. "Ancak başarı bedeli, işgal edilen toprakları Türk birliklerinin yağmalaması oldu." (Ostrogorski'den aktaran Himmet Akın, *agy*, s.44; Ostrogorski, *Bizans Devleti Tarihi*, Ankara- 1981, s. 477)

Ancak, Abdal Musa'nın el verip bel bağladığı Aydınoğlu Umur Bey'in ömrü uzun olmadı. 1348 yılında İzmir'i işgal etmiş olan Haçlı ordusunu kentten çıkarmak için ön saflarda çarpışırken 39 yaşlarında öldü. Türklerin Rumeli'ye geçişine Aydınoğlu Gazi Umur'un

öncülük ettiği ve Osmanoğullarının askeri teşkilatında Aydınoğlu Umur'un maddi ve manevi önemli etkileri olduğunu belirleyen ve *Vilayetname*'de verilen bilgileri destekleyen bir belgede şunlar yazılıdır:

"Aydın Bey oğlu Gazi Umur Bey gemilere binüb gazalar ıderdi. Al-i Osman beylerinden gemi ile evvel gaza iden Umur Bey'dir. Nice kerre velayeti zahir olmağın gaziler, 'Gazi Umur canı için' deyu yemin ederlerdi. Bu Umur bey zamanında gaziler ganimet malin Bektaş börkleriyle üleştirdiler. Anın için börklerin eşfesin altun ile bezediler; şimdi ol kisbeti çorbacılar ve solaklar giyerler, Umur Bey kisbetidir. Yeniçeri keçesi sonra ihdas oldu..." (*Suhbat al Ahbar*, Aksaray Kütüphanesi 16.yüzyıl Elyazması No.722 yaprak 35'den aktaran Himmet Akın, *agy*, s.49)

Son Birkaç Nokta

Vilayetname-i Abdal Musa gösteriyor ki, Seyyid Ali Sultan (Kızıl Deli), hakkında bilinenlerin aksine Aydınoğlu Gazi Umur ile birkaç kez Rumeli'ne geçmiştir. 68 yaşlarındayken Yıldırım Bayezid (1389-1402) zamanında bahadrlarıyla fethetmiş olduğu Dimetoka'ya çok daha önceden girmiş bulunuyordu. Aydınoğulları ordusunda yetişip hizmet veren Kızıl Deli, I.Murad'ın Kosova Savaşı (1389)'nda Aydınoğlu yardımcı kuvvetleri arasında bulunmuş olmalıydı. (Erdoğan Merçil, *agy*, s.286)

Daha ileri giderek, Kosova savaşında Osmanlı ordusunun yönetim katlarındaki komutanlardan olan Timurtaşlar'dan (Hamdi Köseoğlu, *Osmanlı Devri Birinci Kosova Meydan Muharebesi*, Ankara-1987, s.26 vd.) birinin, eğer Seyyid Ali ile Hacı Bektaş oğlu Timurtaş'la aynı kişi olduğu savı doğruysa (Bakınız: Çelebi Cemaleddin Efendi'nin *Müdafaa'sı*), Kızıl Deli Sultan'ın kendisi olduğu düşünülemez mi? Değilse, Yıldırım Bayezid onu yetkin bir savaşçı derviş gazi olarak burada tanımış ve Rumeli'nin fethinde yardımını rica etmiştir.

Anlaşıyor ki, Gazi Umur'un ölümünden sonra Aydınoğulları liderliği Osmanoğullarına kapılmış ve tamamıyla gücün düşmüş olduklarından, Kızıl Deli, Yıldırım Bayezid'in yanında kalmayı uygun görmüştür.

Seyyid Ali Sultan Vilayetnamesi'nde, Muhammed peygamberin padişahın düşüne girip, kırk bahadırıyla Seyid Ali Sultan'ı kendisine salık vermesi (A.Yaşar Ocak, *Kalenderiler*, s.96-97) boşuna olmasa gerektir. Abdal Musa Sultan'ın ardası olarak Hacı Bektaş Dergahı'nın başında bulunan, gerektiğinde gazalara giden Seyyid Ali, fethinden sonra Dimetoka'da tekkesini kurup onun başına geçmiştir.

Abdal Musa Vilayetnamesi'nde, olasılıkla bölgenin henüz Osmanoğullarının egemenlik alanı içerisine girmediği Beylikler Dönemi'nde yazılmış olması dolayısıyla, şeriat öğelerine rastlamıyoruz. Birkaç yerde geçen "sabah, akşam namazından önce, sonra ya da namazında" söylemleri, sadece zaman belirleyici olarak kullanılmıştır. Teke, Alaiyye, Menteşe ve Aydınoğlu Beylikleri'nden ya da Bey'lerinden önce sözedilmesine rağmen, Osmanoğulları hakkında tek sözcük konuşulmaması, Abdal Musa Sultan'ın yemiş olduğu nankörlük darbeleri yüzünden, onlarla ilgili anılarını silmiş olma isteğine bağlamak gerektir.

Bursa'nın batısında kaplıcalara yakın bir yerde, bizzat Orhan tarafından

kendisi için bir tekke yapılmasına rağmen, yönetimin Abdal Musa Sultan'ı Osmanlı başkentinden çıkarmış olması, onun Osmanoğulları devlet siyasetini benimsemeyişindendi. "Mevki sahibi kimselere yüzü dökme, elden gelirse yalnızca nimet yeme, kallaş ve pirsiz adamlarla yoldaş olma" diyen Abdal Musa Sultan'ın Osmanoğullarının yanbaşıda bulunması mümkün olamazdı.

Abdal Musa Sultan'ın, Bursa'dan ayrıldıktan sonra Manisa ve Bergama çevresinde bir müddet yaşadığı arşiv belgelerinden anlaşılmakta olup, burada bir zaviyesinin bulunduğu da saptanmıştır. Ancak bugün mevcut olmayan bu zaviyeye dair, 16.yüzyılda Bektaşî hüviyetini taşıdığından başka hiçbir bilgi bulunmamaktadır.

Abdal Musa'nın Antalya-Elmalı yakınlarındaki Tekkeköy'de bulunan zaviyesine gelince, halen yalnızca avlusu ve türbe kısmı ayakta kalan bu binanın, Abdal Musa'nın açtığı son zaviye olduğu ve ölümünden sonra bir müddet *Kaygusuz Abdal*'ın başkanlığında etkinliklerini sürdürdüğü biliniyor. 16.yüzyılda bu tekkenin bir hayli zengin vakıflara sahibolduğu, dervişlerinin geniş çiftlik ve arazilerden elde ettikleri gelirlerle yaşadıkları, 3.Murat (1574-1595) dönemine ait Teke Sancağı tahrir defterinden anlaşılmaktadır. (Bakınız: A.Yaşar Ocak, *Kalenderiler*, s.194 dnt.221-222)

Kaygusuz Abdal gibi çok yönlü büyük ozanı yetiştirmiş olan Abdal Musa Sultan'ın ne yazık ki sadece bir kaç nefesi günümüze kalmıştır. Yazının başında açıkladığımız şiir dışındaki diğer üç şiiri, Muhammed-Ali davası, Ehlibeyt ve onikimam sevgisi, yol-erkan, bu dünya ve yaşam yorumu üzerine dizelerden oluşmaktadır. Bazı araştırmacılar, son kıtada adı geçtiği için ona ait olduğunu ileri sürdükleri üç kıtalık bir beşincisinden sözederler. Pir Hacı Bektaş Veli'nin Horasan'dan gelişini; cansız duvarlara binip yürüterek kendini ispat ettikten sonra Horasan pirleri ve Rum erenlerine server oluşunu anlatan iki kıtayı bir üçüncüsü izliyor:

Balım Sultan arkadaşı yoldaşı
Kızıl Deli Sultan'dürür hem eşi
Abdal Musa Sultan dersin ne kişi
Pirim Hacı Bektaş Veli değil mi

Abdal Musa Sultan'ın, Hacı Bektaş donunda gelen kişi ve Kızıl Deli'nin bunlara eşdeğer olarak görüldüğü kıtanın ilk dizesinde Balım Sultan da bu ululara arkadaş-yoldaş olma gayretindedir. Bizce bu şiiri, Balım Sultan'ın kendisi yazmış görünüyor.

Abdal Musa'nın yaşamının büyük bir bölümü karanlık, doğum ve ölüm tarihleri kesin bilinmemektedir. Burada Abdal Musa hakkında bilinenler ve *Vilayetname*'deki olayları yorumlayarak bazı ipuçları vermeyi denedik.

Tüm Anadolu'da cemlere adını veren, adı dillerden hiçbir zaman düşürülmeyen Alevi-Bektaşî ulularından olan Abdal Musa, Ali'yi sevenlere muhip yarıdır. Hakkın didarını kendinde görmüş, nimetini bölüşmüş ve beylere, mevki sahiplerine yüzü dökmemiş, yani eyvallah etmemiştir. Abdal Musa Sultan, bugünün genç Alevi kuşaklarına örnek olacak bir "gerçek er"dir.

Abdal Musa aydurlu gerçek er isen
Ali'yi sevene muhib yar isen
Hakk'ın didarını görem der isen
Urganı boynunda dar meydandır.

İbreti'den dinledim

Aşık Mahzuni Şerif'in görüşü

Söz konusu şiiri ("Bir Şah Olsam Hükmeylesem Cihana"), okul yıllarımda, yani 1959'da, yakın köylüm olan Aşık İbreti'den (Terzi Hıdır) sazıyla dinledim. Köyümüzde olan cemlerde ve cemdişi sohbetlerde

bugün hâlâ yaşayan ve Almanya'nın Bielefeld şehrinde oturan Aşık İbrahim Erdem de aynı şiiri icra ederdi. Ozan Osman Dağlı ve Kul Hasan, İbreti'nin çok yakın dostlarıdır. Bilgileri vardır. Öyle sanıyorum ki, Halil Öztoprak

İbreti'yi sevdiği için, o güzel şiiri - İbreti'nin şiiri olarak - severek okumuş olabilir. Yine de Öztoprak'ın bu şiiri kendisine maletmek istediğini sanmıyorum.

Aşık Mahzuni Şerif, 2 Eylül 1994

Çağrınıza yanıt

Halk ozanı Osman Dağlı Maksudi'nin yanıtı

Kervan'ın Ağustos 1994 tarihli sayısında "Bir Şah Olsam" başlıklı şiirle ilgili çağrınızı okudum. Bu şiiri 1993 tarihli sayılarda iki defa üst üste, Öztoprak mahlasıyla yayınladığınızı da biliyorum.

Şiirin birinci yayınlanışında hatanın bir yanlış göndermeden kaynaklandığını sanmıştım. İkinci defa Öztoprak adına yayınladığında ise, dergiyi okurken yanımda Ozan Serabi arkadaşım ve bir gurup sanatçı dostlarım vardı. Konuyu aramızda sohbet mahiyetinde tartıştık. Sonuçta arkadaşlar benim Kervan'a bir uyarıda bulunmamı istediler. Ben de böyle bir işgüzarlığın değerli bir insan olan Halil Öztoprak adına yapılmasına, Öztoprak'ın yakınlarının kesinlikle razı olmayacaklarını, bu nedenle uyarıyı ya da bir açıklamayı onların yapmasının daha aydınlatıcı olacağını belirterek "bir iki sayı bekleyelim" dedim, konu böylece kapandı.

Ne var ki, Kervan'ın bu çağrısından anlaşıldığına göre, şimdiye kadar böyle bir açıklamanın yapılmadığı anlaşılıyor. Daha da üzücü olan, duyduğuma göre bu şiirin mahkemelik olmasıdır. Aramızdan yıllar önce ayrılan değerli insan Öztoprak'ın hiçbir ilgisi olmadığı halde, sevimsiz bir olaydan dolayı isminin mahkemelik olması, gerçekten üzücüdür.

Burada istenen bilgi ve belgelere değinmeden önce, konunun daha iyi anlaşılması bakımından, bizi yakından tanımayanlar için bir noktaya açıklık getirmek istiyorum. "Biz" derken, gerek Öztoprak'ı, gerekse Kul Ahmet'i kırk yıl öncelerden tanırım. İkisi de benim yakın hemşehrilerimdir.

1960'lardan sonra Kul Ahmet, Kul Hasan, Çırakman, Mahzuni, Öztoprak amca ve ben, Ankara'dayız. Öztoprak Tuzluca'yı'da oturuyor, Mahzuni ile ben Abidinpaşa civarında yakın komşuyuz. Gerek Devrimci Halk Ozanları Hareketi'nin başlatılması, gerek (500 yıldan sonra ilk defa) Pir Sultan Abdal'ı Anma olayı, gerekse de Dergah'ın açılması ve Öztoprak amcanın kitap yazması sırasında sürekli birbirimizle dayanışma ve kader birliği içindeyiz. Daha sonraları TİP Çankaya İlçesi'nde parti üyesiyiz. Bu dosthane komşuluk, arkadaşlık, 10 yıla yakın birbirimizi çok yakından tanıyan, seven, nice sohbetler, anılarla dolu.

Bunu şunun için söylemek istedim. İçtenlikle söylüyorum, bizi bizim kadar yakınlarımız tanıyamaz. Öyle ki ozan arkadaşlardan biri bir şiir yazdığında ilk önce bizim sohbetimizde okur, biz bize dinletiriz. Bırakalım şiiri, özel yaşamlarımız bile sevgi, dostluklarla geçmiştir.

"Bir Şah Olsam" adlı şiir hakkında diğer ozan arkadaşların da en az benim kadar bildiği, şiir Aşık Kul Ahmet'indir. Binden fazla şiiri arasında seçme, star sayılacak 10-15 şiirinden birisidir. Hem de belalı. Örneğin Elbistan olaylarında faşistler bu şiiri "bir tahrir unsuru" olarak mahkemede delil olarak kullanmışlardır. Ahmet'in Mersin'de tutuklanmasının nedeni yine bu şiirdir. Mahkemede zaptedilmiş. İkincisi, bu şiir Ahmet'in her üç şiir kitabında kayıtlı. Üçüncüsü, on yıla yakın Ahmet'in bizimle Anadolu konserlerimiz sırasında yüzbinlerce insan dinlemiştir. En az binlerce sanatseverin özel teyplerinde kayıtlıdır. Dahası, benim bildiğim, bu şiirin kitaplarda 7 kita olması benim önerim sonucudur. Uzun olduğu için, 5 kitesini kitabın kaba olmaması için koymadı Ahmet. Bu şiir 12 kitadır, beşi Ahmet'in elindedir.

Özelikle Öztoprak amcanın yazın işlerinde en yakın insan benim. O gerek sevdiği başka ozanların, gerekse kendini şiir ve cönklerini eski Türkçe elyazısıyla yazardı. Bunu şunun için söylüyorum, ben o zamanlar daktilo yazmasını bilmiyordum. Çok sevdiğim Öztoprak'ın da çok sevdiği dostu Hasan Altun'un kızı Fidan katibimizdi. Onun ayet hadis gibi kayıtlarının yeni yazıyla doğru yazılması için ben aracıydım. Bu nedenle eğer hâlâ bu şiirin Öztoprak'ın olduğunu iddia eden varsa, bu şiirin 5 kitesini de Öztoprak amcanın elyazısıyla ortaya koymasını öneririm.

Ben böyle bir şiiri ne Öztoprak'tan dinledim, ne gördüm, ne de böyle bir şiirinin olduğunu biliyorum. Çünkü bu şiiri aynı üslupla iki kişi yazamaz. Nazire olur, ama tamı tamına olması olanaksızdır. Bu nedenle bu şiiri Kervan'a Öztoprak mahlasıyla göndererek bu nahoş durumu yaratan, kim olursa olsun, çıkıp önce o büyük insanın ruhundan özür dilemeli, çünkü bu tür haksızlıklar karşısında ilk önce Öztoprak'ın ruhu rahatsız olmuştur.

Osman Dağlı Maksudi

DÜNYA İNSANLARI BU ÇAĞRIM SİZE

Dünya insanları bu çağrım size
Artık insanlığa, barışa gelin
Bütün zalimleri getirin dize
Artık insanlığa, barışa gelin

İnsanlar insanı yutarken her gün
Silahlardan duman tüterken her gün
Savaşlarla dünya batarken her gün
Artık insanlığa, barışa gelin

İnsan haklarını savunursunuz
İnsanlığa darbe siz vurursunuz
Haklıyı, doğruyu susturursunuz
Artık insanlığa, barışa gelin

Hak, hukuk, adaleti yeniden kurun
Zalimden mazlumun hakkını alın
Madem ki bir hesap olacak yarın
Artık insanlığa, barışa gelin

Hünkar Veli kurmuş gerçek temeli
Bütün evliyalardan demişler beli
Fuzulî, Nesimî, Yunus'un yolu
Artık insanlığa, barışa gelin

Tüm insanlık var eylesin bir meclis
Barışla kardeşlik olsun ilkeniz
İnancınız üzere yemin ediniz
Artık insanlığa, barışa gelin

Öztoprak der, özün paklayanlara
Mürşide bağlanıp, dârında duran
Kul hakkını kuldân anında soran
Artık insanlığa, barışa gelin

Halil Öztoprak

Kul Ahmet kendine maletmiş

Aşık Kul Hasan'ın görüşü

Aşık Kul Ahmet, Fatma isimli hanımı öldükten sonra, bana gelerek şöyle dert yanımtı: "Dost, seninle hemşeriyiz. İkimiz de hem meslektaş, hem de Kahramanmaraşlıyız. Bana çiçekli halılı daire gösteriyorlar, gel yanımda kal diyorlar. Fakat bu beni tatmin etmiyor. Ne olur, bana bir göz oda ver de, senin yanında kalayım. Dertleşiriz. Ancak senin yanında teselli bulurum." Ben de acıdım, "tamam olur" dedim, evimden bir göz odayı kendisine tahsis ettim. Gerek hanımım, gerekse çocuklarım kendisine öz amcaları gibi gereken hizmetini yaptılar.

Bu samimi, insancıl davranışımıza karşın, Kul Ahmet'in anormal hareketlerine tanık olduk. Bir gün, aniden kendi odasına girdim baktım ki, geçmiş halk ozanlarımızın kitaplarını açmış, onlardan alıntılar yapıyor. Ben kendisine, "yahu, utanmıyor musun, ayıp değil mi, bunu kendine nasıl yakıştırıyorsun?" diye sitemde bulundum. Ve de evden çıkartmak için birkaç sefer ihtarda bulundum. O işi pişkinliğe vurdu. Evi satacak olduğumu söyledim, güç bela evden çıkarabildim.

Geçmiş halk ozanlarımızın eserlerinden çalıntı yaptığına şahit olduğum için, Halil Öztoprak'ın "Bir Şah Olsam Hükmeylesem Cihana" diye başlayan şiirini de çalıp kendine maletmesinde bir sakınca görmediği kanaatini taşı-maktayım. Ayrıca Halil Öztoprak'la birlikte Alevi toplumu içerisinde gezdiği de bir gerçektir.

Hasan Gören

Şiir Halil Öztoprak'ındır

Halil Öztoprak Dede'nin gelini, oğlu

Haydar Öztoprak'ın eşi Fadime Öztoprak anlatıyor

Aşık Kul Ahmet, 1967 öncesi, kayınpederim Halil Öztoprak ölmeden, gelir, bizde yıllarca kalırdı.

Kayınpederim yazdığı şiirleri, - Kul Ahmet'in sazı, sözü olduğu için - cemiyet içinde ona okuturdu. Kayınpederimle devamlı beraber gezerlerdi. Kayınpederim zorla, binbir nazla, Kul Ahmet'e "hele benim o şiirimi, sazınla, sözünle bir çalıp söyle de dinleyelim" derdi. Ve ona bu şiiri okurdu. ("Bir şah olsam, hükmeylesem cihana" şiirini.)

Bu şiir kayınpederim Halil Öztoprak'a aittir. Kul Ahmet, kayınpederim 1967'de vefat edince bu şiiri - sanıyorum 1968'de - bir kitabına kendi şiiriymiş gibi basarak yayınladı.

Kul Ahmet 1970'li yıllarda, Ankara Gençlik Parkı'ndaki bir konserinde yine kayınpederim Halil Öztoprak'ın eserlerini, kendi adını ekleyerek okuduğu zaman, eşim Haydar Öztoprak kendisini uyararak böyle yapmaması gerektiğini söyleyince, Kul Ahmet bir daha bize gelmez olmuştu.

Fadime Öztoprak, 1 Eylül 1994

BELKIS AKKALE

Gözlerimiz gözümüz yollarda kaldı
Yetiş şahı merdan cargünü geldi
Zalımın zulmünden geçilmez oldu
Yetiş şahı merdan Ali cargünü geldi

ERDAL ERZİNCAN

Aciz kalmış yezitlerin elinden
Gözü yaşlı gördüm ben ehli beyti
Esir olmuş kerbelanın çölünde
Gözü yaşlı gördüm ben ehli beyti

ASM GÜVERCİN MÜZİK

İ.M.Ç. 6.BLOK No: 6610

Unkapanı - İST.

Tel: (0212)520 73 68 - 513 71 43

FUAT SAKA

Kainatın aynasıyım
Madem ki ben bir insanım
Hakkın varlık deryasıyım
Madem ki ben bir insanım

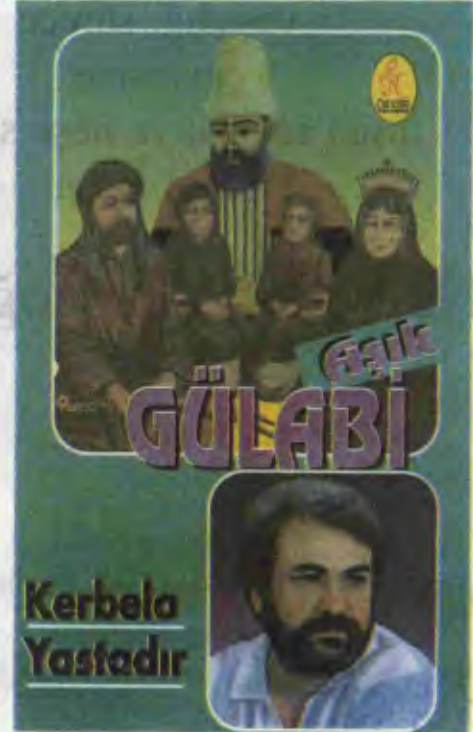

SABAHAT AKKIRAZ

Munzur dağı senin karın erimez
Erisede akar suyun yerimez
Bizde derler babasızlar büyümeyiz
Dağlar bana geri verin gardaşı

ÖZDEMİR PLAK GURURLA SUNAR

Halk kültürümüzü geliştirmeyi ve kültürümüze katkıda bulunmayı hedefimiz olarak görüyoruz.

Cem Kültürümüzden bir örnek olarak çıkardığımız Alevilik yolunda KIRKLAR CEMİ Kaseti halkın yoğun ilgisini gördü. Şimdi de yine Psigolog Ali Rıza Erdoğan'ın düzenlediği ve yönüttüğü KIRKLAR CEMİ 2 Kasetini halkımıza sunuyoruz.

Aşık Gülabi ve Hacı Bektaş Veli Kızları da deyişlerden oluşan yeni yapıtlarımızdır.

Halkımıza saygılarla

ÖZDEMİR

PLAK ve KASETCİLİK

İ.M.Ç. 6. BLOK 6409 UNKAPANI - İSTANBUL

TEL: (0212) 511 41 42 - 511 40 33 - 526 10 52 FAX: (0212) 511 68 96

SAYI 43, KASIM 1994 KERVAN 23

NEJAT AĞABEYİMİZİ YİTİRDİK

Haksızlığa karşı isyana, insanlığın kurtuluşuna ve işçi sağlığına adanmış bir hayat son buldu.

Nejat ağabeyimiz sevgi ve hayat doluydu. İnsanlar yaşadıkça ve sevdikçe o da yaşayacak, güleç yüzüyle zengin gönlüyle, tükenmeyen enerjisi ve kararlı mücadelesiyle işçi sınıfının gönlünde hep yaşayacaktır.

DR. NEJAT YAZICIOĞLU
SENİ ÇOK SEVDİK,
SEVİYORUZ VE SEVECEĞİZ

KERVAN

Hayatını insanlığın kurtuluşuna ve işçi sağlığına adanmış,
kendisi için değil haklı davası için yaşamış
ve
yaşadığı sürece
çevresine
insan sevgisi ve neşe saçmış
güzel insan

Dr.Nejat Yazıcıoğlu'nu
yitirdik.

O unutulmayacak,
sevenlerinin, işçilerin, emekçilerin gönüllerindeki cennette
hep yaşayacaktır.

KERVAN Dergisi
ALEV Yayınları
çalışanları

Derneğimizin kurucusu ve başkanı,
işçi sağlığı için mücadelenin
yılmaz militanı

Dr.Nejat yazıcıoğlu'nu

sevgi ve hayat dolu bu güzel insanı
yitirdik
Acımız büyüktür.

Ailesine ve tüm yakınlarına başsağlığı diler,
işçinin sağlığına kavuşacağı güzel günlerde
O'nun değerinin daha iyi anlaşılacağına,
sevgi ve saygı ile anılacağına
inancımızı yineleriz.

İŞÇİ SAĞLIĞI DERNEĞİ